

Ғұмарбек Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университетінде биылғы жылы да оқытушылар мен студенттердің бірлесуі бойынша «Рухани жаңғыру» бағдарламасы аясындағы тағылымды тәрбие жұмысын жоспарлы жүргізу жан-жақты жолға қойылған

4-5 бет

«Есть современные тенденции в науке, с которыми нужно знакомить нынешних «продвинутых» школьников», – так считает автор учебника по биологии с 7 по 11 классы на русском языке Алина Робертовна СОЛОВЬЕВА. Полный текст интервью – в сегодняшнем номере

стр. 6

Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті болашақта мықты болуды мақсат тұтқан жігерлі жастарға биыл да кезекті мәрте есігін айқара ашып, талантты түлектердің талабын шыңдауға жәрдемдесетін сенімді баспалдақ болуда

10 бет

www.bilimdinews.kz

БІЛІМДІ ЕЛ

ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ СТРАНА

Республикалық білімділік қоғамдық-саяси газеті

№6 (260)
сейсенбі
9 ақпан 2021
Басылым 2014 ж.
маусымның 17-сінен
бастап жарық көреді

Газет Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің ақпараттық қолдауымен шығады

ИнЕУ: ориентир на промышленный кластер Павлодарского региона

ИнЕУ (Инновационный Евразийский университет) представляет собой современный научно-образовательный комплекс, выступающий центром по сбалансированному обеспечению инженерно-технологического и социально-экономического развития Павлодарского региона квалифицированными кадрами, техническими и технологическими решениями.

В течение многих лет вуз выполняет научно-исследовательские и опытно-конструкторские работы (НИОКР) по заказу базовых региональных предприятий обрабатывающей промышленности, металлургической отрасли, машиностроения, пищевой и сельской промышленности.

Примером этому может служить многолетнее сотрудни-

чество кафедры «Сельское хозяйство и биоресурсы» с крупными предприятиями АО «Сут» и ТОО «Рубиком», разработавшими совместно биодобавки нового типа, продукты функционального питания на основе комбинирования и обогащения растительного и животного сырья биокорректорами, йогуртовые закваски, рецептуры

молочных и колбасных изделий.

Ярким примером сотрудничества служит также опыт взаимодействия кафедры «Окружающая среда и химические технологии» с ТОО «БО-НА» и ТОО «Павлодарский нефтехимический завод» по разработке дезинфицирующих средств и бытовой химии.

Также учеными совместно с ТОО «Нефтехим LTD» разработана технология создания биоразлагаемого упаковочного материала растительного и животного происхождения. Совместно с птицефабрикой ТОО «Кызылжар-кус» выведены новые технологии производства кормовых добавок для птицефабрик из углей

Майкубенского месторождения.

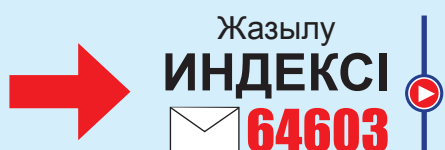
В долгосрочной перспективе вуз станет площадкой по отработке новых технологий в производстве водостойкого асфальта на основе использования донных отложений и серы ТОО «Павлодарский нефтехимический завод».

Ученые кафедры «Энергетика и металлургия» на протяжении многих лет сотрудничают с АО «Павлодарэнерго» по совершенствованию городской системы отопления, также являются разработчиками систем теплоснабжения сельскохозяйственных объектов Павлодарской области на основе возобновляемых источников энергии. Все это способствует эффективному разви-

тию Павлодарского региона, его экономического благосостояния.

На современном этапе ИнЕУ является важным элементом образовательной, научной и инновационной структуры области, ряда отраслей промышленности, занимающих лидирующую роль в экономике края. Вуз стремится оперативно реагировать на запросы рынка труда, на требования работодателей к компетенциям выпускников, на запросы абитуриентов и их родителей, на перспективные потребности региона в тех или иных кадрах, на результаты форсайт-исследовательских агентств.

Продолжение на стр. 12

Газетке «Қазпошта» АҚ бөлімшелерінде кез келген айдан бастап жазылуыңызға болады.

Подписаться на газету вы можете в любом отделении АО «Казпочта» начиная с любого месяца.

сайтымыз : www.bilimdinews.kz

email: bilimdi_el@mail.ru

тел.: 8(7172) 254-770, 8(708)425-47-70, 8(701)512-42-50, 8(708)425-63-40

Информационный партнер – Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева

БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

Ұлттық идеямыз
білім мен ілім

Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті – Елбасы Нұрсұлтан НАЗАРБАЕВТЫҢ төрағалығымен ұйымдастырылған Қауіпсіздік Кеңесінің отырысына еліміздің лауазымды тұлғаларымен бірге Білім және ғылым министрі Асхат АЙМАҒАМБЕТОВ қатысты, – деп хабарлайды осы салалық ведомствоның баспасөз қызметі.

Нұрсұлтан Әбішұлы экономикалық қауіпсіздікті, киберқауіпсіздікті, ақпараттық қауіпсіздік пен адами капиталдың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелеріне ерекше назар аударып: – Нағыз қауіп – минералды-шикізат ресурстары бағасының құл-

дырауы емес, ұлттың интеллектуалдық әлеуетінің төмендеуі қауіпі. Бұл, бірінші кезекте, білім беруге қатысты. Біз осы сала бойынша дамыған елдерден әлі артта келеміз. Білім мен ілім таяу онжылдықта біздің ұлттық идеямыз болуы керек, – деді.

Тіл – мемлекет
тәуелсіздігінің нышаны

Биылғы қаңтар айының екінші онкүндігінде өзге ұлт өкілдері болып табылатын 5-10 сынып оқушылары арасында қазақ тілінен «Тіл – мемлекет тәуелсіздігінің нышаны» тақырыбында XV республикалық олимпиадасы ұйымдастырылды, – деп хабарлайды Білім және ғылым министрінің баспасөз қызметі.

Қашықтан өткен олимпиаданың алғашқы кезеңіне 9579 оқушы қатысып, олардың 145-і қорытынды кезеңге жолдама алды. Олимпиада қорытындысы бойынша елу үш қатысушы жүлдегер атанды. Бірінші дәрежелі дипломдармен

– 9 оқушы, II дәрежелі дипломдармен он алты оқушы, үшінші дәрежелі дипломдармен – 28 оқушы марапатталды. Олимпиада жүлдегерлерін, олардың ата-аналары мен мұғалімдерді жеңістерімен құттықтаймыз!

Функционалды сауаттылық
анықталады

Білім және ғылым министрінің баспасөз қызметінің ресми мәлімдеуінше, жаңартылған білім мазмұны оқушылардың функционалды сауаттылығын дамытуға бағытталған, яғни мектепте алған білімдерін өмірде қолдануға үйретеді.

– PISA зерттеуіне республика аумағындағы қалалық және ауылдық мектептердің барлығы қатысты. Бірақ шет елдерде бұл рейтингке тек ірі қалаларында орналасқан мектептерін қатыстырады. Қазақстан егер осындай іріктеу жа-

сап, зерттеу барысында тек Назарбаев Зияткерлік мектептеріндегі оқушылардың нәтижелерін ескеретін болса, PISA зерттеуіндегі нақтыланған көрсеткіштері алғашқы бестікте болар еді, – деді саясаттанушы Индира Рыстина.

Колледждердің академиялық дербестігі

Салалық ведомстводағы баспасөз қызметінің хабарлауынша, ел Үкіметінің кезекті отырысында ҚР Білім және ғылым министрі Асхат Аймағамбетов отандық колледждерге академиялық дербестік беріле бастайтынын мәлімдеген. Бұл шара білім беру бағдарламаларының мазмұнын өзгертуге білім сапасын арттыруға, оқу мерзімін қысқартуға мүмкіндік береді. Сол арқылы түлектер тезірек жұмысқа орналаса алады.

– Мемлекет басшысының тапсырмаларын орындау аясында 15 өңірлік университетті дамыту қарастырылған. Жоғары оқу орындарын нақты критерийлер бойынша іріктеп аламыз. Осы университеттер арқылы өңірлердегі білім сапасын арттыру үшін нысаналы қаржы бөліп, оларды жа-

на зертханалармен қамтамасыз етеміз. Ол оқу орындарында жаңа білім бағдарламалары да ашылады, – деді еліміздің бас педагогі.

Қазақстан тарихы мен дүниежүзі тарихы бойынша бірыңғай оқулықтар әзірленеді. Бұл бағыттағы жұмыстар басталды. Орта білім жүйесінде оқу жүктемесін азайту мәселелері қаралады. Үлгілік оқу бағдарламалары жаңартылады. Президенттің тапсырмасына сәйкес математика, тілдер және информатика пәндеріне ерекше назар аударылады.

Асхат Қанатұлының айтуынша, ба-

лабақшаларды дамыту бойынша кешенді жоспар әзірленіпті. Онда ваучерлік жүйені енгізу, балабақшалармен қамту, жаңа мемлекеттік стандарт қабылдау және балабақшаларда қолайлы жағдай жасау шаралары қарастырылатын болады. Инклюзивті білімді дамытуға сәйкес, ерекше балаларға арналған ұйымдардың ашылу нормативі 50 мың балаға бір психологиялық-медициналық, педагогикалық кеңес есебінен өзгерту жоспарланады. Сондықтан қосымша 46 ПМК және 25 түзету кабинеттерін құру қажеттілігі бар.

– Бұл ерекше балалар үшін ауадай қажет шара. Бүгінде ПМК-ға ең үлкен қажеттілік Түркістан, Алматы, Қарағанды, Атырау облыстарында және Нұрсұлтан қалаларында. Ерекше қажеттілігі бар балаларға мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру тетігін қолға аламыз. Орта білімде оқу жүктемесін азайту мәселесі қаралады. Үлгілік оқу бағдарламалары жаңартылады, – деді ведомство жетекшісі.

Жансейіт Түймебаев әл-Фараби атындағы
ҚазҰУ ректоры

ҚР Білім және ғылым министрінің хабарлауынша, 2021 жылғы ақпан айының 5-і күні «Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамының Директорлар кеңесі Басқарма төрағасы – ректор лауазымына үміткер болған кандидатураларды қарастырды.

Аталған лауазымға үміткерлер жоғары оқу орнын дамыту бағдарламаларын дайындап, ҚазҰУ Директорлар кеңесінің мүшелеріне таныстырды. Нәтижесінде конкурста қатысқан бірнеше үміткердің ішінен Жанар Амангелдіқызы Темірбекова мен Жансейіт Түймебаевтың кандидатурасы Республикалық комиссияның қарауына ұсынылды.

ҚР Премьер-Министрінің орынбасары Ералы Тоғжанов төрағалық еткен Республикалық комиссия Директорлар кеңесі ұсынған кандидаттармен әңгімелесу өткізіп, «Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамының Басқарма тө-

рағасы – ректоры лауазымына Жансейіт Қансейітұлы Түймебаевты таңдады. ҚазҰУ Директорлар кеңесінің құрамына тәуелсіз директор ретінде Рахман Алшанов, Күнсұлу Закария, Нұрлан Смағұлов, Еркін Төтшіев, Арманжан Байтасов және басқа азаматтар кіреді.

Жансейіт Қансейітұлы 1958 жылы Оңтүстік Қазақстан облысында дүниеге келген. 1980 жылы С.М. Киров атындағы Қазақ мемлекеттік университетін «Филолог» мамандығы бойынша тәмамдаған, 2000 жылы Мәскеу мемлекеттік әлеуметтік университетінің заң факультетін бітірген, филология ғылымының кандидаты. 1980-1993 жылдары Қазақ мемлекеттік университетінде оқыту-

шы, доцент. 1993-1994 жылдары ҚР Сыртқы істер министрінің бірінші хатшысы, бөлім бастығы. 1994-1997 жылдары ҚР Түркиядағы елшілігінің екінші, бірінші хатшысы. 1997-1999 жылдары ҚР Президенті протокол қызметінің бас сарапшысы, ҚР Ыстанбұл қаласындағы Бас консулы. 1999-2004 жылдары ҚР Президенті протоколының жетекшісі. 2004-2006 жылдары ҚР Президенті протоколының жетекшісі – ҚР Президентінің кеңесшісі. 2006-2007 жылдары ҚР Ресей Федерациясындағы төтенше және өкілетті елшісі.

2007-2010 жылдары ҚР Білім және ғылым министрі. 2010 жылдан Қазақстанның Түркиядағы төтенше және өкілетті елшісі. 2016 жылғы қазан айынан 2018 жылдың маусымына дейін Оңтүстік Қазақстан облысының әкімі. 2018 жылдың маусым айынан 2019 жылдың ақпан айы аралығында Түркістан облысының әкімі. 2019 жылғы ақпан айының 28-інен Қазақстан халқы Ассамблеясы Төрағасының орынбасары, Қазақстан Президенті Әкімшілігінің ҚХА хатшылығының басшысы. Мемлекеттік нағардалары: «Құрмет» және «Парасат» ордендері, медальдар иесі.

1-сыныпқа қабылдау сәуірден басталады

Өткен аптаның басындағы салалық ведомствоның аппарат жиналысында бұрын мектепке қабылдау үшін 26 құжат қажет болса, қазіргі кезде сұратылатын қағаздардың саны үшке түскені мәлім болды, – деп хабарлайды Білім және ғылым министрінің баспасөз қызметі. Биыл тағы да мемлекеттік қызметке автоматизация жүргізу жоспарланған. Ресми деректерге сүйенсек, білім мен ғылым саласында алдыңғы жылдармен салыстырғанда көп қызмет электронды форматқа ауысқан.

– Мемлекет басшысы бұл бағытта арнайы тапсырмалар берді. Осыдан екі-ақ жыл бұрын студенттерге арналған оңтайландырылған қызмет көрсететін арнайы орталықтар ашылған болатын. Енді қазір аз уақыт ішінде бұл студенттерге қызмет көрсететін орталықтардың қажеттілігі азайды. Біздің мақсат – барлық қызметті заманауиландырып, смартфонның көмегімен шешетіндей деңгейге жеткізу. Бұрын 14

деканатқа барып жүрген болса, қазір оны қызмет көрсететін бір орталыққа біріктірдік. Енді арнайы орталыққа барып-жүрудің қажеті болмайды. Ата-ана болсын, студент болсын ешқайда, ешкімге бармай, смартфон немесе компьютері арқылы қызмет алатындай жағдай жасауымыз керек. Бұл мәселені алысқа созбай, осы жылы автоматтандыру жұмысын жалғастырамыз, – деді Асхат Аймағамбетов.

Бас педагогтың айтуынша, интерфейсінен бастап, құжаттарына дейін бәріне түсінікті болуы шарт. Көп қызмет проактивті болуы тиіс. Мектептен мектепке ауысу, колледжден колледже ауысу, жоғары оқу орындарына ауысу электронды түрде болатындай жұмыстар жасалады. Мұғалімдерді аттестациялау мәселесі, құжат қабылдау электронды форматқа ауысатын болады.

– Биыл бірінші сыныпта оқитын бүлдіршіндердің құжатын қабылдау сәуір айының 1-інен басталатын болады. Ең бастысы барлық құжат цифрлы түрде іске асырылуы тиіс. Мамыр айына дейін қарастырылып, кем-кетіктер жөндеуі керек. Білім басқармалары, барлық әріптес оқу жылын қорытындылар алдында жасалған жұмыстар жайлы есеп беретін болады, – деді министр сөзінің соңында.

АППАРАТНОЕ СОВЕЩАНИЕ

Инклюзивное образование и цифровизация

На прошедшем аппаратном совещании МОН подняли две важные темы – развитие инклюзивного образования в стране и цифровизация государственных услуг в сфере образования и науки. Так, по первому вопросу стало известно, что в регионах не хватает кабинетов психолого-педагогической коррекции и психолого-медико-педагогической консультации для детей с особыми образовательными потребностями. По второму вопросу – в этом году МОН планирует автоматизировать все услуги образования, а также упростить второй этап аттестации педагогов.

Нехватка кабинетов коррекции и консультации

По ситуации с инклюзивным образованием в стране выступила директор РГУ «Национальный научно-практический центр развития специального и инклюзивного образования» Айгерим Кудеринова. По ее словам, общее количество детей с ООП в стране – 161 826. При этом каждый год количество таких детей увеличивается на 3 процента. Сегодня в дошкольных организациях обучаются 37 970, в школах – 95 497 детей с особыми образовательными потребностями.

Директор РГУ отмечает важность расширения сети специальных организаций образования для такой категории детей. По ее словам, в стране дефицит кабинетов психолого-педагогической коррекции (КППК) и психолого-медико-педагогической консультации (ПМПК).

– По закону на 60 тысяч детей открывается одна консультация. На сегодня по стране 79 ПМПК, потребность в 26 таких консультациях. Больше всего не хватает в Туркестанской, Алматинской областях и Шымкенте. КППК в стране 202, нужно открыть еще 24, особенно в Карагандинской и Костанайской областях. Дефицит мест в

специальных дошкольных организациях и спецгруппах в общих ДО составляет 3374 места, – проинформировала Айгерим Кудеринова.

Она призвала местные исполнительные органы в регионах обратить внимание на эти факты.

В целом, по словам спикера, ситуация с созданием условий для инклюзивного образования в образовательных учреждениях улучшается. Так, например, в школах на 70 процентов созданы условия для обучения детей с ООП. В планах у Национального научно-практического центра развития специального и инклюзивного образования к 2025 году добиться охвата инклюзивным образованием в дошкольных организациях на 70 процентов, в вузах и колледжах – на 100 процентов.

9 госуслуг перейдут в смартфоны

В настоящее время МОН оказывает 29 образовательных госуслуг в электронном формате. О планах по переводу всех госуслуг в «цифру» в ходе аппаратного совещания рассказал вице-министр образования и науки РК Рустем Бигари.

По его словам, МОН является разработчиком НПА по 62 государственным услугам в сфере образования и науки.

– 50 из них, или 80,6 процентов, предусматривает оказание в электронном виде. Министерством в 2019 году 47 госуслуг, или 76 процентов, были оптимизированы до 29 госуслуг, по которым были разработаны форматы, готовые для размещения в егов, – отметил Рустем Бигари.

И сообщил, что в этом году планируют автоматизировать еще 9 образовательных госуслуг.

– В целом в 2021 мы все госуслуги стараемся по поручению Главы государства перевести в смартфоны и мобильные приложения, – отметил спикер.

По его словам, будут автоматизированы все виды образовательных услуг для студентов, чтобы они могли получать их через свои смартфоны.

– Вот уже несколько лет на базе казахстанских вузов работают центры по обслуживанию студентов. Как показывает практика, эффективность таких центров невелика. Поэтому до конца 2021 года мы будем работать по автоматизации образовательных услуг, которые получают наши студенты, – сказал Рустем Бигари.

И добавил, что такие услуги, как прием в школу, колледж, вуз, также поэтапно полностью перейдут на электронный формат. Уже в этом 2021 году прием документов в 1 класс будет осуществляться только в электронном виде.

Аттестация педагогов

Вице-министр образования и науки РК Рустем Бигари также рассказал об автоматизации прохождения аттестации педагогов. Он отметил, что регулярно получает в социальных сетях сообщения от учителей, которые сталкиваются с бюрократией во время подачи документов на аттестацию.

– Поэтому в данный момент мы работаем над тем, чтобы наши педагоги не бегали сломя голову, собирая многочисленные документы, а реально готовились к предстоящей аттестации и повышали свою квалификацию, – сказал вице-министр образования и науки.

Далее он разъяснил процедуру участия педагога в аттестации.

1) учитель размещает свое портфолио в НОБД (Национальная образовательная база данных);

2) заполняет всю необходимую информацию в электронном формате;

3) подготовка – прием заявлений для участия в НКТ – тестирование – работа аттестационной комиссии по проведению процедуры присвоения квалификации – присвоение квалификации – надбавка к заработной плате.

Таким образом, МОН планирует упростить прохождение педагогами второго этапа процедуры аттестации.

– Как известно, на втором этапе после тестирования учителя сдают пачку документов в канцелярию отделов и управлений образования, «Правительство для граждан» либо через egov.kz в бумажном или электронном варианте. Одним словом, сплошная бюрократия, – подчеркнул Рустем Бигари.

В завершение совещания министр образования и науки РК Асхат Аймагамбетов поручил и далее качественно исполнять задачи и держать на контроле вопросы развития инклюзивного образования и автоматизации образовательных услуг.

Асет СЫЗДЫКОВ

ПЕРСПЕКТИВА

Курсы для учителей физкультуры

В Национальном научно-практическом центре физической культуры МОН РК с 1 февраля стартовали курсы повышения квалификации учителей и преподавателей физической культуры общеобразовательных школ и колледжей Казахстана. В ходе занятий длительностью 36 академических часов участникам курсов объясняли организационные и методические аспекты школьной физической культуры за рубежом.

Как сообщила нашему изданию пресс-служба Комитета дошкольного и среднего образования, данный курс по данной тематике впервые проводится среди педагогов физической культуры, и первый набор собрал 255 слушателей со всех регионов Казахстана.

В базовый модуль вошли 3 блока вопросов: принципы построения физического воспитания и организации педагогического процесса в общеобразовательных школах, колледжах и университетах за рубежом, критерии качественного воспитания, практика организации тренировочного процесса в школах Франции по волейболу.

Программа повышения квалификации рассчитана на 5 полных рабочих дней с выдачей государственного сертификата Национальным научно-практическим центром при МОН РК, с отработкой заданий

теоретического и практического содержания в формате онлайн и с обязательным посткурсовым сопровождением.

Слушатели ознакомились с системой организации педагогического процесса по физическому воспитанию школьников и студентов на основе сравнительного анализа 6 стран: США, Франции, Англии, Японии, Китая и Норвегии.

– Эти страны имеют разные культуры и традиции в организации процесса физического воспитания. Безусловно, экономико-финансовая мощь этих государств оказала большое влияние на качественное формирование спортивной инфраструктуры в учебных заведениях этих государств. Но нельзя отрицать грамотную и систематически выдержанную государственную политику в области физического воспитания и спорта. Поэтому очень позитивное влияние могут оказать на слушателей получа-

емые знания в сфере методики и методологии организации процесса физического воспитания в образовательных учреждениях вышеуказанных стран, – рассказал слушателем эксперт в области истории педагогики и методики, доцент Куандык Кудайбергенов.

В ходе проведения участникам представили новую образовательную программу ЮНЕСКО «Качественное физическое воспитание».

– Суть программы – обеспечение доступа к физическому воспитанию подрастающего поколения, создание сбалансированной, устойчивой молодежной среды в образовательных учреждениях мира. Программа в виде проекта ЮНЕСКО носит общий рекомендательный характер и должна способствовать улучшению системы управления сферой образования и принципиальному пересмотру приоритетов финансирования

сферы физического воспитания школьной и студенческой молодежи, – представил проект специалист в области физического воспитания Бахытжан Есжанов.

Далее педагогам представили практический опыт и учебно-методические рекомендации французской федерации волейбола. В частности, рассказали о единственной сертифицированной федерацией волейбола Франции тренере-женщине в Казахстане Надежде Байтурсеевой, о ее участии во французской высшей лиге волейбола и работе в учебных заведениях Франции. Слушатели с большим интересом узнали о ее передовой методике работы с командой.

Курсы получили хороший отклик среди слушателей и в социальных сетях еще до завершения. Как отмечают организаторы, такие занятия будут продолжены на казахском языке.

Все слушатели по окончании курса получили методические рекомендации ННПЦФК МОН РК, на основе проведенных курсов и подготовленного аналитического материала будет издано учебно-методическое пособие.

Напомним, с 1 января 2021 года установлена новая доплата для учителей физической культуры детских садов, школ и колледжей. К своей зарплате они ежемесячно будут получать надбавку в размере 17 697 тенге. Несомненно, это стимулирует педагогов повышать свой уровень и качество обучения.

Асет СЫЗДЫКОВ

ҰЛЫЛАРЫМЫЗДЫ ҰЛЫҚТАУ

Рухани жаңғырудың алғышарты

2020-шы жыл – Қазақстан тарихында жаңа белестерге көтерілген, рухани жаңғырып ұлт болып ұйысуға ұмтылған ерекше жыл болып қалары сөзсіз. Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев өзінің «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» атты мақаласында ұлттық сананы қалыптастырудың маңыздылығын ерекше атап айтқан болатын. Ұлттық сананы дамыту және оны қазіргі заманға бейімдеу мемлекеттік мәселеге айналды. Өйткені сананы дамыту арқылы 21-ші ғасырда еліміздің тың серпінмен дамуына жол ашамыз.

Сәуле САҒЫНТАЕВА,
Ғұмарбек Дәукеев атындағы
Алматы энергетика және
байланыс университетінің
ректоры, э.ғ.д., профессор

Осы орайда қазақ елінің даму тарихында ерекше орын алатын ұлы бабаларымыздың баға жетпес мол мұрасын терең зерделеп, шығармаларын басшылыққа алып, бүгінгі өмірімізде ұтымды пайдаланғанымыз жөн деп санаймыз. Шын мәнінде, осы ұлттық құндылықтарымызды қазіргі оң үрдістермен үйлестіре дамытып, қоғам игілігіне пайдалану күн тәртібінде тұрған өзекті мәселе. Бұл ретте, біз, алдыңғы қатарға «Әлемнің екінші ұстазы» атанған ғұлама ойшыл әл-Фараби және кемеңгер ақын Абай сияқты даналарымызды қоямыз. Өткен жылы әл-Фарабидің 1150 жылдық, ақын Абайдың 175 жылдық мерейтойлары ЮНЕСКО көлемінде атап өтілді. Осының арқасында әлем жұртшылығы әл-Фараби және Абай мұрасын тағы бір тереңірек зерделеп шықты. Бұл ұлы тұлғаларымызға деген үлкен құрмет әрі ұрпақты тәрбиелеудің тиімді тәсілі. Қазіргі әлем жыл сайын емес, күн сайын өзгеруде. Адамзат қоғамының барлық саласында жаңа міндеттер мен тың талаптар қойылуда. Ғылым мен өнерде болып жатқан жаңалықтар адамдарды алға жетелейді. Білім мен еңбек арқылы ғана мақсатқа жетіп, ақылдың озатын кезеңі келді. Замана көшіне ілесіп, ілгері даму үшін біз сананың ашықтығын қамтамасыз етуіміз керек. Бұл қадам өркениеттің жетістіктерін ұлттық мүдде-

ге үйлестіре білуді талап етеді. Әл-Фараби және Абай сияқты даналарымыз ел-жұртын түрлі ғылым мен өнерді игеруге үгіттеді, соның бәрі уақыттың талабы екенін анық аңғарып, халқына өсиет қалдырды. Қазіргі ғалымдар айтып жүрген интеллектуалды ұлт қалыптастыру, мәдениетті қоғам орнату идеясын ғұламаларымыз өз дәуірінде-ақ айтып кеткен. Адамның өзін-өзі тануы және үнемі дамып отыруы, ғылым мен өнерге басымдық беруі – кемелдіктің көрінісі, қоғамның дамудың жоғары сатысына көтерілуінің кепілі. Осыған орай, даналарымыз қалдырған ұлағатты сөздер мен мағынасы зор философиялық идеялар кейінгі ұрпақтың бағытын түзейтін темірқазығына айналуы қажет. Олардың мол мұрасы қазақ ұлтының жаңа сапасын қалыптастырып, өркениетті қоғам орнатуына қызмет етеді. Олардың шығармаларындағы ой-тұжырымдар әрбір адамның бойында ұлтына, елі мен жеріне деген патриоттық сезімді орнықтырады. Сондықтан да әл-Фараби және Абайдың еңбектерінің нәрінен өскелең ұрпақтың санасына сіңіруі және өмірлік азығына айналдыру – ұлтты жаңғыртуға жол ашатын маңызды қадамның бірі.

Қазақ халқы мемлекеттігін нығайтып, тәуелсіз ел ретінде өсіп-өркендеуі үшін саяси-әлеуметтік, экономикалық және құқықтық салаларда заң үстемдігін орнатып, қоғамдық сананы жаңа деңгейге көтеруіміз керек. Сондықтан азаматтарға, әсіресе, жастарға мемлекеттік заңдарды сыйлаудың мән-маңызын түсіндіруге тиіспіз. Осы ретте тағы да ұлы ғұламаларымыздың шығармаларына зейін қойған абзал. Олар өз заманында-ақ әділетті қоғам орнатудың амалдарын зерттеп біліп, аса құнды идеяларын адамзатқа ұсынды. Әлемдік ғылыми қауымдастық екі данышпанның да философиялық көзқарастарын терең түсініп, бағалай білді, себебі олардың ұстанымдары өркениетті мемлекет қалыпталарымен үндеседі. Философ ретінде әл-Фарабидің адамзат мәдениеті тарихындағы рөлі ерекше екені даусыз. Әділетті қоғам құрылысын қалыптастыру тәсілінде ежелгі грек даналары ізімен жүре отырып, әл-Фараби адамның қоғамдық табиғатын мойындайды және қоғамды жетілдіруді адамдардың бақытқа жетуінің басты шарты деп санайды. Тек жетілген қоғамда ғана жеке адам өз мүддесі үшін, сондай-ақ басқа да азаматтардың мүддесі үшін де мемлекеттің қызмет атқару ісіне өз үлесін қосуға тиісті деп есептейді. Бұдан еңбек бөлінісін мұқият жүргізу қажеттігі идеясы келіп тұады. Қазіргі заманғы адамзат қоғамының даму заңдылығы, нарықтық экономиканың үстемдікке ие болуы ұлы ойшылдың айтып кеткен осы идеяларын дәлелдей түскендей. Әл-Фараби бүкіл адамзатты парасаттылық және зерделік жағынан өсіп-өркендеуге, әрбір адамды өзін-өзі үзіліссіз жетілдіруге шақырды. Оның «Бақыт жолын сілтеу», «Бақытқа жету жайында» сияқты еңбектері қай заманда болсын, бүкіл адамзат үшін маңызы өте зор, рухани даму жолында темірқазық болатын құнды туындылар. Әл-Фараби ойынша, бақытты болу дегеніміз – адамның теориялық танымды толық ашып, оны меңгеруі. Мұндай тұжырым ойшылды, философияны теориялық және практикалық деп екіге бөлуге алып келді. Практикалық философияның қарастыратыны этика және саясат мәселелері. Этика мен саясат –

екеуі де бір мәселені – бақытқа жетуді қарастырады, бірақ әрқайсысы өз әдісін қолданады. Саясат немесе азаматтық философия әлеуметтік топтардың әрекеттері мен қайырымдылық істерін, ал этика жеке адамдардың рухани өмірін қарастырады. Осыдан келіп азаматтық философия үстем орын алады, сөйтіп ол мақсаттарды анықтаудан бастайды, адамдардың қалай өмір сүру керек екендігін түсіндіреді деп қорытындылайды. Демек, азаматтық философия рационалды принциптерді, қоғам мүшелерінің ең жоғары мақсаты – бақытқа жетуіне, әрқайсысының өзінің табиғи мүмкіндігіне сәйкес жетуіне көмектесетін шарттарды ашып береді. «Бақыт жолын сілтеу» трактатында ұлы ойшыл, бақытқа жетуге бастайтын жолға ерекше назар аударады. Бұл шығармасында ол, өлгеннен кейінгі баянсыз бақыт туралы емес, тірі адамның осы өмірдегі бақыты туралы айтады. Оған жету үшін адам өзін-өзі жетілдіре отырып, жолындағы қиындықтарды жеңе білуі керек. Адам өміріндегі «жақсылық» пен «жамандық» «тәңірден» болмай, оларды адамның өзі таңдайтынын, белсенді әрекет факторына ерекше маңыз бергенін көрсетеді. Философтың осы пікірлері жастар тәрбиесінде болсын, тіпті қоғамның рухани дамуында болсын теориялық және практикалық негіз бола алатын құнды дүниелер деп ойлаймыз. Әл-Фараби өнер-білімді теориялық және тәжірибелік деп бөлгенде, білім мен әрекеттің рөлін осы принцип бойынша айырып көрсетеді. «Философияны, мақсаты – әсемдікке жету болып табылатын өнер» деп анықтама берген әл-Фараби, адамның өнер-білімді оқып үйренудегі басты мақсаты жан мен тән, адам мен қоғам, адам мен табиғат және руханилық пен материалды құндылықтардың үйлесімділігін орнату деп есептейді. Оның ойынша, «философия» адамда ғана болатын «ең ерекше игілік» – ақыл-парасат арқылы меңгеріледі. Ал ақыл-парасаттың қызметі мақсаттылық сипатта болуы тиіс, ол үшін адам дұрыс ойлауды үйренуі қажет, бұл бақытқа жету жолының бастауы деп түйіндейді. Қазіргі, материалдық құндылықтар бірінші орынға шығып тұрған қоғамда, оқу мен тәрбие мәселесінде әл-Фараби мен Абайдың асыл сөздері ұстаздар үшін таптырмас оқу құралы болып табылады. Себебі, тұтынушылық психология үстемдік етіп тұрған заманда, «суық ақыл» (Абай) қоғамдық сананы да, жеке адам санасын да жаулап алады. Абайдың пайымдауынша, «әуелде бір суық мұз – ақыл зерек, жылытқан тұла бойды ыстық жүрек», олай болса біз ақын айтқан «нұрлы ақыл» иелерін тәрбиелеуіміз керек. Ал «нұрлы ақыл» адамның жүрегінде, оны ояту үшін жүректен сөйлейтін ұстаздар қажет. Қазіргі заманғы әлемдік білім беру тәжірибесінде оқыту процессін гуманизациялау үрдісі анық байқалады, нақтылап айтсақ гуманитарлық пәндерге ерекше көңіл бөлінуде. Бұл заңды және өте актуальды құбылыс. Себебі бүгінгі таңда адамзат қоғамы тағдыры аса қауіпті «шекаралық жағдайға» (экзистенциализм философиясы) тіреліп тұр десе де болады. Оған дәлел, әлемдегі мәдениеті дамыған деген елдердің өзіндегі саяси-әлеуметтік қатынастардың шиеленісуі, адамдардың рухани-психологиялық дағдарысқа ұшырауы, адами-парасаттылық құндылықтардың құнсыздануы, өмірге деген сенімсіздік

пен түңілудің етек алуы. Бұл тығырықтан шығудың жолдары қоғамның барлық салаларында түбегейлі өзгерістер енгізу. Бір сөзбен айтқанда рухани мәдениет пен гуманизмге бетбұрыс және адамзат ақыл-парасатының барлық мүмкіндіктерін рухани салаға жұмылдыру қажет. Біртұтас ноосфераға жалпыадамзаттық, гуманистік және зерделік мүмкіндіктерді шоғырландыру керек. Бұл экологиялық тепе-теңдікті сақтау, шексіз-тоқтаусыз материалдық тұтынууды азайтып реттеу, соғыс қаруын жетілдіруге кетіп жатқан шығындарды жою. Жалпы адами руханилық қана адамзаттың өзін және тұрмыстық жағдайын әл-Фараби көрсеткендей «орта өлшем» деңгейіне көтеретін, қоғам мен табиғат арасындағы өзара байланысты тиімді үйлесімділікке жеткізетін жалғыз жол екендігін түйсінетін мезгіл жеткен сияқты.

Біз зерделеп отырған екі ғұлама ойшылдардың көзқарастары мен ойлары өте үндестігі және тереңдігімен бізді тәнті етеді. Олар жалпыадамзаттық құндылықтарға ерекше мән беріп, бүкіл адамзатты ақыл мен парасат тұрғысынан бірігуге шақырды. Олардың ойынша мақсаттың дұрыс, ізгі мазмұнда болуы және түсінікті болуы, қайырымдылық пен ақыл-парасаттың үстемдікте болуы адамдардың бақытқа жетуіне көмектеседі. Олардың қоғам және ел басқару жөніндегі тұжырымдары, әлеуметтік-этикалық көзқарастары бүгінгі адамзат қоғамы үшін де айырықша маңызды. Шығыс пен Батыстың ғылымы мен мәдениетін табыстыруда зор рөл атқарды, даналарымыздың философиялық көзқарастары қазіргі жаһандану заманындағы адамзат үшін де, өз ұлтымыз үшін де тіпті маңызды. Даналарымыздың гуманистік идеяларының басты түйіні – адамгершілік, ақыл-білім, әсемдік арқылы адамзат баласын жетілдіріп, қайырымды қоғам орнатуды мақсат ету. Бұл – адамзаттың даму жолындағы ізгі арманы және негізгі бағыты екені, тарихта өмір сүрген барлық дана ойшылдардың қалдырған рухани мұраларынан көрініс тапқан. Осы тұрғыдан алғанда, жоғарғы оқу орындарында адамзат ақыл-ойының нәрі жинақталған, ғылым мен өнердің түп-тамыры болып табылатын, әлемдік оқу ордаларында ғасырлар бойы оқытылып келе жатқан философия ілімінің міндетті пән ретінде қалуы-қалмауын күн тәртібіне қою ақылға сыйымсыз болып көрінеді. Көне грек данышпаны Платонның айтқан сөзіне құлақ салсақ: «данышпандар мен ақымақтардан» басқалардың бәрі де философияны оқуға міндетті дейді! Ал философияны түсініп қабылдау үшін, адамға екі нәрсе міндетті түрде қажет болады, біріншіден әртүрлі ғылымдардан белгілі деңгейде білім алу, екіншіден белгілі дәрежедегі өмірлік тәжірибенің жинақталуы. Сол себептен орта мектеп қабырғасындағы оқушыларда білім болғанымен тәжірибе жеткіліксіз, тек жоғарғы оқу ордасындағы студенттерде екінші курстардан бастап аталған мүмкіндіктер пайда болады. Расында да, өмірлік тәжірибесі аз жас жеткіншекке мазмұны тереңде жатқан ұғымдар мен пікірлерді түсініп, өмір ұндығымен үйлестіру қиынға түсері сөзсіз. Біздің университетіміз өндіріс пен техника саласының мамандарын даярлайды, дегенмен, қоғамға білімді мамандар ғана керек емес, өндірісті ұйымдастырып, ұжымға жетекші болатын жоғары

білімді, мәдениетті адамдар керек. Қазақ халқында «көзі ашық, көкірегі ояу азамат» деген ұғым бар. Сауатты, өмірдің мөнін, халқының қамын ойлай білетін тұлғаны осылай атаған. Абайдың «кемел адам» деп атаған жан иесі де осындай ақыл-парасаты толысқан, ойы мен ісі тоғысқан, өзіміз емес, жақынына болысқан адам. Қазіргі заманғы Қазақстанға керегі де осындай білімді және парасатты, «көркем мінезді» (Абай) азаматтар. Тәуелсіз еліміздің ендігі алда тұрған міндеттерінің бірі де, ұлтымыздың интеллектуалдық коэффициентін және эмоционалдық коэффициенттерін жоғарғы деңгейге көтеру болып табылатыны белгілі. Абай айтқан: «Адасып алаңдама жол таба алмай, Берірек түзу жолға шық қамалмай, Не ғылым жоқ, немесе еңбек те жоқ, Ең болмаса кеттің ғой мал баға алмай!», – деген сөздерден бүгінгі ұрпақ сабақ алуы тиіс сияқты. Ұлттық келбетімізді қалыптастыратын, ғылым мен өнерді, кәсіптік шеберлік пен біліктілікті ұлттық менталитетімізді ескере отырып дамыту, табиғат ерекшелігіне бейім шаруашылық салаларын тиімді пайдалану, қай жағынан алсақ та бүгінгі уақыт талабы. Қоғамды алға дамытатын, ұлтты қалыптастыратын, мемлекеттілікті нығайтатын, тәуелсіздігімізді көздің қарашығындай қорғайтын сол Абай айтқан «кемел тұлғалар», ғылыми тілмен айтсақ «ұлттық элита». Ұлттық немесе «классикалық» деп аталатын мәдениетті тудыратындар да сол ұлттық «элитамыз». Сондықтан да халқымыз бұқаралық мәдениеттің тасасында қалып қоймасын десек, ғасырлар қойнауында жатқан рухани қазынамызды, ғылым мен техника дамыған қазіргі заманға бейімдеп қайта түлетуіміз қажет. Қазақстандағы білім мен өнер ошақтарының қасиетті де басты миссиясы – жастарды осы бағытта тәрбиелеп, олардың ойында білім мен парасат, бойында «ұлттық мінез» қалыптастыру. Осы тұрғыдан алғанда қоғам дамуын гуманистік бағытқа бұру, білім беру саласын гуманитарлық мазмұнда дамыту күн тәртібінде тұрған мәселе деп санаймыз.

Біздің университетте қоғамдық пәндерге ерекше көңіл бөлінген. Себебі, егер барлық нақтылы және кәсіптік білім беру пәндері бойынша студент жастарымыз жоғары білімді маман болуға дайындалса, гуманитарлық пәндер мәдениетті адам болуға даярлайды. Университетіміздің ұйымдастыруымен 2019 жылы Жастар жылына арналып студенттердің республикалық ғылыми-практикалық конференциясы өткен болатын. 2020 жылы әл-Фараби және Абайдың мерейтойларына байланысты еліміздің әл-Фарабиді зерттеп жүрген және абайтанушы ғалымдардың қатысуы-мен бірқатар дөңгелек үстелдер өтті. Сонымен бірге әл-Фарабидің «Қайырымды қаланың тұрғындары», Абайдың «Қара сөздер» атты шығармаларына арналған студенттік ғылыми конференциялар ұйымдастырылды. Оқу ордамызда мәдени-тәрбиелік маңызы зор ұстаздар және студенттердің тұрақты кездесулер мен жиналыстар өткізетін «Парасат», «Руханият», «Ұлағат» «Фибрат» атты клубтар өз жұмыстарын абыроймен жүргізіп келеді.

Быыл «Рухани жаңғыру» жоба-

лық кеңсесінің жұмысын жандандыру мақсатында Ғұмарбек Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университетіндегі аталмыш кеңсе қызметкерлерінің құрамы сапалық жағынан қайта жасақталып, сарапшы кәсіби мамандар тартылды. 2021 жылдың 1 ақпанынан «Рухани жаңғыру» жобалық кеңсесінің жаңартылған құрамы бекітілді. «Рухани жаңғыру» жұмысын жетілдіру және орталықпен тығыз байланыста болып, бір орталықтан үйлестіріп отыру мақсатында «Рухани жаңғыру» қазақстандық қоғамдық даму институты» КеАҚ тығыз байланыс орнату, жобалық кеңсе жұмысын ұйымдастыру жауапкершілігі университетіміздің тәрбие ісі жөніндегі проректоры Махмұтов Серік Қапанұлына жүктеліп отыр.

Университетіміздің «Рухани жаңғыру» жоспары қайта қаралып, жаңа ұсыныстар негізінде толықтырылды. Республикалық мазмұндағы тақырыптық көлемді жобалар ескерілді. «Рухани жаңғыру» бағдарламасын жастар арасында кең насихаттау үшін студенттер қатарынан көшбасылар мекені қалыптастыратын ортаны белгіледік. Оның жетекшісі болар электрэнергетика 18-1 тобының студенті Талғат Артыков бастаған белсенді топты айқындап алдық. Университетімізде «Рухани жаңғыру» жобалық кеңсесінің жұмысына ақыл-кеңес беретін тәжірибелі оқытушы-профессорлар тарапынан сарапшылар құрамы қарастырылған. Оқытушы-профессорлардың «Рухани жаңғыру» бағытында қоғамдық ой қалыптастыратын пікірлер мен ой-толғамдар баспасөзде, әлеуметтік желілерде үзбей жарияланып келеді. Ендігі оқытушы-профессорлардың жазған ғылыми-танымдық еңбектерін «Рухани жаңғыру» бағдарламасы негізінде жинақтап, құрастыруға басқа да жоғары оқу орындары оқытушыларын сапалы жұмыстарымен қатысуға шақырамыз. 2021 жылға «Рухани жаңғыру» бағдарламасы бойынша білім беруді тереңдетуге оқытушылар арасында және студенттерге оқыту курстарын ұйымдастыру үшін екі оқу құралын жоспарға енгіздік.

«Рухани жаңғыру» бағдарламасының алты бағыты бойынша зерделеу жұмыстарын жүйелі жүргізу қолға алынған. Мәселен университетімізде студенттерге ата-бабаның ерлігі мен мұраларын қастерлеу бағытында жыл сайын «Ұлы Отан соғысы менің отбасымның тарихында» атты республикалық дәрежедегі студенттік конкурс өткізіледі. Мұндағы студенттердің бар жинақталған зерттеу-шығармашылық жұмыстарының электронды жинақ көлемі 20 баспа табақты құрады.

«100 тұлға жобасы» бағыты бойынша да 1998 жылы құрылғаннан бері тағылымға толы Қазақстан Республикасының көрнекті қайраткерлерімен кездесу ұйымдастыратын студенттердің зияткерлік «Парасат» клубының шеңберінде еліміздің 100 танымал тұлғаларымен сұхбат өткізуді тұрақты жалғастырып келеді. Сол жұмыстың қорытындысы «Рухани жаңғыру» аясында жастарымызға рухани сабақ болсын деген тілекпен «Парасат» зияткерлік клубының шығармашылық жолы» атты қазақ-орыс тілінде кітап-альбом (-А: «Принт-Экспресс» 2020) басып шығардық.

Жаппай пандемия жағдайында студенттердің қашықтан оқуымен байланысты Ғұмарбек Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университетінің студенттері мен магистранттарына арналған «Рухани жаңғыру» бағдарламасының «Туған жер», «Қазақстанның киелі жерлерінің географиясы», «Есімдері ел есінде – біртуар тұлғалар» атты тақырыптық жобалары бойынша 2020-2021 оқу жылына шығармашылық жұмыстарға конкурс жариялаған болатын. Комиссияның қарастыруымен күзгі семестрдің қорытындысында студенттердің 50-ден астам жұмыстарын қабылдап, үздік шығармалары сайтта жарияланды. 2021 жылдың 1 ақпанынан семестрлік оқуымыздың басталуына орай конкурстың екінші кезеңі жалғасуда. Оған университеттің студенттері мен магистранттары да қашықтан қатыса алады және қабылданған жұмыстардың жалпы қорытындысы шығарылып, жеңімпаздар марапатталады. Өткізіліп отырған іс-шаралардың мақсаты – студенттердің шығармашылық қабілетін арттыру, болашақ инженер маманның туған жерге деген сүйіспеншілігін, туған ел – қасиетті мекенге деген патриоттық сезімін ояту, Отанды сүйуге, өз елінің тарихын білуге, жалпыадамзаттық және ұлттық құндылықтарды пайымдау арқылы танымдық белсенділіктерін дамыту. Жастарымыз тұрғылықты жерінен онлайн түрінде туған өлке, киелі жерлер, көне ескерткіштер мен тарихи жәдігерлер, өңірінің тарихи тұлғалары мен бүгінгі заманымыздың батыр кейіпкерлері, еңбегі сіңген тұлғалары туралы жұмыстар (эссе, ғылыми жоба, презентация, видео түсірілім, өлең-жырлар т.б.) көпшілік қауымның қызығушылығын тудыратын көркем-ғылыми мазмұндағы шығармаларын конкурсқа жолдайтын болады.

Қорыта айтқанда «Рухани жаңғыру» бағдарламасы аясында тәлім-тәрбие жұмысы университетімізде оң жолға қойылған. Арнайы жасақталған кабинетіміз бар. Ол жерде «Хан-Тәңірі» атауымен ұлттық аспаптарда ойнайтын студенттік топ жетекшісімен онлайн жұмыс істейді. Оларға қажетті аспаптар, ұлттық киімдер алынған. Яғни университет ұжымы жастарға білім беруден ғана шектелмей, оларды адамгершілікке, ұлтжандылыққа, отаншылдыққа, талғампаздылық пен мәдениеттілікке бағыттап тәрбиелеуде жетістіктерге жетіп келеді. Алда тағы бір үлкен-үлкен іс-шаралар келе жатыр. Ол Жамбыл атамның 175 жылдық мерейтойы, ұлт ұстазы атанған Ахмет Байтұрсынұлының 150 жылдығы, ізінше заңгер жазушы Мұхтар Әуезовтың мерейлі 125 жылдығы да таяп қалды. Университет ұжымы абыроймен атап өту үшін түрлі іс шараларды бастап кетті... Халқымыздың ұлы тұлғалары, ғұлама ғалымдары қалдырған рухани мұраларымызды зерттеп, насихаттап, жас ұрпақтың бойына сіңіру әрбір білім мен мәдениет, ғылым мен өнер саласында қызмет етіп жүрген қазақ азаматының қасиетті борышы деп ойлаймыз. «Пайда ойлама, ар ойла, талап қыл артық білуге», – деп «жан азығын» бәрінен жоғары қойған ақын Абайдың өсиеті бүгінгі қазақ азаматтарының өмірлік қағидасы болса деп тілейміз!

НАЗНАЧЕНИЕ

Председателем Правления – Ректором Kozybayev University назначен Ерлан Шуланов

Решением Республиканской комиссии во главе с заместителем премьер-министра РК Е.Л. ТУГЖАНОВЫМ Ерлан ШУЛАНОВ был назначен на должность Председателя Правления – Ректора Kozybayev University.

На заседании Ученого совета его представил коллективу университета вице-министр образования и науки РК Мирас Дауленов.

Ерлан Нурлыбекович Шуланов родился в г. Караганде в 1984 году. С отличием окончил Евразийский национальный университет по специальности «Международное право». Имеет степень магистра MBA.

Трудовую деятельность начал в 2003 году в ОЮЛ «Конгресс молодежи Казахстана». Работал в качестве гл. консультанта в АО «КЕГОС», юристом в ТОО «Adal Solutions», экспертом-аналитиком в ТОО «Центр регионального развития и исследований», Академии государственного управления при Президенте РК, главным менеджером АО «ФНБ «Самрук-Казына». Принимал участие в разработке концепции его кадровой политики, создании Корпоративного университета «Самрук-Казына».

Ерлан Нурлыбекович – опытный управленец, долгое время занимался информационно-аналитической работой. Был в должности начальника отдела анализа и исследований АО «Центр международных программ». Руководил аналитической группой МОН РК. Занимался вопросами создания АО «Холдинг «Кәсіпқор», реформирования программы «Болашақ», участвовал в разработке модели вертикали контроля качества МОН РК.

В течение 3 лет трудился в должности исполнительного директора в АО «Назарбаев Университет», затем – президента АО «Информационно-аналитический центр» МОН РК.

«Сегодня перед коллективом Kozybayev University стоит большая цель сделать университет драйвером притяжения, чтобы увеличить контингент обучающихся и сократить отток абитуриентов в другие страны. У Ерлана Шуланова есть знания и опыт, чтобы решить эти задачи», – сообщил вице-министр образования и науки РК.

Кроме того, он отметил, что вуз с богатой историей имеет высокие показатели по трудоустройству выпускников – 94%, входит в тройку лидеров по рейтингу НПП «Атамекен». Также выразил уверенность, что университет сможет включиться в проект «15 региональных вузов» и получить дополнительную финансовую поддержку со стороны государства.

В свою очередь, заместитель акима СКО Даурен Жандарбек поздравил Ерлана Шуланова с назначением. Он акцентировал внимание на том, что руководство области активно поддерживает динамичное развитие единственного североказахстанского университета: начато строительство нового 11-этажного учебно-лабораторного комплекса и двух общежитий для обучающихся на 244 и 306 мест. Запланировано возведение современного Дома студентов на 1200 мест. Все это даст новый импульс функционированию вуза, который остается надежной базой по подготовке квалифицированных специалистов.

Ерлан Шуланов поблагодарил МОН РК за оказанное доверие. «Я очень рад, что мне выпала честь работать в этом университете. Сегодня на него возложены большие ожидания. Уверен, с поддержкой акимата СКО задачи, поставленные руководством страны, будут обязательно достигнуты. А системная работа, которая налажена в коллективе, станет фундаментом для дальнейшего развития Kozybayev University», – резюмировал Председатель Правления – Ректор.

ИЗДАТЕЛЬСТВО «АТАМУРА»

Алина Соловьева: «Многие мои коллеги (не биологи), прочитав учебник, говорят: оказывается, биология – это интересно»

Мы продолжаем знакомить наших читателей с авторами школьных учебников, издаваемых крупнейшим издательством страны – «Атамур». Сегодня гость редакции – Герой Труда Казахстана, обладатель высокой государственной награды «Қазақстанның Еңбек Ері», Отличник образования Республики Казахстан, кандидат педагогических наук, «учитель-мастер» (высшая категория в современной квалификации) Алина Робертовна СОЛОВЬЕВА. Алина Робертовна является автором учебников биологии с 7 по 11 классы на русском языке. С 2004 года она занимается этой увлекательной, насыщенной и, чего скрывать, отнимающей уйму времени кропотливой работой. Ведь написать учебник – это значит не только поделиться собственными знаниями, но и прочитать труды других биологов, ознакомиться с новостями в этой сфере, отслеживать все открытия... Учитывая, что автор учебника еще и сама обучает по нему детей в обычной школе, ее мнение нам показалось особенно интересным.

– Алина Робертовна, расскажите, учебник биологии для старших классов, над которым вы трудитесь не первый год, в каком году был издан сколько раз менялось его содержание?

– Первый учебник биологии для 11 класса, в котором мне посчастливилось быть одним из авторов, вышел в свет в 2007 году. Тогда это был классический учебник, включавший в себя разделы эволюционного учения и экологии. Значительную часть разделов экологии писал Ковшарь Анатолий Федорович. Это действующий ученый, орнитолог, эколог, один из авторов Красной книги Казахстана. Как профессионал в своей сфере он внес весомый вклад в разработку учебника, также дополнил учебник своими фотоматериалами.

В разделах, посвященных эволюции, рассматривались не только классический дарвинизм и синтетическая эволюционная теория, но и вопросы зарождения жизни, ее развития в течение миллиардов лет, происхождение человека. В целом мне импонирует этот учебник тем, что практически к каждому природному явлению приводился один пример из природы Казахстана, второй – из природы за пределами нашей страны. На мой взгляд, это позволило исподволь формировать у учащихся и чувство патриотизма, бережного отношения к природе родного края, и в то же время глобальное экологическое мышление.

Этот учебник был переиздан в 2011 году без значительных изменений. Следующее его переиздание состоялось в 2015 году. Уже тогда он был адаптирован под измененную учебную программу «переходного периода». Предполагалось, что программа проработает до перехода на «обновленное» содержание образования». Тогда, в 2015 году, материал учебника не менялся кардинально. Изменениям подверглось лишь около 20 процентов материала. Так, в частности, расширили и углубили темы о происхождении жизни, освободив их последними данными космической биологии и результатами экспериментов американских биохимиков за последние 10-15 лет. Также в экологии стали более детально рассматривать формы взаимоотношений организмов внутри сообществ и добавили

новый раздел – бионика. В принципе, все эти темы заслуживают рассмотрения, но при этом были сокращены темы по экологии Казахстана. Так, пожертвовали темой «Природоохранные обычаи и традиции казахского народа», «Формирование экологического мировоззрения» и т.д.

Нынешний учебник для 11 класса, который вышел в свет в 2020 году, отличается по содержанию процентов на 80. Но это объективная реальность, так как он должен соответствовать ныне действующей Типовой учебной программе обновленного содержания образования.

– А можно подробнее? Какие изменения вносятся в содержание? Насколько это необходимо?

– Если учебник просто переиздается, а учебная программа при этом не меняется, то зачастую его содержание меняется на 2-5 процентов примерно, и эти изменения не носят принципиальный характер. Могут меняться иллюстрации, схемы, вноситься или, напротив, изыматься тестовые задания, таблицы и т.д. Также материал дополняется новыми научными данными, если таковые были получены или получили широкое признание научной общественности. Если же изменяется учебная программа, то учебник, по сути, создается заново. Так, нынешний учебник для 11 класса включает в себя темы,

которых никогда не было в школьном курсе биологии. Это такие темы, как «Стволовые клетки и их применение», «ЭКО (экстракорпоральное оплодотворение) – его процедура и этические аспекты», «Эпигенетика» и т.д. В школьную программу переключались темы, которые раньше изучались только в вузах. Теперь мы изучаем все три биохимических цикла – Кребса, Кальвина и Хетча-Слека. Помню, как еще лет 8-10 назад в одной из телепередач успешные отечественные врачи сетовали, что их заставляли учить в институте цикл Кребса, как это было сложно и малоприменимо в ходе реальной врачебной практики. Ну а теперь мы это учим в школе. Я с авторским коллективом создавала только учебник для классов общественно-гуманитарного направления. А в программе классов естественно-математического направления есть математические темы, которые школьники изучают именно на биологии, а на математике нет. Более того, в мое время эти темы учили на втором курсе педагогического института на математических (!) специальностях. Я, окончив педагогический институт, не изучала критерий Стьюдента и хи-квадратное отклонение. Столкнулась с этим только в ходе работы над кандидатской диссертацией. Другой вопрос, что сейчас почти не осталось просто «педагогических институтов», а в программе «го-

сударственных университетов» высшая математика изучается на многих специальностях. Насколько оправданы такие изменения школьной программы – это вопрос дискуссионный. Я, будучи школьным учителем в обычной школе, считаю такие «новшества» неоправданными. Уверена, что со мной согласится подавляющее большинство учителей, а вместе с ними учеников и родителей. Но просто критиковать неверно. Есть современные тенденции в науке, с которыми нужно знакомить нынешних «продвинутых» школьников. Знаю, что работа по усовершенствованию учебных программ по биологии идет и сейчас. В идеале необходимо, чтобы было учтено и мнение учителей-практиков, и ученых, занимающихся педагогикой как академической наукой.

– В чем отличие новых учебников от старых образцов?

– Отличия первых казахстанских учебников от «старых советских» – это, прежде всего, большая академичность последних. Что бы там ни говорили, в большинстве своем мне советские учебники по биологии нравились меньше, особенно для старших классов. В них не было четкости и лаконичности, определения были очень громоздкие, иногда противоречивые, мало дидактических материалов содержал сам учебник. Как максимум к каждому параграфу 2-4 вопроса на простое воспроизведение. Мы постарались делать учебники более удобными, функциональными. Так, учебник для 10 класса, изданный в 2010 и переизданный в 2014 году, сочетал в себе учебник и задачник по генетике. А уже упомянутый учебник для 11 класса 2007-2015 годов включал в себя дополнительные материалы для подготовки к ЕНТ. Нынешний учебник для 11 класса содержит блок дополнительных «дидактических материалов», рассчитанный на то, чтобы тренировать учащихся в решении логических задач, заданий, направленных на развитие функциональной грамотности. Другой вопрос, что нынешняя учебная программа часто слишком углублена, не всегда соблюдается принцип системности и последовательности (постепенности) в освоении материала. Конечно, это отрицательно сказывается и на учебниках.

– Как, на ваш взгляд, сделать предмет интересным и не скучным?

– Возможно, мое мнение совсем не истина, но мне кажется, надо вернуться к изучению того, что ребенок видит вокруг себя! Вернуться к изучению целостных курсов ботаники и зоологии, чтобы ребенок сначала изучал жизнь на знакомых ему живых объектах, а уж потом объяснял ему строение молекул ДНК... Хотя, конеч-

но, я, отработав почти 30 лет, четко понимаю, что есть ученики, которых я по биологии не научила многому, им не было интересно. Что бы я ни делала, как бы ни старалась, такие дети всегда были и всегда есть. Они были, и когда мы учились еще по старым советским программам, а по биологии это продолжалось до 2002 года, были до программ «обновленного содержания образования», есть и сейчас. Утешает то, что таких ребят не большинство. Встречая своих выпускников разных лет, далеких от биологии, приятно услышать, как они в компаниях могли блеснуть знаниями по строению и физиологии организма человека или рассказать о наследовании групп крови. Предмет сам интересный очень. Я им «болею», серьезно (улыбается – прим.автора). Моя коллега-литератор как-то случайно зашла на урок ко мне в году эдак 1997-м, так стала ходить постоянно, ей просто было интересно. Другая моя коллега, хотя и сдавала биологию на ЕНТ, но говорит, не любила и не понимала, просто заучивала. Решила ради интереса почитать наш последний учебник для 9 класса (2019 год издания) и говорит: «Оооо, я стала понимать биологию. Оказывается, это интересно».

– Как складывается ваше сотрудничество с издательством «Атамур»?

– С 2004 года я сотрудничаю с этим издательством. Они дали мне посмотреть учебник, который готовился к изданию. Я работала над готовым текстом в качестве спецредактора – это когда специалист по профилю смотрит на предмет недочетов. После этого мне предложили войти в состав авторского коллектива. Мне сотрудничать с «Атамурой» комфортно: здесь работают очень профессиональные редакторы, корректоры. Текст параграфов – это просто материал. А сделать из него учебник – это уже работа издательства. Это как кусок ткани и готовое платье – большая работа все-таки ложится на плечи того, кто доводит готовый продукт до потребителя.

– Алина Робертовна, многие книги переходят на электронный вариант. Как вы считаете, они заменят бумажные?

– Начнем с того, что я еще не видела ни одного электронного учебника биологии, о котором можно сказать – да, он хорош. Есть энциклопедические издания, но это другое.

Бумажный учебник всегда под рукой, для него не нужен гаджет. Оцифрованные версии учебников размещаются в интернете. Но в их основе все-таки лежит привычный для нас бумажный учебник.

– Спасибо за беседу. Пойду-ка, почитаю биологию...

Миргуль ДЖИЛКИШИНОВА

БОЛЕВЫЕ ТОЧКИ

Учитель как
«арендованная машина»

Мы забыли специфику педагогического труда, в силу психологических, физических особенностей которого учителя нужно вовремя и достойно проводить на заслуженный отдых, не роняя его достоинства и чести, придумывая новые испытания. Мы забыли саму суть учительского дела, важность которой в миссии – учить учиться!

Дана ПАУ

«Учитель – профессия дальнего действия, главная на Земле...» – когда-то отметил в своем произведении известный поэт Роберт Рождественский. В 28 строк поэт описал представителей этой древней, но благородной профессии, выразив как человеческие, так и профессиональные качества.

Совсем недавно я даже и подумать не могла, что кто-то из моих современников будет отзываться об учителе как о рядовом субъекте. В наше-то время не то чтобы высказать недовольство, но и подумать плохо об учителе было незбылемое табу. Однако в последние годы не утихающие вокруг образования обсуждения все чаще и чаще произносят имя учителя. Все чаще и чаще перекладывают ответственность за интеллектуальное, духовное, а то и физическое развитие детей на школу и учителей, снимая ответственность с микро- и макросреды, в которой живет и развивается юный гражданин. Все реже и реже доносятся из глубины общественного голоса восхищенные, восхваляющие профессию учителя речи. Не покидает ощущение, что к учителю стали относиться как к «арендованной машине», которая должна своих «пассажиров» довезти комфортно и безопасно до конечной станции, где пассажир заплатит заранее оговоренную выторгованную сумму, даже не задаваясь вопросами, чем «питается машина», качественное ли «горючее», не требуется ли «ремонта мотора», надо ли покрасить «кузов»? Так, кусок выносимого железа, который не жалко и на свалку, как отслужит свой срок. Никто насильно не отводил мне эту роль. Де, сам попросился, так вези.

Неудачная аналогия?! Да, может быть. Но, наблюдая за коллегами, все больше и больше вижу изможденные лица, потускневшие глаза, сгорбившиеся спины, обреченный взгляд. И не думаю, что это от физической усталости. Скорее всего, профессиональное выгорание: от бесконечных реформ и экспериментов, от бездарно навязанного насильно содержания школьного образования, от учебников, язык которых приходится ночами переделывать на понятный для юного ума, от учеб-

ной нагрузки из-за нехватки учителей. Ну и как не вспомнить тут постоянно, «на ходу» меняющиеся и сменяющие друг друга директивы и инструкции, методично спускаемые «сверху», требующие немедленного и обязательного исполнения. А тут еще участвующие недовольные мнения общественности об ухудшении состояния образования в нашей стране, несовершенство организации дистанционного обучения в условиях охватившей весь мир пандемии.

Несмотря на то, что совсем недавно был принят Закон «О статусе педагога», судя по последним наблюдениям, общество-то таки не торопится наделять учителя этим самым статусом. Более того, всячески стараются отдалить как будто. Хотя и, выполняя указание Президента, повышают зарплату, с одной стороны, с другой – кажется, что это повышение кому-то поперек горла встало. И придумывают правила, по которым учитель должен пройти испытания почти как космонавт, готовящийся к полету в открытый космос. И если в три попытки «не взлетит», то: «Sorry, game over, вы не справились с правилами «нашей игры». Хотите продолжить? Возвращайтесь в начало». Занятно, да?! Это, наверно, чтобы учителю «жизнь малиной не казалась».

А ничего, что с 90-х годов XX века образование пережило не одно потрясение: переход на 11-летку, «гонка вооружений» новыми стандартами, переоценка системы национального образования, УНП (учебники нового поколения) от роста «опарной» массы издательств. Не успели выдохнуть и «переварить», а «наверху» уже на всех парах окунались в мировые тренды, присоединяясь к Лиссабонскому соглашению, Болонскому процессу, и на тебе – «новое озарение». «Нужно влиться в международное образовательное сообщество, чтобы казахстанские дети могли получить самое передовое мировое образование!» – осенило реформаторов, и понеслась, родимая, по новому кругу. Запланировали переход на 12-летнее обучение, которое по мановению «волшебников» получило название обновленного содержания и, «внедрившись» в стройные ряды уровней начального, основного и общего среднего образования, внесло некую сумятицу, отвергнув старое, «традиционное», оставив лишь 11 лет. Хотя традиции – это фундамент развивающегося общества. Менялись содержание стандартов, учебных программ, а значит и учебников. Ввели критериальное оценивание. В авральном порядке готовили учителей на «уровневых» курсах и по обновленному содержанию в разрезе предметов, руководителей школ, школьных координаторов критериального оценивания, школьных тренеров для рефлексии в практике, разработчиков заданий, вливая миллиардные суммы, перестраивая учебный процесс. А электронный журнал?! Или перевод сведений в систему электронного обучения НОБД (национальная образовательная база данных)? И все это так стремительно вошло в педагогическую и образовательную среду, не давая ни минутки на передышку, на «переваривание», на переосмысление, на анализ. Все равно что вылить ушат холодной воды на спящего, который, безусловно, проснется, но мозг еще долгое время будет отказываться принимать происходящее вокруг, воспринимать цвета и звуки, ощущать вкус.

Так и учителя, ученики, родители, поставленные перед фактом, очень долго «просыпались». Поэтому чуть ли не силой введенный новый стандарт, как всякое «инородное тело», вживленное в чужой организм, вызвал отторжение. Где-то гнев, где-то разочарование, где-то непонимание.

Сама по себе идея обновленного содержания образования неплохая. Ведь она направлена прежде всего на функциональное развитие ребенка. То есть на развитие умений и навыков в процессе приобретения знаний. Почему-то «обновленщики» старательно пытаются избежать это понятие – знание, делая ударение на умениях и навыках. Но ведь чтобы получить эти самые умения и навыки, нужно сначала что-то знать?! Так?! Важность идеи состояла прежде всего в формировании мыслящей, думающей, делающей личности. А критериальное оценивание? Как же все радовались, что не будет оценок, что уровень достижений каждого будет определяться баллами. Но велико было разочарование, когда идеи «обезличились». Баллы переходили в «традиционные оценки», «спиральное» содержание стандартов в учебники ложилось плохо сконструированным «тетрисом», а учитель чем дальше, тем больше превращался в «борцовскую грушу», «вызывая огонь на себя». Несмотря на все тернии, учителя перестраивали процесс, выбирая лучшее из «обновленки», разбавляя «старой традиционной», сея разумное, светлое, доброе. Но дистанционное образование внесло «коррективы» помимо нашей воли и потребовало от учителя новых знаний и навыков для реализации образовательной программы. Преодолевая трудности, учитель и «здесь несет свой крест», без ропота, без паники, обучаясь сам и обучая своих учеников. Так, как ему позволяют делать это имеющиеся ресурсы и созданные условия, учитывая их наличие и у обучающихся. В десятках часов наблюдаю, как учителя терпеливо обсуждают возможность цифровых ресурсов, обмениваются информацией, советуются по поурочным планам, каждое утро отчитываются о «присутствии на работе», а между уроками успевают отправлять какие-то сведения, спускаемые «сверху». Да, есть и случайные люди в учительской среде, «отсуживающие» свои часы. Но разве можно из-за них наказывать огромную армию педагогов, кропотливо и профессионально «ведущих за руку» учеников, помогая им «грызть гранит науки» и прививая навыки созидателя.

Да, педагогам повышают зарплату, чтобы они лучше трудились, качественно учили, приравнивая это повышению статуса педагога. Но повышением зарплаты или законом закрепить статус невозможно. За всеми директивами, нормативами, ограничивая ему ареал творчества, созидания, мы разучились видеть в учителе человека. О котором нужно заботиться. Которому тоже нужно создавать условия для работы, для отдыха. Мы забыли специфику педагогического труда, в силу психологических, физических особенностей которого учителя нужно вовремя и достойно проводить на заслуженный отдых, не роняя его достоинства и чести, придумывая новые испытания. Мы забыли саму суть учительского дела, важность которой в миссии – учить учиться!

Когда-нибудь, надеюсь, наши учителя будут обучаться до реформ, не будут переутомляться двойными нагрузками, получать зарплату больше депутата, в отпуск совершать кругосветные путешествия, обслуживаться в лучших клиниках, а коммунальщики сами будут приходить с профилактикой, не требуя оплаты... Педагогическую среду будут пополнять профессионалы по призванию, а не по баллам грантов. На пьедестале героев будут награждать не только артистов и чиновников, а и педагогов. И каждый гражданин страны, благодаря за свои достижения, будет с гордостью произносить: «Это мой Учитель!».

БІРЕГЕУ БАҒДАРЛАМА

Ойлаудың жаңа тәсілі

Shell NXplorers – бұл әдіс 14-19 жас аралығындағы жастарды позитивті өзгерістерге жету үшін қажетті күрделі және креативті ойлау жүйесімен таныстыратын апробацияланбаған инновациялық білім беру бағдарламасы. Бағдарлама өзгерістер процесінде позитивті бағдарламашы болу үшін қажетті кешенді және креативті ойлау дағдыларымен таныстырып, жас қатысушыларды осы дағдыларды қолдану үшін қажетті әдістермен қамтиды.

Айгерим САДЫКОВА,
№61 ОМ география
пәнінің мұғалімі,
жаратылыстану
ғылымдарының
магістрі,
Нұр-Сұлтан қаласы

Біз ортақ үйіміз Жерді қалай зиянсыз және қауіпсіз ете аламыз? Ол үшін ғаламшарымыздағы «Азық-су-энергия» үштігін дұрыс пайдалана алуымыз керек. Shell NXplorers осы үштік байланысының хабардарлығын арттыруға, сонымен қатар білімді кеңейтуге, ойлау әдістері мен күрделі мәселелерді шешуге дағдыландырылып бағытталған. Үштік ресурс өзара тығыз байланысты. Мысалы, біз күнделікті өмірде пайдаланатын электр энергиясын өндіру үшін су қажет. Бұл энергия өсімдіктерді суаруға, сондай-ақ керекті суды тазалауға жұмсалады, ал одан алынған өнім ас болып біздің дастарханамызға түседі. Бұл тек азыққа қатысты емес. Кез келген затты өндіру барысында, аталған үштіктің ресурстары қажет етіледі.

Қазіргі қарқынмен дү-

ниежүзі халқы санының артуынан, азық-түлікке, киім-кешекке, баспанаға, электроникаға, машинаға және басқа да заттарға деген сұраныс та артып келеді. Бұл өз кезегінде, оларды өндіруге қажетті ресурс түрлеріне деген сұранысты да арта түсірмек. Айналып келгенде мұның бәрі қоршаған ортаға, сонымен қатар табиғатқа да қысым түсіреді. Ғаламшарымызда болып жатқан климаттың өзгеруі мен ластануы осының салдары. Ластанудың салдарынан су, ауа мен топырақ сапасы да төмендейді. Ол, өз кезегінде, адамдардың денсаулығына кері әсерін тигізеді.

Адамдардың жақсы өмір сүруге жасаған қадамдары осы өмірдің сапасын керісінше төмендетуі ықтимал. Сондықтан да, бүгінде адамзат үшін осы мәселеге қатысты жаңа идеялар, жаңа технологиялар мен жаңа көзқарастарды қарастыру қажет. NXplorers бағдарламасының әдістемесі үш кезеңге бөлінген. Алғашқы қадамы – зерттеу. Бұл бізге проблемалардың не екенін, олардың пайда болу себептерін және олар туралы көбірек білуге болатындығына мүмкіндік береді. Екінші қадам – жоспар құру. Яғни ештеңе өзгермейтін болса, болашақ қандай болатынын қарастырады. Үшінші қадам – өзгерту. Бұл таңдаулы болашаққа жету үшін қандай әрекет жасау керектігін қарастыратын кезең.

СТАТУСТУКА

Доценты в процентах

В Атырау подсчитали обладателей ученых степеней среди преподавателей местных вузов.

Согласно статистическим данным, в трех имеющихся в нефтяном регионе вузах работает 87 доцентов, 168 кандидатов наук, 39 профессоров и столько же докторов наук.

Три четверти преподавательского состава атырауских вузов составляют женщины, из которых почти каждая четвертая – 23,8% – кандидат наук. Дам с ученой степенью доктора наук – 2,4%, про-

фессора – 4%. 13% составляют женщины-доценты.

– К началу учебного года численность профессорско-преподавательского состава вузов области составила 651 человек, 107 человек работали по совместительству, – сообщили в департаменте по статистике Атырауской области. – По сравнению с предыдущим годом в высших учебных заведениях нефтяного региона численность штатного персонала уменьшилась на 8,1%.

Адам ГУРЬЕВ
Атырау

ЮКУ ИМ. М.АУЭЗОВА

«KAZDUAL» нацелен на развитие дуальной системы

Южно-Казахстанский университет им. Ауэзова в 2021 году впервые в истории университета стал грандхолдером в рамках компонента программы ERASMUS+ «Повышение потенциала в области высшего образования» (ППВО).

Лаура КАСЕНОВА,
директор Центра Болонского процесса и академической мобильности

В Казахстане в этом году два вуза – Южно-Казахстанский университет им. М.Ауэзова и Казахский национальный университет имени аль-Фараби – выступают

координаторами и грантополучателями двух проектов ППВО. Три вуза впервые вошли в Консорциум проектов ППВО ERASMUS+. Это Казахский национальный педагогический университет имени Абая, Атырауский университет нефти и газа имени С.Утебаева, Казахстанско-Российский медицинский университет.

В рамках компонента программы ERASMUS+ «Повышение потенциала в области высшего образования» (ППВО) возможно финансирование проектов, ориентированных на достижение долгосрочного влияния на вузы и системы высшего образования стран-партнеров, в основном это проекты трансграничного сотрудничества, основанные на многосторонних партнерствах между высшими учебными заведениями из 34 стран программы и более чем 150 стран-партнеров.

С 15 января этого года стартовал проект KAZDUAL «Внедрение дуальной системы в Казахстане», который является структурным. Структурные проекты, в отличие от совместных, призваны оказать воздействие на систему высшего образования в целом и на продвижение реформ на региональном или национальном уровне в странах-партнерах.

Координацию программы

ERASMUS+ в Казахстане осуществляет Национальный офис программы ERASMUS+ (НЭО), который оказывает информационную поддержку и консультирование по вопросам участия в программе, помощь в поиске партнеров, координацию деятельности Национальной команды экспертов по реформированию высшего образования (НК ЭРВО), а также мониторинг проектов ERASMUS+.

С 25 по 29 января 2021 года в ЮКУ им. Ауэзова прошла онлайн-встреча грандхолдеров проектов программы ERASMUS+.

Пленарную сессию открыл г-н Ральф Радерс – глава Исполнительного агентства по образованию, аудиовизуальным средствам и культуре (EACEA). Также на онлайн-встрече грандхолдеров новых проектов присутствовали: директор НЭО в Казахстане Ш.У. Тасбулатова, от имени Консорциума проекта принимали участие от ЮКУ им. Ауэзова координатор проекта, проректор по стратегическому развитию и интернационализации А.Искакова, контактный координатор проекта, директор Центра Болонского процесса и академической мобильности Л.Хасенова, от имени КазНПУ им. Абая – координатор, постдокторант Б.Сапаралиева, ключевое лицо проекта, начальник

отдела коммерциализации Т.Игисинов, от КарУ им.Букетова – координатор проекта, руководитель департамента послевузовского образования С.Карстина, от имени Магдебургского университета – координатор проекта, сотрудник отдела международного сотрудничества г-н Марсель Массман.

В первый день встречи г-н Ральф Радерс выступил с докладом «Укрепление потенциала в сфере высшего образования: текущие и будущие перспективы», а также основатель банка «Грамин» и лауреат Нобелевской премии мира, профессор Мухаммед Юнус на тему «Проектирование будущего: роль и ответственность высших учебных заведений», также были прослушаны презентации на темы «Развитие потенциала высшего образования: реализация проектов, мониторинг и управление финансами», «Управление проектами во время COVID».

Во второй день сессии проведен региональный семинар для стран-партнеров с пленарной сессией «Влияние обучения: основные результаты», «Политика развития Евросоюза: взгляд воздействия ППВО и перспективы на будущее».

Защита проекта KAZDUAL перед проектным офицером агентства г-ном Карло Джузелпе

Имарисо состоялась в рабочей группе партнеров проекта в третий день сессии.

В последующие дни мероприятия службой поддержки Агентства были организованы 13 мероприятий по созданию сетей и обмену передовым опытом. Одной из ключевых тем для проекта KAZDUAL являлось «Повышение возможностей трудоустройства с помощью проектов ППВО», которая была озвучена в последний день мероприятия.

В ходе онлайн-встречи грандхолдеров представители Агентства и рабочей группы университетов-партнеров проекта KAZDUAL обменялись вопросами касательно хода и этапов проекта. Были уточнены детали реализации проекта и получена полезная информация, вследствие чего было достигнуто взаимопонимание между EACEA и грантозаявителями проекта KAZDUAL.

По итогам онлайн-встречи грандхолдеров было проведено совместное совещание рабочих групп двух университетов-партнеров: ЮКУ и КазНПУ. Рабочие группы распределили обязанности и уточнили план работ в краткосрочной перспективе.

Одним словом, проект KAZDUAL, направленный на развитие дуальной системы в Казахстане, стартовал!

ҚызНУ

Практиканы қалай ұтымды ұйымдастыруға болады?

Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университетінің бастамасымен еліміздегі мектеп, колледж және жоғары оқу орындарының педагогтері мен білім алушыларына әдістемелік тұрғыдан қолдау көрсететін арнайы жоба бастау алды. Бұл туралы осы жоғары оқу орнының баспасөз қызметі хабарлады.

Шара шеңберінде еліміздегі мұғалім мамандарын даярлайтын жетекші жоғары оқу орнының профессорлары мен білім беру саласындағы білікті мамандар түрлі тақырып аясында әдістемелік семинарлар мен тренингтер сериясын өткізеді. Жоба аясында «Үздіксіз практиканы ұйымдастыруда қашықтан оқыту мәселелері және оны шешу жолдары» тақырыбында вебинар-тренинг ұйымдастырылды. Онлайн режимде өткен шараға еліміздің 10-ға жуық жоғары оқу орнының 300-ден астам профессор-оқытушылары мен студенттері қатысып, тақырып төңірегінде білімдерін жетілдіруге мүмкіндік алды.

Тренинг спикерлері ретінде Қыздар университетінің Мектепке дейінгі және бастауыш білім кафедрасының профессоры міндетін атқарушы Ақгүл Жұбандықова «Қашықтан оқы-

ту жағдайында цифрлық білім берудің тиімділігі», педагогика ғылымдарының кандидаты Роза Набуова «Шектеу жағдайында критерийлік бағалау жүйесін қолдану мәселелері», Педагогика және психология жоғары мектебі деканының орынбасары Әділет Қариев «Қашықтан оқыту жағдайында оқушыға психологиялық қолдау көрсету жолдары», Алматы қаласындағы А.Байтұрсынов атындағы №139 мектеп-гимназиясының бастауыш сынып мұғалімі Айым Балтабекова «Критерийлік бағалау жүйесін қолдану тәжірибесі» тақырыптары төңірегінде тәжірибелерімен бөлісті.

Сондай-ақ жиында Қыздар университетінің «Бастауыш оқытудың педагогикасы мен әдістемесі» мамандығының студенті Айжан Ақылбаева «Идеал» стратегиясы бойынша кері байланыс аясында қашықтан

оқыту жағдайында үздіксіз практика тәжірибелерімен бөлісе отырып, оның оңтайлы шешу жолдарын әңгімеледі. Вебинар барысында «quizizz» тесті де алынды.

Тренингке қатысқан Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті, І.Жансүгіров атындағы Жетісу университеті, Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті, Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті, Ы.Алтынсарин атындағы Арқалық педагогикалық институтының ұжымы мен білім алушылары білікті маман даярлауға зор серпін беретін осы іспеттес жиынды ұйымдастырғаны үшін Қыздар университетіне алғыс білдіріп, ризашылығын жеткізді. Айта кетейік, әдістемелік семинарлар мен тренингтер сериясы алдағы уақытта да өз жалғасын таба бермек.

Х.ДОСМҰХАМЕДОВ УНИВЕРСИТЕТІ

Атыраулық үздік бестік

Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университетінің бес оқытушысы республикалық «Жоғары оқу орындарының үздік оқытушысы-2020» жеңімпазы атанды. Бұл байқауға еліміздің 73 жоғары оқу орнынан 623 үміткер қатысып, 48 оқу орнының 150 оқытушысы үздік ретінде танылған болатын, – деп хабарлайды осы жоғары оқу орнының баспасөз қызметі.

Биылғы сынақтың ұйымдастырылуында көптеген маңызды ерекшеліктер байқалды. Пандемияға байланысты конкурсқа құжаттар тапсыру электронды түрде жүргізілді. Құжаттарды тіркеу де және оның нәтижесіне байланысты апелляцияға тапсыру да онлайн режимде дедлайн мерзімдері сақтала отырып, министрліктің электронды ақпараттық жүйесінде жүргізілді. Байқаудың әрбір кезеңінде үміткерлердің жинаған балдары автоматты түрде ақпараттық жүйеде жарияланып, конкурсқа қатысушылар өз нәтижелерін онлайн режимде бақылай алды.

Өздерінің іскерлігі мен көп жылдық тәжірибелерінің нәтижесінде Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университетіндегі экология кафедрасының мең-

герушісі, тех.ф.к. Есенманова Мансия Санақызы, есеп және аудит кафедрасының аға оқытушысы Канатова Айнур Жұмабайқызы, программалық инженерия кафедрасының қауымдастырылған профессоры, тех.ф.к. Махатова Валентина Еркінқызы, математика және математиканы оқыту әдістемесі кафедрасының қауымдастырылған профессоры, тех.ф.к. Мырзашева Айгүл Нармағанбетқызы, қылмыстық-құқықтық пәндер кафедрасының қауымдастырылған профессоры Шаяхметова Жанна Бекболқызы үздіктер қатарынан орын алды.

Жеңімпаздар өздерінің ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу және біліктілігін арттыру мақсатында әлемнің жетекші университеттерінде тағылым-дамадан өту мүмкіндігіне ие болды.

КАЗНУ ИМ. АЛЬ-ФАРАБИ

Сотрудничество с AVEVA – новая ступень в условиях цифровизации

Всецело поддерживая государственную политику подготовки востребованных кадров, Казахский национальный университет имени аль-Фараби в ноябре 2020 года совместно с всемирно известной компанией AVEVA Group на факультете химии и химической технологии в учебной лаборатории вычислительных методов в химии открыл Центр инженерного проектирования химико-технологических процессов AVEVA.

Компания AVEVA (Кембридж, Великобритания) уже более 50 лет специализируется на разработке технологии цифровизации и автоматизации производственного сектора. Компания является одним из мировых лидеров в области разработки и внедрения IT-решений для проектирования, инжиниринга и управления проектами в нефтегазовой, энергетической, химической и судостроительной промышленности.

На церемонии открытия в он-

Церемония открытия. Технологический центр инженерного проектирования химико-технологических процессов AVEVA

лайн-режиме вице-президент по стратегическому развитию продуктов AVEVA г-н Julien de Beer (Париж, Франция) подробно рассказал о деятельности компании, партнерах и возможностях вычислительной программы для проектирования химико-технологических процессов AVEVA Pro/II Simulation в обучении будущих специалистов.

На церемонии открытия центра первый проректор КазНУ им. аль-Фараби, профессор Мухаметкали Буркитбаев от имени университета выразил благодарность

компании AVEVA за предоставление лицензированного программного обеспечения и сотрудничество. Он отметил, что КазНУ им. аль-Фараби стал первым вузом в центральноазиатском регионе, в котором компания AVEVA Group plc открывает свое представительство, и отметил важную роль выпускников факультета в инициативе создания подобных центров компетенции.

Открытие центра AVEVA даст возможность студентам получить доступ к образовательным ресурсам и научным исследованиям

компании AVEVA, а преподавателям – обмениваться опытом. Благодаря открытию Центра инженерного проектирования химико-технологических процессов в 2021 году будет предусмотрена новая учебная программа по изучению программных продуктов и технологий компании AVEVA для магистрантов и докторантов, обучающихся по специальностям «Химическая инженерия», «Химическая технология органических веществ», «Химическая технология неорганических веществ» и «Нефтехимия».

Технологический центр AVEVA позволит выпускать специалистов, а также повышать уровень квалификации преподавателей, соответствующих новой индустриальной парадигме «Индустрия 4.0», в которой роль цифровизации и автоматизации технологических процессов выводится на первый план. КазНУ им. аль-Фараби как флагман казахстанской вузовской системы всегда ставит подобные амбициозные задачи в плане реального интегрирования с международными лидерами научно-технического развития.

В создании Центра инженерного проектирования химико-технологических процессов AVEVA принимали активное участие PhD-докторант факультета химии и химической технологии Улан Алимов, заведующая кафедрой аналитической, коллоидной химии и технологии редких элементов Галева Алина Кулбаевна и заведующий учебной лаборатории вычислительных методов в химии Лесбаев Бахытжан Тастанович.

Хайдар ТАСИБЕКОВ,
декан факультета химии и химической технологии
КазНУ им. аль-Фараби,
член-корр. КазНАЕН

ЮКУ ИМ. М.АУЭЗОВА

Ключевая фигура высшего образования – студент

С наступлением новой эпохи в современном университете произошла смена вектора обучения, ключевой фигурой которой является студент, удовлетворение его потребностей в обучении. Сегодня вся деятельность университета направлена на становление успешной личности студента. Для этого создаются необходимые организационные структуры поддержки обучающихся, проводится подготовка преподавателей по цифровым технологиям, разрабатываются практико-ориентированные образовательные программы.

Гульмира АДЫРБЕКОВА,
начальник Центра
менеджмента
образовательных программ
Департамента
по академическим вопросам
ЮКУ им. М.Ауэзова

С предоставлением академической свободы высшим учебным заведениям РК каждый университет имеет право разрабатывать свои образовательные программы. Образовательные программы университета ориентированы на формирование гибких и профессиональных навыков (softskills, hardskills), необходимых в быстро-

меняющемся мире и предполагающих обучение на протяжении всей жизни. Именно эта модель положена в основу разработки образовательных программ ЮКУ им. М.Ауэзова.

ЮКУ им. М.Ауэзова является крупнейшим многопрофильным вузом Казахстана, осуществляет подготовку по 10 областям образования бакалавриата, 9 – магистратуры и 6 – докторантуры. В 2019 году в университете разработаны и введены в реестр 293 образовательные программы, в том числе 132 – по бакалавриату, 142 – магистратуре и 19 – докторантуре.

В 2020 году разработаны и введены в Реестр образовательных программ высшего и послевузовского образования (РЕЕСТР ОП ВиПВО) 40 новых и инновационных образовательных программ.

Образовательные программы, введенные в 2019 году, были обновлены в РЕЕСТРЕ ОП ВиПВО. Основная цель обновления образовательных программ – обеспечение качества подготовки выпускников вузов путем гибкого реагирования университета на новые достижения науки и техники, на развитие экономики и потребностей рынка труда через гармонизацию с профессиональными стандартами. Так, в настоящее время из 578 разрабо-

танных профессиональных стандартов 328 являются маяком от работодателей для высших учебных заведений.

Процесс обновления ОП осуществляется по двум основным направлениям: использование внутреннего потенциала университета и ориентир на лучший мировой опыт и независимую экспертизу.

Обновление ОП с использованием внутреннего потенциала университета направлено на апгрейд преподавателей университета через обновление теоретических и практических знаний, совершенствование методических умений и навыков, овладение новыми педагогическими технологиями, совершенствование умений и навыков воспитательной работы, повышение педагогического мастерства и профессионального уровня и, что немаловажно, повышение IT и цифровой грамотности.

Профессорско-преподавательским составом университета разрабатываются новые элективные дисциплины/модули или обновляются существующие, в том числе на основе научных исследований. Университетом производится закупка учебно-методического и программного обеспечения, включая электронно-образовательные ресурсы, развивается и модернизируется материально-техническая база, расширяется перечень учебно-научно-производственных комплексов, баз практик.

Не менее важным является обновление ОП на основе результатов, полученных в ходе периодических опросов об удовлетворенности образовательным процессом в университете. В случае выявления несоответствия осуществляемого образовательного процесса

ожиданиям обучающихся также производится корректировка образовательных программ.

Использование демократических методов общения со студентами, утверждение социально-ориентированной системы сотрудничества, повышение активности студентов в учебной, воспитательной и научно-исследовательской деятельности способствуют формированию партнерских отношений с обучающимися, появлению студенческих инициатив и предложений по совершенствованию образовательного процесса, обновлению образовательных программ.

К основным направлениям обновления образовательных программ, связанным с внешним участием, является тесное взаимодействие с организованным профессиональным сообществом и потенциальными работодателями через ориентир на профессиональные стандарты, разработанные НПП «Атамекен». Порядка 200 профессиональных стандартов были использованы разработчиком ЮКУ им. М.Ауэзова при разработке своих образовательных программ.

Одним из средств выявления требований работодателей к выпускникам вузов, способом оценки степени удовлетворенности их уровня подготовки являются регулярные опросы работодателей.

Аккредитация образовательных программ позволяет также произвести ее оценку внешними казахстанскими и зарубежными экспертами и быть обновленной по их рекомендациям. Аккредитация образовательных программ позволяет также произвести ее оценку внешними казахстанскими и зару-

бежными экспертами и быть обновленной по их рекомендациям. Так, еще в 2011 году по рекомендации экспертов АСИИИИ университет начал внедрение компетентностного подхода, основанного на результатах обучения. В Казахстане данная модель получила распространение только с 2012 года, после введения Национальной системы квалификаций. При разработке образовательных программ университет четко придерживается принципа их гармонизации с Дублинскими дескрипторами, с Европейскими рамками (Frame work for Qualifications of the European Higher Education Area, European Qualifications Framework for Life long Learning) и Национальной рамкой квалификаций РК. При создании совместных международных образовательных программ особую актуальность приобретает их аккредитация в международных организациях и сетях. С целью обеспечения соответствия международным образовательным стандартам Eurobachelor®, Euromaster®, Chemistry Doctorate Eurolabel®, в области информатики – Euro-Inf®, в области инженерии – EUR-ACE®, в области пищевой технологии – EQAS-Foodaward и получения международной аккредитации существующей образовательной программы может возникнуть необходимость ее обновления (доработки, совершенствования).

Таким образом, процесс обновления образовательных программ в ЮКУ им. М.Ауэзова является динамическим, многогранным, охватывает инициативы всех участников образовательного процесса и позволяет занимать университету высокие позиции в мировых и казахстанских рейтингах среди высших учебных заведений.

Қ.ЖҰБАНОВ УНИВЕРСИТЕТІ

Дәстүрлі шара жалғасын тапты

Еліміздегі бәсекеге қабілетті мықты мамандар дайындайтын іргелі білім ошағының бірі болып саналатын Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті болашақта мықты боламын деген жастарға есігін тағы да ашты. 86 жылдық тарихы бар білім мен ғылым ордасы талай жастың талабын шыңдады, мансап биігіне көтерілуге жәрдемдесетін сенімді баспалдақ болды.

Студент – ол жас ғалым, жас ізденуші. Кеше ғана мектепті тәмәмдаған жас түлектер бүгінде студент атанып отыр. Сол секілді киелі қара шаңырақ – Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университетінің табалдырығын аттаған бірінші курс студенттері жаңа өмірдің алғашқы беттерін де ашып үлгерді. Әр аймақтан жиналып, жаңа ортаға түсіп, жаңа достар, бейтаныс қала, бейтаныс ұстаздар олар үшін бәрі жат болатын. Университет қабырғасына еніп, үйренісіп қалған студенттермен кездесу күні де келіп жетті.

Жыл сайын Жұбанов ордасының табалдырығын аттаған жас жұбановшылар университеттің басшыларымен жүздеседі. Биыл дәстүрлі кездесуде университеттің үш мыңға жуық 1-курс студенті университет проректорлары мен факультет декандары, декан орынбасарлары, кафедра меңгерушілерімен кездесті. Кездесуде университет ректорының міндетін атқарушы Рахым Бекназаров алдымен білім алушыларды университет тарихымен таныстырып, өткен оқу жылында атқарылған жұмыстарды жан-жақты баяндады.

– Бүгінгі таңда 86 жылдық тарихы бар Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті елімізде және өңірде инновациялық өзгерістерді жүзеге асыратын адами капитал қалыптастыру мақсатында қарқынды дамып келеді. Қара шаңырақ тірлігін заман талабына сәйкестендіріп қайта құру мақсатында университет миссиясы қайта қаралды, стратегиясы жаңғыртылып, кешенді жоспар жасалды. Осыған сәйкес университетіміз жоғары білімді интернационализациялауға, ғылыми жетістіктерді коммерциализациялауға және классикалық университет моделінен Smart университет моделіне көшуге ұмтылу үстінде. 61 білім беру бағдарламасы бойынша университет «Атамекен» Ұлттық кәсіпкерлік палатасы рейтингіндегі жоғары оқу орындарының алғашқы ондығына табан тіреді. Бүгінгі таңда ұлттық рейтингте үздік төрттікке енген оқу орнымыз көздеген меже биік: ұжым халықаралық QS World University Rankings рейтингіндегі үздік 400 университет қатарына ену үшін қарқынды жұмыс жүргізуде, – деді, Р.Бекназаров.

Рахым Бекназаровтың айтуынша, Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университетінің студенттерінің саны биыл 14 мың 32 адамды құрады. Осы оқу жылына 1-курсқа 3 мыңға жуық студент қабылданды. Соның ішінде 207 «Алтын белгі» иегері, 200-ден

аса оқу озаттары мен халықаралық дәрежедегі олимпиада жүлдегерлері, спортшылар мен қазақ еліне танымал жас өнерпаздар университеттің студенті атанды. Қазіргі таңда 79 бакалавр мамандығы, 41 магистратура, 6 докторантура бойынша мамандар даярлайды. Екі диссертациялық кеңес ашылды. Білім беру процесін 8 факультет, 23 кафедра жүзеге асырады. Осылардың барлығы өңірді мамандармен қамтамасыз етуге толық мүмкіндік бере алады.

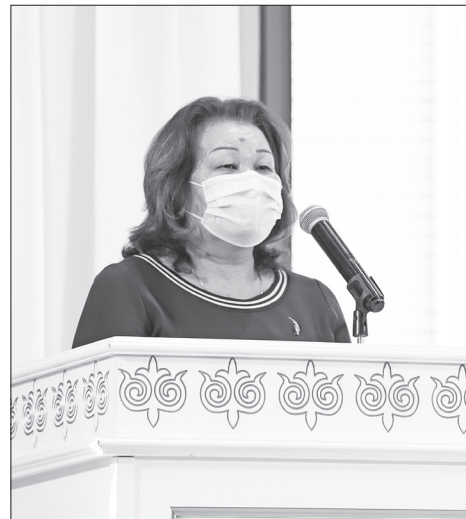
Универсианттардың 50%-ы тегін білім алады. Олардың ішінде ҚР БҒМ білім грантының, университеттің атаулы гранттарының, облыс әкімі грантының және әртүрлі өндірістік кәсіпорындар гранттарының иегерлері бар. «Серпін» жобасы аясында Оңтүстік Қазақстан, Жамбыл, Қызылорда, Маңғыстау және Алматы қалаларынан келген студенттер оқиды. Кездесуде оқу ордасының басшысы жаңадан ашылған және жаңғыртылған атаулы кабинеттер мен орталықтар, әлеуметтік нысандардың жұмысы, университет жобалары жөнінде баяндап, жоғары оқу орнының болашақта тұрған міндеттеріне де тоқталды. Сондай-ақ, студенттердің жан-жақты дамуына университетте барлық жағдай жасалғандығын атап өтті.

– Сапалы білім алып, студенттік шақтарыңыз қызықты өтуі үшін 6 оқу ғимараты, кітапханалар, 2200 орындық 4 студенттер үйі, студенттік емхана, 3 спорт кешені, 5 спорт алаңы, 3 спорт залы, жаңа, жаңартылған мамандандырылған кабинеттер, атаулы аудиториялар, IT құрылым мен зертханалар, Темірқазық СКҚО, Студенттер сарайы, Жастар сарайы, аллеялар, қоғамдық тамақтану орындары, 2 жылжымай, «Зерек» балаларды дамыту орталығы, «Сенім» әлеуметтендіру орталығы, Инновациялар паркі, Start up академиясы, түрлі көрмелерге ыңғайланған Атриум, Кинозал, «Әдемілік әлемі» салоны, Arsu store дүкені, хореография залы жаңа семестрде жаңа екпінмен жұмысқа кірісті, – деді Р.Бекназаров.

Рахым Бекназаровтың айтуынша, университетте экс-ректор Бауыржан Ердембековтің ықпалымен ауқымды жұмыс атқарылып, ілкімді істер қолға алынды. Ақтөбе аймағы тарихи тұлғаларының есімдерін қайта жаңғырту мақсатында университеттің оқу ғимараттарына көрнекті тарихи тұлғалардың есімін беру мәселесін көтерді. Осылайша, оқу ғимараттарына профессор Мұхтар Арынның, тарихшы ғалым Бекежан Сүлейменовтің, халық ақыны Нұрпейіс Байғаниннің есімдері берілді. Университет қаржысы, эндаумент қоры мен жомарт жанды меценаттардың көмегімен өңірге белгілі тарихи тұлға, мемлекет және қоғам қайраткерлеріне арналған заманауи озық технологиямен жабдықталған арнайы оқу кабинеттері ашылды. Бұл ретте Құдайберген Жұбанов, Тахауи Ахтанов, Әбіш Кекілбаев, Өтежан Нұрғалиев атындағы конференц-залдар, Қазақстан Жазушылар Одағы Ақтөбе облыстық филиалының кабинеті, Нұрсұлтан Тапалова атындағы хореография залы, Роза Жаманова атындағы музыка кабинеті, Дербісәлі Беркімбаев, Елтоқ Ділімұхамедов, Тілеу батыр, Қабақ батыр, Әлім Алмат, Досжан хазірет, Бекежан Сүлейменов, Рабиға Сыздық, Есет Жұбанов, Қажығали Мұханбетқалиұлы, Бәкір Тәжібаев, Әлия Молдағұлова, Үмбетбай Уайдин, Амантай Өтегенов сынды тұлғалар мен Ауған соғысы ардагерлері атындағы дәрісханалар танымдық-тәлімдік маңызы зор орталықтарға айналды. Соңғы кезде ашылған «Жұбанов жастары» аллеясы, жаңғыртылған Жастар сарайында кинозал, «Атриум» көрме залы және «Мәңгілік ел» конференц-залы университетте жүргізілетін тәрбиелік шаралардың пәрменділігі мен тиімділігін арттырып отыр.

Аталған білім ордасында жастарды әлеуметтік қорғау мақсатында біраз жобалар іске асырылуда. Университетте оқу ақысына жеңілдіктер беру ережесі бекітілген. Мысалы, жетім балалардың оқу ақысына 100%, көпбалалы отбасынан шыққан үздік студенттерге 50% жеңілдік беріледі. Сонымен қатар оқуда, спортта неме-

се шығармашылықта жетістіктері бар талапкерлер мен білім алушылар Қ.Жұбанов атындағы білім грантына немесе стипендияға үміткер бола алады. Университет студенттеріне өңір демеушілері мен кәсіпорындары қаржылай қолдау көрсетуде. Бір сөзбен айтқанда, студенттердің сапалы білім алуы үшін барлық жағдай жасалған. Еркін форматта өткізілген университет басшыларының келелі кездесуінде оқу-тәрбие процесі мен ғылыми-зерттеу жұмыстары, ғылыми жобаларды қорғау, шетелдік серіктестермен бірлескен қосдипломды білім беру бағдарламалары, білім алушылардың академиялық ұтқырлығы және әлеуметтік мәселелер түгел қамылды. Өз кезегінде сөз алған университеттің академиялық мәселелер жөніндегі проректоры Бибігүл Абеннова академиялық мәселелер мен білім беру үрдісі, кредиттік оқыту технологиясының қыр-сыры, университетте білім беру саясатына енгізілген жобалар (қос дипломды, көптілді білім беру, студенттер білімін бақылау түрлері мен талаптары, GPA) тағы да мәселелер жөнінде кеңінен баяндады.

– Бүгінгі таңда Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университетінің қызметкерлері мен мыңдаған студенттер жұмылған жұдырықтай асқан ұйымшылдықпен жұмысты жалғастырып келеді. Білім ошағының қабырғасында бастау алған игі істердің нәтижесінде білім алушыларымыз үшін сапалы білім алудың барлық мүмкіндіктері қарастырылып, техникалық тиімді тәсілдер үздіксіз жетілдірілуде. Бұл ретте қашықтан оқытудың жүзеге асуын қамтамасыз етуде университет басшылығының, факультеттер мен кафедралардың, білім беру процесіне қатысты құрылым қызметкерлерінің еңбегі зор. Олар оқытушылар мен студенттерге тәулік бойы ақпараттық қолдау көрсетіп, қашықтан оқытудың технологиялық ерекшеліктері бойынша нұсқаулықтар беруде. Сонымен қатар оқу-әдістемелік жұмыстар және қашықтан білім беру орталығы, деканаттар мен кафедралар сабақ кестелеріне сай білім алушылардың онлайн дерістер мен практикалық сабақтарға қатысуын, сабақтардың өтуін қадағалап отырады.

Ал, университет қызметін цифрландыру және интеграциялау мақсатында «Smart Zhubanov University» бағдарламасы жүзеге асырылуда. Smart-технологияларды енгізу бағытында барлық білім алушылар, профессор-оқытушылар мен қызметкерлер, ата-аналарға арналған Smart ARSU

мобильді қосымшасы іске қосылды. Бұл жүйе пайдаланушыларына оқу процесінің, кітапхана қорының, емхананың ақпараттық және интерактивтік сервистерінің ыңғайлы қызметімен қамтамасыз етеді, – дейді проректор. Кездесуде әлеуметтік мәселелер мен студенттік өзін-өзі басқару ұйымдары туралы департамент директоры Қарылғаш Сатыбалдина еңгімеледі.

Қарылғаш Сатыбалдинаның айтуынша, Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті жоғары білімді мамандар даярлау мен білім ордасының ғылыми шығармашылық әлеуетін арттыру бағытындағы жүйелі жұмысын жаңашылдықпен жетілдіруде. Атап айтқанда, оқу ордасында жастарды білім мен ғылымға, шығармашылық пен зияткерлікке баулумен қатар оларды кәсіпкерлікке үйрету нақты жолға қойылған. Дәйекті дәлел ретінде «Заман біздікі элиталар одағы», «Ритор» пікір-сайыс клубтары, «Медмар» бизнес және маркетингті дамыту студенттік клубы, «Жас Отан» ЖҚ, «Ақжелен» студенттік домбырашылар оркестрі, «ARSU League» студенттік шағын футбол лигасы және университеттің еріктілерін біріктіретін бес волонтерлық клубының атқарған ізгілікті істерін алға тартуға болады. «Жұбанов жылуы», «Ізгілік елшілері», «IT Volunteer», «ECOARSU», «Volunteer-2020», «INVO» сынды 20-ға жуық үйірмелер мен клубтар әрбір жастың өзінің мамандығына, икеміне сай жұмыс істеуде. Сондай-ақ, білім ордасында тәрбие жұмысын жетілдіру бағытындағы соңғы бір-екі жылда жаңа құрылымдардың жұмысы жолға қойылған. Мәселен, университетте ProActive академиясы, Студенттік парламент, Студенттер үйіндегі студенттік тәртіптік кеңес, Кураторлар кеңесі, Жастар ісі жөніндегі комитет құрылып, жұмыс істеп жатыр. Кездесу соңында 1-курс білім алушылары университет басшыларына толғандырып жүрген сұрақтарын қойып, алғыстарын да жеткізді. Айта кетейік, дәстүрге айналған кездесу студенттерді оқу ордасындағы білім жүйесімен, жастардың ізденістері мен шығармашылығын дамыту бағытындағы жоспарлармен, университеттің ішкі тәртібі мен ережелерімен және түрлі жеңілдіктермен таныстыру мақсатында ұйымдастырылады.

Қ.Жұбанов атындағы
Ақтөбе өңірлік университетінің
Media орталығы

ЮЖНО-КАЗАХСТАНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМ. М.АУЭЗОВА

Портландцемент: прошлое, настоящее, будущее

В Казахстане первый цементный завод с небольшой шахтной печью был построен еще «во времена царя-батюшки» в 1912 году в с. Георгиевка (ныне пос. Кордай Жамбылской области). С царских времен сохранились только 1-2 здания тогдашней архитектуры, которые сейчас можно увидеть в пристанционных зданиях и домах г. Туркестан и Арысь.

Сейчас в Республике Казахстан 16 цементных заводов общей производственной мощностью более 14 млн тонн, в том числе 10 современных заводов сухого способа производства производительностью от 0,5 до 2 млн тонн в год, 3 старых завода мокрого способа и 3 небольших завода с шахтными печами. На стадии пуска находится новый китайский завод ТОО «Алацемент» в Алматинской области мощностью 1 млн тенге. Финансовое положение нескольких заводов нестабильное, не хватает оборотных средств, загружены выплатами кредитов, работают сезонно или вовсе стоят.

В РК подготовка технологов-цементников осуществляется с 1943 года (тогда Чимкентский технологический институт строительных материалов) в Южно-Казахстанском университете им. М.Ауэзова на кафедре «Технологии цемента, керамики и стекла». Это единственная кафедра в республике. На кафедре работают 3 доктора наук, профессора, 6 кандидатов наук. Заведующий кафедрой – доктор геолого-минералогических наук, профессор Б.О. Есимов.

Во все времена на кафедре выполнялись результативные научные исследования. Заведующая кафедрой, профессор И.Г. Лугина при обжиге щелочесодержащих сырьевых смесей впервые в мире открыла неизвестный ранее промежуточный минерал спурит. Профессора С.В. Терехович и С.К. Кожамуратов разработали и внедрили на Сас-Тюбинском цементном заводе прорывную технологию получения белого клинкера и цемента при замене глинистого компонента – ангреноского каолина на отходы дробления закристаллизованных фосфорных шлаков. В результате производительность печей увеличилась на 20-30%, расход топлива на обжиг клинкера снизился на 25-30%, и главное, белизна белого цемента возросла на 5-7%, что позволило стабильно выпускать белый цемент 1 сорта, стоимость которого значительно выше. Под руководством заведующего кафедрой, профессора К.К. Карибаева (исп. Таймасов Б.Т.) на Семипалатинском цементном заводе была внедрена новая пластифицирующая добавка – лигносульфонат технический – отход Кызылординского целлюлозно-картонного комбината. В течение нескольких лет завод выпускал пластифицированный портландцемент с нашей добавкой для

Производственная практика в АО «Жамбыл Цемент»

строительства плотин сибирских электростанций, ежегодный экономический эффект составлял 200 тыс. рублей. На Карагандинском цементном заводе были внедрены технологии использования фосфогипса в качестве регулятора сроков схватывания цемента, использования золошлаков в качестве частичной замены глинистого компонента, добавки триэтанолamina для интенсификации помола шлакопортландцемента, на Шымкентском и Карагандинском заводе были внедрены петрографические лаборатории и метод прогнозирования прочности клинкера, что позволило в среднем на 5 кг/см² повысить марку цемента, снизить выход брака и повысить качество клинкера (Таймасов Б.Т., Сайкулов Р.А., Трофимова Л.Г.).

В последние годы на кафедре под руководством проф. Б.Т. Таймасова, Т.М. Худяковой, Н.С. Бажинова выполнены 8 научных проектов по разработке малозатратных ресурсосберегающих технологий получения общестроительных и специальных тампонажных и сульфатостойких цементов, разработке безкарьерных технологий получения цемента при полной или частичной замене природного сырья техногенными продуктами, по эффективной утилизации многотоннажных отходов промышленности в производстве цемента, гипсовых, магниевых вяжущих веществ, получению магниевых вяжущих из природного и техногенного сырья Южного Казахстана, по разработке энерго- и ресурсосберегающих технологий композиционных вяжущих материалов с использованием механохимической активации техногенного сырья, по высокотемпературному легированию клинкеров и получению низкоосновных быстротвердеющих цементов. По результатам исследований последних 6-7 лет получено более 20 патентов, опубликовано 8 статей в базе данных Scopus, выпущены 3 монографии.

К выполнению научных исследований по указанным проектам привлекались студенты, которые в процессе выполнения экспериментов, почувствовав вкус науки, продолжили обучение в магистратуре и докторантуре, в процессе

обучения прошли научные стажировки в Техническом университете Мюнхена (Германия), в Чехии, на родственных кафедрах РХТУ им. Д.И. Менделеева, Белгородском ГТУ им. В.Г. Шухова, МГУ им. М. Ломоносова.

В 2008 году образовательная программа нашей кафедры «Химическая технология тугоплавких неметаллических и силикатных материалов» в числе первых четырех ОП университета прошла международную аккредитацию в германском аккредитационном агентстве ASIIN, в 2013 и 2018 году мы успешно прошли реаккредитацию. Чтобы материальная база кафедры выглядела в лучшем свете в глазах членов аккредитационной комиссии, естественно, при приобретении университетом нового оборудования нам отдавалось предпочтение. Лучшим выпускникам кафедры присваивается лейбл «Евробакалавр». Двое наших выпускников успешно трудятся на инженерных должностях на промышленных предприятиях в Германии.

Наша кафедра «Технологии цемента, керамики и стекла» была традиционно хорошо оснащена приборами и оборудованием. Производственная практика студентов проводится на современных предприятиях АО «Жамбыл Цемент» французской фирмы Vicat, ТОО «Стандарт Цемент», АО «Шымкентцемент» германской фирмы HEIDELBERGCEMENT и др.

В 2014-2018 годах по программе ГПИИР-2 на нашей кафедре ежегодно выпускали по 60-75 магистрантов со сроком обучения 1,5 года. Министерство образования и науки выделило значительные

средства для качественной подготовки магистрантов по программе ГПИИР-2, что позволило приобрести более 50 единиц приборов и оборудования для выполнения научных исследований по технологии цемента, других вяжущих строительных материалов и по технологии керамических изделий и материалов на общую сумму около 400 млн тенге. Кроме этого, материальная база кафедры ежегодно пополняется приборами, приобретаемыми за счет средств выполняемых научных проектов.

Студенты и магистранты имеют возможность в процессе научных исследований осуществить весь полный технологический цикл получения и испытания качества цемента, гипсовых и других вяжущих материалов и изделий на их основе, керамики, фарфора, фаянса, технических кристаллов и стекла. Лаборатории кафедры полностью обеспечены дробильно-помольным и смесительным оборудованием, высокотемпературными и муфельными печами, сушильными шкафами, гидравлическими прессами, климатическими, морозильными и пропарочными камерами, автоклавами, формовочным и испытательным оборудованием и приборами для испытаний качества цементов, других вяжущих материалов по ГОСТ 310.1-3.76, ГОСТ 310.4-80, ГОСТ 23789, гармонизированному с Евростандартами ГОСТ 30744-2001 и др.

Рентгенофазовый, дифференциально-термический, ИК-спектроскопический, электронно-микроскопический анализ сырья, отходов промышленности, клинкеров, цементов, гидратированного цементного камня студенты выполняют в лаборатории «Сапа» и ИРЛИП ЮКУ им. М.Ауэзова.

По программе ГПИИР-2 преподаватели кафедры прошли научную стажировку в Техническом университете Мюнхена (Германия), в университетах Японии и Сингапура. Мы наладили плодотворное сотрудничество с профессором Й.Планком (Мюнхен, Германия), пригласили его прочитать курс лекций для магистрантов и студентов по химии строительных материалов, выпустили два учебника в соавторстве, опубликовали несколько научных статей, магистранты выполнили часть своих диссертационных научных экспериментов и анализов в процессе стажировки в Германии, по культурной программе посетили г. Париж.

Сегодня на повестке дня у цементников всего мира стоит

вопрос создания «зеленых» технологий, дальнейшей оптимизации процессов производства, снижения расхода топлива и электроэнергии, повышения производительности печей и мельниц, замены природного сырья многотоннажными отходами промышленности, снижения вредных выбросов CO₂, CO, SO₃ в атмосферу. В Западной Европе достигнуты хорошие показатели по утилизации промышленных отходов, снижению выбросов, уменьшению доли клинкера в композиционных цементах. Наши исследования последних лет тоже направлены на решение этих проблем.

Нами разработаны и проверены в производственных условиях способы рациональной утилизации многотоннажных отходов Южного Казахстана в качестве сырья, активных минеральных добавок, минерализаторов обжига, интенсификаторов помола цемента и альтернативного топлива в производстве портландцемента и кирпича, разработаны экологичные малоэнергоёмкие «зеленые» технологии получения общестроительных и специальных цементов с использованием многотоннажных отходов промышленности.

В 2019 году в Астане создано НАО «Международный центр зеленых технологий и инвестиционных проектов», которое в 2021-2023 годы будет заниматься разработкой технического справочника по наилучшим доступным технологиям (НДТ) «Производство цемента и известии» и др. отраслям.

В республике утвержден Национальный план распределения квот на выбросы парниковых газов по отраслям промышленности. На 2021-2022 годы для 15 предприятий отрасли по производству строительных материалов: цемента, известии, гипса и кирпича – квота составляет 14 104 389 т.

Мы надеемся, что ученые нашей кафедры будут привлечены к разработке справочника по наилучшим доступным технологиям, поскольку мы имеем определенный опыт научных исследований, производственных испытаний и внедрения энерго-сберегающих технологий производства цемента на предприятиях нашей республики.

Бахитжан ТАЙМАСОВ,
доктор технических наук,
профессор кафедры
«Технологии цемента,
керамики и стекла»
ЮКУ им. М.Ауэзова

В лаборатории кафедры

ВУЗ

Приоритеты развития Инновационного Евразийского университета с учетом специфики промышленного кластера Павлодарского региона

Павлодарская область характеризуется выгодным географическим положением и привлекает своим ресурсным потенциалом (минерально-сырьевым, водным, лесным и земельным). Область имеет значительный энергетический потенциал, способствующий организации металлургического производства на сырье этих месторождений. В области насчитывается 89 месторождений общераспространенных полезных ископаемых. Это сырье для производства различных строительных материалов, для нужд промышленности и для других целей.

Среди выпускников ИНЕУ есть акимы, заместители акимов, депутаты, видные государственные и общественные деятели, крупные руководители, олимпийские чемпионы, чемпионы мира. Выпускники работают практически на всех крупных промышленных предприятиях Павлодара, Ақсу и Экибастуза, являются руководителями предприятий, успешными бизнесменами.

Университет глубоко интегрирован в городскую общеобразовательную среду и оказывает на нее большое влияние, принимая активное участие в профессиональной ориентации молодежи.

В вузе разрабатывается модель системного сотрудничества в сфере развития отношений со структурами власти, общественными организациями, культурными и социальными учреждениями Павлодарской области.

Структура подготовки кадров в ИНЕУ соответствует задачам развития региона, удовлетворения потребности в специалистах различных областей знаний. В рамках интегрированной системы обучения ИНЕУ осуществляет целевую подготовку специалистов

для ряда ведущих базовых предприятий региона. Образовательные программы университета представлены на уровне бакалавриата, магистратуры и докторантуры. Портфель образовательных программ в полной мере соответствует основным сегментам экономики региона, задачам по разви-

тию научного и инновационного потенциала.

Важное место ИНЕУ в области подтверждается высокой степенью соответствия направлений вуза тематикам индустриально-инновационного развития области, запросам ключевых инновационных компаний.

Роль Инновационного Евразийского университета в регионе заключается в наращивании человеческого потенциала, необходимости для инновационного развития области, создании моделей и инструментов, эффективно интегрирующих НИОКР в экономическую деятельность предприятий, региональные инвестиционные проекты и программы, развитию и повышению эффективности инновационной инфраструктуры на территории Павлодарского региона.

Мы предлагаем абитуриентам новые образовательные программы и наиболее востребованные траектории по существующим образовательным программам,

разработанные на основе профессиональных стандартов (экология и природопользование, ландшафтный дизайн, автоматизация и робототехника, электрооборудование и электрохозяйство предприятий, организаций и учреждений, технологическое оборудование производственных процессов, стандартизация, сертификация и метрологическое обеспечение).

В основу разработки и реализации образовательных программ положены следующие принципы: усиление фундаментальной подготовки по математике, физике, химии, междисциплинарность, проектно-ориентированное обучение, внедрение трехязычия, ориентация на формирование навыков предпринимательства, развитие критического мышления.

Большое внимание уделяется модели компетенций выпускников по каждой образовательной

программе. Кредитная технология обучения дает большие возможности для формирования гибких образовательных траекторий, что позволяет расширять рамки для академической мобильности (трансферт кредитов, освоенных в другом вузе).

Наряду с внедрением новых образовательных программ и инновационных технологий реакцией на вызовы современного рынка является внедрение дуальной технологии обучения. В Инновационном Евразийском университете дуальная технология подготовки кадров была применена еще 20 лет назад и сейчас является продуктом тесного взаимодействия вуза и работодателей по успешной профессиональной и социальной адаптации будущего специалиста. Все образовательные программы инженерно-технологического профиля разработаны с учетом дуального подхода подготовки кадров. Поэтому сегодня наши выпускники востребова-

ны на рынке труда, так как освоение профессии и приобретение необходимых профессиональных и трудовых навыков происходит в соответствии с требованиями работодателей. Университет не только ведет подготовку кадров (бакалавров, магистров, докторов) для рынка труда региона, но и осуществляет повышение квалификации и переподготовку кадров для отраслевых предприятий области.

В частности, Институтом повышения квалификации совместно с Институтом консалтинга и дополнительного профессионального образования за 2020 год заключено 29 договоров с предприятиями на переподготовку специалистов, обучено 184 человека по 12 программам.

Перспектива дальнейшего сотрудничества с отраслевыми предприятиями предусматривает уве-

Знания

Университет создает условия для генерации знаний, обретения умений и навыков, обучения и самосовершенствования, заинтересован в повышении конкурентоспособности выпускников и преподавателей.

Развитие и улучшение

Университет стремится к постоянному улучшению, повышению качества услуг и качества жизни обучающихся, работников и партнеров.

Свобода

Университет поощряет новые и смелые идеи обучающихся и работников, поддерживает интересы и стремится создать благоприятную среду для формирования и развития научной и социальной мысли в коллективе.

Уважение и забота

Коллектив университета – большая семья, в которой принято уважать и заботиться друг о друге.

Открытость и доступность

Университет открыт к инновациям и сотрудничеству. Мы готовы делиться знаниями и идеями, обмениваться опытом и создавать совместные проекты с внешними партнерами или внутри коллектива.

Социальная ответственность

Университет, понимая свою образовательную, просветительскую и общественную миссию, оказывает содействие в развитии гармонично развитой личности, самореализации, пропагандирует здоровый образ жизни, добровольчество.

Анастасия АЛИЯСОВА,
первый проректор
Инновационного
Евразийского университета

АҰМАҚТАР

Семинар тәрбиешілерге арналды

Жергілікті білім басқармасы мен білім беруді дамыту орталығының жұмыс жоспарына сәйкес «Мектеп жасына дейінгі балаларды тәрбиелеуде басқарудың тиімділігі» тақырыбында жеке мектепке дейінгі ұйым басшылары мен педагогтеріне арналған семинар ұйымдастырылып, бұл шараға жетпіске жуық адам қатысты, – деп хабарлайды Батыс Қазақстан облысы білім беру басқармасының баспасөз қызметі.

Шара барысында облыс орталығындағы №34 «Балбұлақ», №50 «Заңғар» бәбежайларының іс-тәжірибелері ұсынылды. Мектеп жасына дейінгі балалардың интеллектуалдық қабілеттерін арттыруда, құрылымдау дағдыларын дамытуда STEAM технологиясын қолдану әдіс-тәсілдері, оқу қызметтері, шеберлік сыныптары көрсетілді. Білім басқармасының басшысы А.Мыңбаевамен «Сұрақ-жауап» айдарында сұхбаттасу жүргізілді. Облыс бойынша санитарлық-эпидемиологиялық

бақылау Департаментінің жасөспірімдер мен балалар гигиенасы бөлімінің басшысы Г.Наурызалина «Карантин кезіндегі санитарлық-эпидемиологиялық талаптар» бойынша баяндама жасады, Bilimland Group маркетинг департаментінің мамандары «Bilim kids. Мектепке дейінгі ұйымдарында қашықтан оқыту жүйесі» тақырыбында мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқыту саласының педагогтеріне, тәрбиеленушілері мен ата-аналарына арналған оқыту платформасын кеңінен насихаттап, қолдану жолдарын түсіндірді.

Сонымен қатар білім басқармасының мамандары тарапынан «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесінің нормативтік құқықтық актілерін жетілдіру», «Педагогтерді аттестаттаудың ерекшелігі», «Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуға мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру тәртібі», «Ұлттық білім беру деректер қоры: нұсқаулық және толтыруы» тақырыптары бойынша нормативтік құжаттарды басшылыққа алып жұмыс жүргізу, педагогтерді аттестаттау, мемлекеттік білім беру тапсырысы, ұлттық деректер қорын толтыру бағытындағы сұрақтарға жауап беріліп, түсіндірме ақпараттар ұсынылды.

Бес жеңімпаздың жүлдесі

Жергілікті оқушылар қазақ тілін үйренуге талаптанатын өзге ұлт оқушыларын анықтау мақсатында ұйымдастырылған «Тіл – мемлекет тәуелсіздігінің нышаны» атты XV республикалық қашықтық олимпиадасының жеңімпазы атанды, – деп хабарлайды Жамбыл облысы білім басқармасының баспасөз қызметі.

«Дарын» республикалық орталығының ресми сайтында қазақ тілінен 5-10 сынып оқушылары арасында өткізілген байқауға өңірден 422 оқушы қатысып, бақ сынады.

Бірінші тур қорытындысы бойынша облыстың он оқушысы білім байқауының екінші кезеңіне жолдама алды. Бұл кезеңде оқушылар лексика-грамматикадан отыз тапсырма, оқу сауаттылығынан 30 тапсырма орындау қажет болды. Олимпиада нәтижесінде бірінші дәрежелі дипломмен Тараз қаласындағы №23 орта мектебінің 7-сынып оқушысы Елена Жусуалиева және №1 гимназиясының 9-сынып оқушысы Султан Бариев марапатталды. Үшінші дәрежелі дипломмен Тараз қаласындағы №23 орта мектебінің 5-сынып оқушысы Умұтай Матаева, Жамбыл ауданы В.Чкалов орта мектебінің 5-сынып оқушысы Даяна Закираханова және осы мектептің 5-сынып оқушысы Самір Ахметов марапатталды.

Жастарға жағдай жасалуда

Өткен оқу жылы сырбойылық педагогтер қауымы үшін табысты жыл болды десек қателеспейміз. Дарынды шәкірттеріміз облыстық, республикалық және халықаралық дәрежедегі білім сайыстарында топжарып, аймақтың абыройын асқақтатқан еді. Осы орайда қазалылық оқушылар мен ұстаздардың қосқан үлесі зор, – деп хабарлайды Қызылорда облысы білім басқармасының баспасөз қызметі.

Оқу жылының қорытындысы бойынша жергілікті 2473 мұғалім қызмет атқаратын 37 білім беру ұйымының 55 оқушысы «Алтын белгіге» қол жеткізіп, отыз түлек «Үздік аттестатқа» ие болды. Ұлттық

бірыңғай тестілеуден 91 оқушы жүзден астам ұпай жинаса, Майдакөл ауылындағы №98 мектептің оқушысы Аяжан Темірхан 129 балл иеленуі арқылы аудан бойынша ең жоғары жетістікті бағындырғаны бар. «Жұмыспен қамтудың жол

картасы» (808 162,0 мың теңге) бойынша былтыр 13 білім беру ұйымының, «Ауыл – Ел бесігі» (50309,0 мың теңге) қаржы жобасымен бір білім беру ұйымына жөндеу жұмыстары жүргізілді. Биыл тағы төрт жоба ұсынылып отыр.

– Әйтеке би кентіндегі 250 орындық жаңа мектеп ғимараты; Б.Мергенбаев атындағы №226 мектеп-гимназиясына қосымша спорт зал құрылысы; Бозкөл ауылындағы 90 орындық балабақша; Қазалы қаласында салынатын 140 орынға арналған «Өрімтал» балабақшасы. 2020-2021 оқу жылында аудан көлеміндегі 15 мектепте 28 кабинет (химия, биология, физика) жаңа модернизациялық құрылғылармен жабдықталды, тоғыз мектептің қосымша бейнекамералармен жабдықтау жұмыстары жүргізілді, – дейді Қазалы аудандық білім бөлімінің басшысы Әділхан Оңдасынұлы.

Онлайн ашық есік

Эпидемиологиялық жағдай мектеп білімінің форматына да, оқу орындарына талапкерлерді тарту форматына да өз түзетулерін енгізді. Студенттерді кәсіптік бағдарлаудың инновациялық нысаны Қостанай құрылыс колледжіндегі виртуалды экскурсия болды, – деп хабарлайды Қостанай облысы білім басқармасының баспасөз қызметі.

Қала және облыс оқушыларына арналған ашық есік күні алғаш рет дәстүрлі емес форматта, «Minecraft» ойыны арқылы

виртуалды батыру арқылы ұйымдастырылды. Нақты уақыт режимінде қабылдау комиссиясының өкілдері ойын қатысушыларына

құрылыс колледжіне түсу тәсілдері мен ережелері, мамандықтар, оқу процесі және оқудан тыс қызмет туралы айтып берді. Колледж қонақтарының «Ашық есік күні» туралы әсерлері тек жағымды болды. Оқушыларға экскурсия өте ұнады, олар оқытушылармен және колледждің белсенді студенттерімен белсенді әңгімелесті. Олардың кейбіреулері болашақта біздің колледжге түсуді жоспарлап отыр.

Инклюзивті білімнің ерекшеліктері

Шадыра жалпы орта білім беру мектебінің тренерлері, ширек ғасырлық еңбек өтілі бар, педагог-зерттеуші биология пәнінің мұғалімі Алтынай Ахметова мен 15 жыл еңбек өтілі бар, жоғары санаттағы қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің мұғалімі, директордың оқу ісі жөніндегі орынбасары Мақпал Берікқызы «Жалпы орта білім беру аясында инклюзивті білім беруді ұйымдастыру ерекшеліктері» тақырыбында аудандық семинар ұйымдастырды, – деп хабарлайды Павлодар облысы білім басқармасының баспасөз қызметі.

– Маңызды шараның шеңберінде жалпы «Инклюзия» термині, «Инклюзивті білім беру» мәселелері, нормативтік құжаттар туралы, заман тала-

бына сай білім беру үрдісінде оқытуда ерекше қажеттілігі бар оқушыларға жалпы орта білім беру деңгейінде оқу мақсатына жетелейтін табысты оқыту

ортасын құру туралы кеңінен сөз болды, – дейді Баянауыл аудандық білім беру бөлімінің әдіскері Мәншүк Тынысқызы.

Сабақ барысында пән мұғалімдері оқу мақсатына сәйкес қалыптастырушы бағалау тапсырмаларын құру ерекшеліктері, кері байланыс ұсыну, тоқсандық, бөлім бойынша жиынтық бағалау жұмыстарын құрастыру мәселелері талқыланды. Жоғары деңгейде ұйымдастырылған басқосуда жергілікті педагогтер тақырыпқа сәйкес ойларын ортаға салып, тәжірибе алмасты.

«30 ЛЕТ НЕЗАВИСИМОСТИ: 30 ИМЕН, 30 СОБЫТИЙ ИСТОРИИ ОБРАЗОВАНИЯ»

НУРТАЗИНА Рафика Бекеновна. Помним и преклоняемся

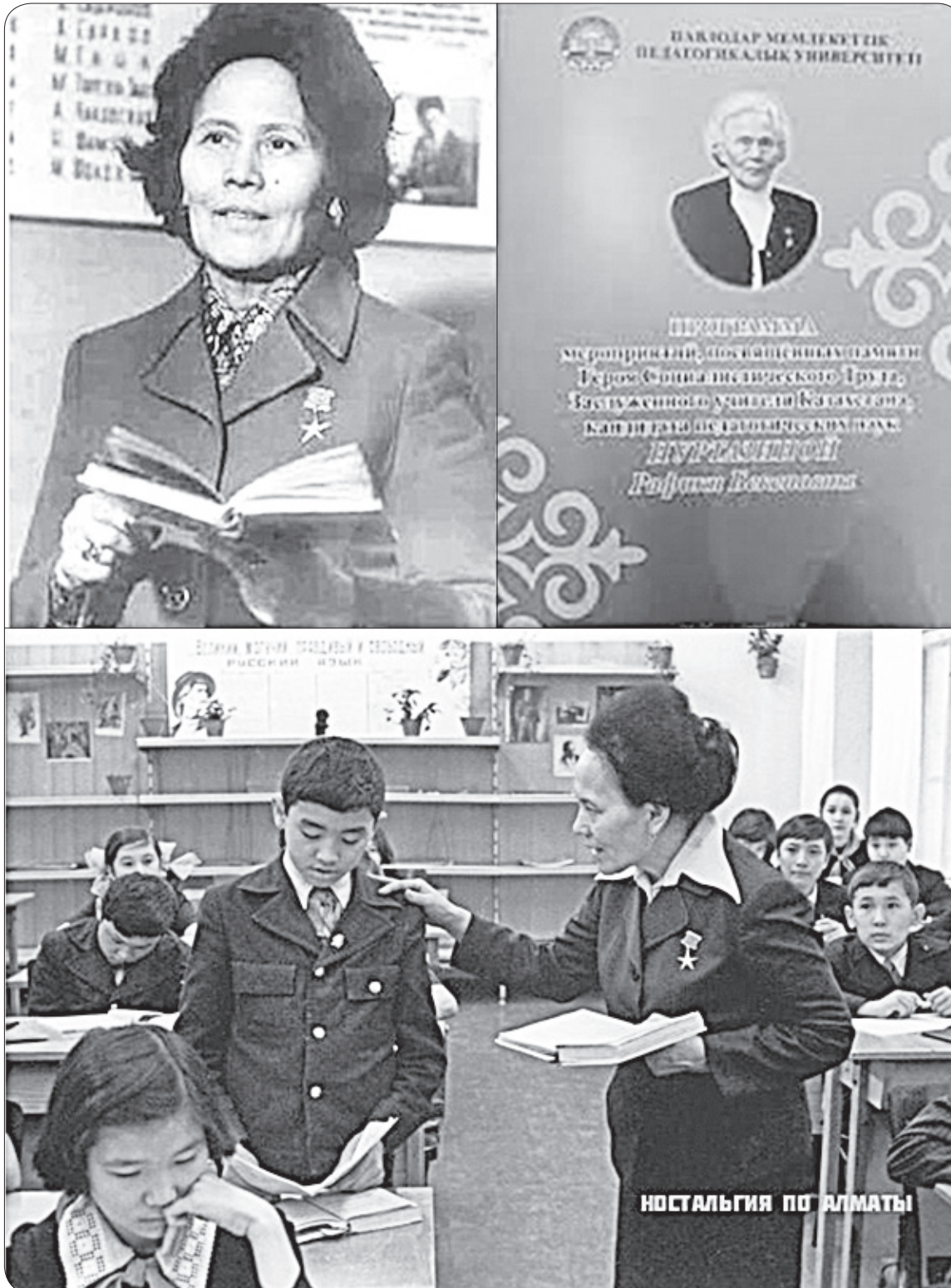
30 ИМЕН
СОБЫТИЙ
ИСТОРИИ
ОБРАЗОВАНИЯ
ЛЕТ НЕЗАВИСИМОСТИ

Казахстан, как и любое другое государство, богат на уникальных людей, наделенных яркими талантами. Этому способствует и культура нашей страны, и ее поражающие воображение природные богатства, и, конечно, люди, возле которых рождаются и возвращаются эти таланты. Каждый регион по праву гордится теми, кто принес ему славу... Не стал исключением в этом правиле и Павлодарский регион, откуда вышли первые казахстанские академики под началом К.И. Сатбаева, писатели и педагоги, певцы и спортсмены, политические деятели.

...В маленьком прииртышском ауле №6 Павлодарской области 100 лет назад 8 марта появилась на свет девочка Рафика, которой было суждено стать таким учителем, труд которой получил самую высокую оценку: Рафике Бекеновне Нуртазиной было присвоено почетное звание Заслуженного учителя Казахстана, а через два года и высокое звание Героя социалистического труда. Рафика Бекеновна – учитель, который защитил кандидатскую диссертацию на основе обобщения и анализа личного опыта по теме «Пути активизации познавательных интересов учащихся при обучении русскому языку в казахской школе». Согласитесь, даже сейчас в Казахстане, да и в любой другой стране, не так много учителей с ученой степенью.

Интересный факт из биографии Р.Б. Нуртазиной: по окончании школы она поступила на филологический факультет Казахского госуниверситета имени С.М. Кирова (в наше время – имени Абая), но вынуждена была оставить учебу и заменить ушедшего на фронт учителя. Только после войны появилась возможность продолжить и закончить образование в Казахском женском педагогическом институте, то есть Рафика Бекеновна вела уроки, основываясь на своем опыте школьницы, только потом этот бесценный опыт был исследован ею с теоретической стороны. Может быть, именно в этом заключается секрет ее уникального учительского мастерства?

Сейчас в нашей стране происходит реализация обновленного содержания среднего образования, с 2016 по 2020 годы все учителя прошли повышение квалификации на централизованно организованных курсах в филиалах АО «НЦПК «Өрлеу» и центрах педагогического мастерства АО «НИШ». Обновление содержания образования в Республике Казахстан ставит перед собой главную цель: совершенствование педагогического

мастерства учителей в контексте обновления образовательной программы и внедрение системы критериального оценивания. Данная программа базируется на развитии спиральной формы образования, основанной на когнитивной теории Д.Брунера, которая предполагает, что повторное рассмотрение усложняющегося на протяжении всего школьного обучения материала дает большее преимущество в развитии современного учащегося, нежели традиционные формы обучения.

Развитие казахстанских учащихся проходит путем внедрения активных форм обучения, в ходе которых предполагается, что учащиеся будут самостоятельно развивать функциональную грамотность, активно «добывать» знания, с огромным желанием развивать коммуникативные навыки общения со сверстниками, и творчески подходить к решению проблем. Задача педагогов в ходе применения обновленной программы – привить учащимся основные человеческие нормы

и морали, сформировать толерантность и уважение к другим культурам и точкам зрения, воспитать ответственного, здорового ребенка.

Обновленное содержание образования Республики Казахстан основано на идеях патристического акта «Мәңгілік ел», изложенного Елбасы Н.А. Назарбаевым в ежегодном Послании народу Казахстана: «Казахстанский путь-2050: единая цель, единые интересы, единое будущее», оно представляет собой миссию и ценности общенациональной идеи реализуемых в комплексном виде через все виды учебно-воспитательной работы.

Проанализировав учебники по русскому языку и литературе для школ с государственным языком обучения, методические труды и мемуары Нуртазиной Р.Б., пришла к однозначному выводу: все это системно и последовательно реализовывалось ею на протяжении долгой педагогической деятельности.

Ее материалы к занятиям в методическом и содержательном аспектах и сегодня представляют большую ценность, проверенную временем, поскольку здесь реализуется принцип «обучая, воспитывать», актуальный и нужный во все времена. Мы видим, что ценностные и содержательные приоритеты не претерпели серьезных изменений, изменились лишь подходы к организации обучения, но в практике Нуртазиной Р.Б. и подходы были созвучны современным, то есть инновационными и передовыми. Как видно из содержания учебников, конспектов уроков и методических разработок, она в своей каждодневной практике реализовывала задания и вопросы высокого уровня, если использовать сегодняшние категории: не что, где когда, а как это произошло, на что это похоже, почему так вышло, зачем так нужно делать?

Отметим, что все эти методические, содержательные

находки Нуртазиной Р.Б. были сделаны практическим путем на основе ее проб и ошибок, в поиске наиболее оптимальных способов обучения детей, которые всегда разные по способностям и мотивации. Она является примером постоянства и профессионального роста в одной учебной организации: сначала учителем русского языка в школе №12 г. Алматы, потом стала ее руководителем. В этой школе учились многие замечательные сыны и дочери казахского народа, ставшие легендой и золотым фондом нашей страны: народная артистка СССР Куляш Байсеитова, народный художник Абильхан Кастеев, народный композитор Нурғиса Тлендиев, академики Жубанов Б.А., Жаутыков О.А., члены-корреспонденты АН Казахстана Тажибаева П.Т. и Сарыбаев Ш.Ш., композиторы, артисты, поэты и писатели, новаторы производства, архитекторы, ученые и педагоги, одно перечисление их имен вызывает восторг и преклонение перед заслугами и вкладом в развитие нашей страны. Всем им дарила искреннюю любовь к знаниям, показывала пример достойного поведения, достойного ведения беседы и Р.Б. Нуртазина. Думаю, здесь будет уместным перефразировать известное правило: «Скажи мне, кто твой учитель, и я скажу, кто ты».

Необходимость и важность среды, окружения для воспитания истинных патриотов своей родины доказаны опытом замечательного педагога, компетентного методиста, мудрого руководителя, ученого с широким практическим диапазоном Нуртазиной Р.Б.

Мы все помним, что в советский период авторитет и престиж профессии учителя был на невероятной высоте. В то время в профессию учителя шли по призванию, конкурсы на педагогические специальности были высоки, поэтому и поступали в вузы лучшие из выпускников. Все педагоги того времени очень серьезно относились к своему саморазвитию, много читали, экспериментировали, с искренним желанием делились наработанными приемами и методиками, публиковались, спорили и находили новые пути активизации учебно-воспитательного процесса в единстве. Все это было, тиражировалось и распространялось... В последние годы наше государство оказало реальную поддержку современным казахстанским педагогам, особенно в среднем звене, но учителю сегодня самому важно иметь и развивать самую сильную – личную – внутреннюю мотивацию к саморазвитию, к самореализации, которая была сущностью личности и характера Нуртазиной Рафики Бекеновны.

Роза АШИМБЕТОВА,
директор ФАО «НЦПК
«Өрлеу» ИПК ПР
по Павлодарской области»,
к.ф.н., доцент

ЕЛОРДА БІЛІМІ

«Білімді ел – Образованная страна» республикалық газетінің редакциясы Нұр-Сұлтан қаласының Білім саласында сапаны қамтамасыз ету департаментінің білім беру қызметтерінің жоғары сапасын қамтамасыз ету мақсатында Білім басқармасымен бірлесе отырып, апталық басылым мен www.bilimdinews.kz ақпараттық сайты-

да «Елорда білімі – Столичное образование» рубрикасын ашқандығын назарыңызға салады.

Жаңа жоба аясында Нұр-Сұлтан қаласының Білім саласында сапаны қамтамасыз ету департаменті қала әкімдігінің Білім беруді жаңғырту орталығымен бірлесіп елорда педагогтерінің қашықтан оқыту технологиясы бойынша өткізген бейнесабақтарын, өзекті мақалаларды, сондай-ақ білім саласына қатысты өзге де ақпараттарды іріктеп, газет бетіне және сайтқа жариялауда.

Осы бастаманы ілгері дамытуға үлес қосқан білікті мамандар мақаласының кезекті топтамасын назарларыңызға ұсынамыз. Сонымен қатар «Елорда білімі – Столичное образование» рубрикасы көздеген мақсаттарға жетуде жергілікті білім ордалары мен ұстаздар қауымы және ата-аналар тарапынан қолдау табатынына және педагогтерді тиісті ақпараттармен қамтамасыз етуде тәжірибе алмасудың әдістемелік алаңы болатынына сенеміз.

Маленький человек в большом мире

Семья и детский сад – два воспитательных феномена, каждый из которых дает ребенку социальный опыт. Но только в сочетании друг с другом они создают оптимальные условия для вхождения маленького человека в большой мир.

Айман НУРМАГАНБЕТОВА,
магистр педагогических наук,
заведующая ГККП «Ясли-сад №75
«Балалық шақ» акимата г. Нур-Сұлтан

Коллектив детского сада «Балалық шақ» решил выстроить свою модель взаимодействия с родителями, основой которой станет сотрудничество детско-родительского и педагогического коллективов.

Для достижения указанной цели приступили к изменению подходов к организации воспитательно-образовательного процесса. Сформировали кадровый потенциал, способный удовлетворить образовательные запросы родителей. Организовали на постоянной основе их сопровождение. Сетка занятий составляется с учетом интегрированной деятельности.

Для оказания дополнительных образовательных услуг привлекли в работе дошкольной организации квалифицированных специалистов дополнительного образования.

В результате совершенствуются применяемые приемы и методы, изменены подхо-

ды и формы работы с детьми и их родителями. Для педагогов организованы семинары, консультации, мастер-классы, круглые столы, анкетирование, тренинги, коррекционная работа (оказывается психологическая поддержка детям, родителям, педагогам). Накоплены аудио и видеотеки по организации и созданию модели сотрудничества детско-родительского и педагогического коллективов. Пополнены уголки художественной литературы самодельными книжками-малышками, лэпбуками, словарями для родителей.

Конечно же, изменения не остались незамеченными родителями воспитанников нашего детского сада. Теперь они с удовольствием приходят на родительские встречи, которые мы проводим вместо обычных собраний. Встречи проходят в малых группах, что создает эмоциональный комфорт, снимает барьер в общении. Родители активнее стали участвовать в различных мероприятиях, цель которых – непосредственное участие родителей вместе с детьми, среди них можно отметить и спортивные.

В настоящее время в связи с карантином взаимодействие родителей с детским садом осуществляется в онлайн-режиме.

Педагогами нашего сада организован «Клуб любящих родителей». Встречи в Клубе проходят ежеквартально. Тематика определяется совместно с родителями. В Клубе проводят мастер-классы повара, психологи, другие специалисты. Очень интересны встречи «Наурыз отбасында», где каждая семья делится своими семейными традициями празднования Наурыза, опытом. Эти встречи открыли ряд волнующих семью вопросов, над которыми сейчас работает весь творческий коллектив детского сада.

В результате родители не только с удовольствием осуществляют обратную связь с педагогическим коллективом детского сада, но и сами проводят творческие мероприятия. Педагогический коллектив видит плоды сотрудничества с семьей и находится в постоянном поиске новых путей включения семьи и дошкольной организации в образовательную деятельность ребенка.

Настольные игры в изучении английского языка

В современном мире информационных технологий и социальных сетей много споров о пользе и вреде гаджетов, которые прочно вошли в нашу жизнь и призваны облегчить работу, обучение и общение. Некоторые ученые рекомендуют педагогам и родителям вовлекать детей в живое общение и организовывать двигательную активность через традиционные игры.

Венера ШИНИБАЕВА,
учитель английского языка,
заместитель директора
по воспитательной работе
школы-гимназии №3 г. Нур-Сұлтан

Настольные игры имеют большой потенциал в этом направлении. Они компактны: их можно использовать в классе, дома, в дороге и т.д. Игры этой категории, в отличие от спортивных и видеоигр, не требуют активного перемещения игроков, наличия инвентаря, специальных сооружений, игровых площадок и т.п. У любителей настольных игр быстрее развиваются сообразительность и воображение, наглядно-образное мышление, самостоятельность в принятии решений и логика. В ходе игры ребенок учится выражать свои

чувства, сопереживать другим участникам игры, становясь более эмоционально целостным.

Настольные игры являются источником вдохновения для детей, которые изучают английский язык. С каких настольных игр лучше начать? Есть много достойных вариантов, и все они позволяют учить английский язык. Есть игры, отлично подходящие для изучения новой лексики, есть игры, позволяющие отработать уже изученные слова и выражения.

Scrabble – это игра о том, как составить на игровом поле слова из доставшихся игрокам букв. За буквы игрок получает баллы, а если займет специальные клетки игрового поля, то получает дополнительные баллы. Scrabble удобен тем, что участникам вовсе не обязательно искать толпу желающих поиграть – эта игра подходит для 2 игроков.

Scategories – игра, которая заставляет думать творчески. Ведь игрокам придется вспомнить слова, относящиеся к определенным категориям (например, «еда», «погода», «цвета» или «холодные предметы»). Перед каждым раундом бросают кубик, чтобы выбрать букву. После этого включают таймер: задача игрока заключается в том, чтобы вспомнить как можно больше слов, начинающихся с выбранной буквы, которые относятся к соответствующей категории. Эта игра отлично подойдет тем, кто еще только начинает учить язык, так как нацеливает на поиск редких слов и их определений.

Taboo. На каждой карточке в игре Taboo написано одно главное слово, а под ним – целый список слов с таким же значением (синонимов) или слов, ассоциируемых с ним. Задача участника – описать главное слово, не используя слова из списка ниже.

Состязательность – неотъемлемая часть игры – притягательна для учащихся. Таким образом, удовольствие, полученное от игры, создает комфортное состояние на уроках английского языка и усиливает мотивацию к изучению предмета.

Заманауи кітапхана креативті оқырманға қызмет етуде

Біздің білім шаңырағында заманауи үлгіде жабдықталған кітапхана жүйелі жұмыс атқарып келеді. Жеке тұлғаның білімділік, ақпараттық, мәдени және демалыс қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған қызмет көрсету түрін ұйымдастыру үшін «Coworking» орталығы, «Креативті оқырман алаңы», «Мектеп кітапханасы – ас үйі», «Мектеп кітапханасы – гүлзар алаңы», «Мектеп кітапханасы – мұражай» аталатын арнайы алаңдар ашылған.

Гүлнар АМАНЖОЛОВА,
№90 гимназияның жоғары
санатты кітапхана меңгерушісі,
Нұр-Сұлтан қаласы

Басты ұстаным – оқушыларды кітап оқуға қызықтыру, кітапқұмар қоғам мүшесін тәрбиелеу. Білім алушылар үзіліс кездерінде баспа басылымдары жайлы достарымен ой бөліседі, талқылайды, пікір алмасады, сондай-ақ электрондық пошталарын тексереді, әлеуметтік желілерде сөйлесе алады. Кітапхана-мұражайда мұражайлық құндылықтарды және құжаттарды, мұражайлық экспонаттарды пайдаланады, құнды материалдармен жұмыс істейді және оларды кітапханада уақытша сақтай алады. Кітапхана-мұражайдың ең ұтымды жағы – ұтқырлық, ол дәстүрлі мәдениеттің жалпыға ортақ құндылықтарын сақтауға, үйренуге ықпалын тигізуде.

«Зерде» оқырман клубының мүшелері сайланып, республикалық «Оқуға құштар мектеп – оқуға құштар ұлт», «100 кітап

оқу» жобаларына сәйкес арнаулы тәрбие бөлімімен бірлескен шаралар атқарылуда. «Ең алғашқы кітабың», «Кітабыңды күтіп ұста», «Кітапты қалай оқимыз» тақырыптарында саяхат сабақтары ұйымдастырылып, оқырмандарға кітап оқу қағидалары мен ережелері түсіндірілді. «Бір ел – бір кітап» республикалық акциясына сәйкес «Қос алып: Әл-Фараби мен Абай» мен «Абай жолы – ұлы даланың даналығы» атты онлайн оқырман конференцияларын ұйымдастырдық.

«Президент ұсынған 30 кітап» жобасы бойынша күзгі демалыс күндерінде арнаулы бейнероликтер жасалынып, оқырман назарына ұсынылды. «Оқитын Қазақстан» республикалық жобасына қатысқан 25 оқушының алтауы жүлделі орындарды иеленді. Бірінші орынмен Р.Ахмади мен Ж.Мұхамбеткерім (жетекшілері А.Шаяндин, Г.Сайлаубаева) марапатталса, Б.Оралбек (жетекшісі Г.Аманжолова), Р.Кульчиков пен М.Балғали (жетекшілері Ж.Желдибаева) екінші орынды және А.Мейрхан (жетекшісі Н.Асқарова) үшінші орынды иеленгені үшін арнаулы дипломдар табысталды.

Кітап қорын көркем шығармалармен

толықтыру мақсатында түрлі акциялардың барысында жинақталған 1839 дана туындының жас оқырмандардың рухани дүниетанымын кеңейтуге алатын маңызы зор. Бастамаға ең алғашқылардың бірі ретінде гимназия директоры марқұм Ербол Іргебай жеке кітапханасынан 250 дана кітап сыйлады. Ербол Исламұлының мейірімді бейнесі әрбір шәкірті мен әріптестерінің есінде мәңгілікке қалары хақ. «Эко-Асар» жобасының негізінде аға тәлімгер Назерке Бөрібайқызымен бірігіп атқарылған жұмыстардың нәтижесінде кітапханаға «Қазақтың салт-дәстүрлері», балаларға арналған қызықты ертегілер топтамасы мен Абай, Мұқағалидың шығармалар жинақтары сатып алынды. «Тәуелсіздігіміздің 30 жылдығына – 30 кітап» тізімі бойынша отыз кітаптың QR коды таныстырылды. Кітапхана білім алушылар үшін демалып, рухани күш жинайтын орын болуы тиіс болса, зерделеуге, үйренуге қызығушылық тудырады, білім берудің нәтижелі жұмысын ұйымдастырады, келешекте де гимназия мұғалімдері мен білім алушыларына оқу-тәрбие процесінде кітапханалық-библиографиялық және ақпараттық қызмет атқара бермек.

ВОЛОНТЕРСКАЯ АКЦИЯ

Компьютер в каждый дом

Никогда не поздно начать заниматься общественно полезной деятельностью или помочь нуждающимся и наиболее уязвимым слоям населения. Но особый интерес сегодня представляют именно молодые люди, студенты благодаря их большому потенциалу к волонтерской деятельности.

Молодые люди чаще оказываются неравнодушными к общим проблемам, у них много сил и энергии, среди них больше идейных личностей. В благотворительности не может быть принуждения, каж-

дый решает прийти сюда добровольно. Однако своим примером и энтузиазмом студенты могут заразить своих сверстников и таким образом привлечь к волонтерской деятельности еще большее количество людей.

В перечень волонтерской работы студентов Инновационного технического колледжа г. Алматы входит различная помощь и поддержка, посланная для выполнения студентам. Студенты ухаживают и помогают пожилым людям, помогают в сборе гуманитарной помощи, участвуют в защите окружающей среды.

В связи с переходом на дистанционное обучение компьютеры в значительной степени стали неотъемлемой частью учеников

и студентов. В связи с этим в прошлом году в колледже стартовала акция «Компьютер в каждый дом». Волонтеры колледжа предложили провести благотворительную акцию, суть которой заключается в сборе неисправной техники у частных организаций, их ремонте собственными силами и передаче ребятам, у которых нет возможности приобрести технику.

Коллектив колледжа всегда помогает организовать благотворительную деятельность студентов и развивать мотивацию молодых людей. В течение года велась подготовительная работа к проведению акции. Мы обратились в организации финансовой сферы с просьбой передать колледжу компьютеры, которые тре-

буют ремонта и не используются ими в работе. На нашу просьбу откликнулись такие банки, как АО «Сбербанк», АО «Банк ЦентрКредит», АО «AsiaCredit Bank», АО «Kassa Nova». Студенты нашего колледжа, будущие IT-специалисты, в рамках профессиональной практики осуществили ремонт и замену неисправных частей компьютеров, установили необходимое программное обеспечение.

5 февраля 2021 года в колледже состоялся праздник: студенты-волонтеры торжественно вручили 10 компьютеров ребятам из малообеспеченных семей. Положительные эмоции и заряд позитивной энергии получили все участники акции.

Фаина БУРКУТБАЕВА,
директор Инновационного
технического колледжа
г. Алматы

КОЛЛЕДЖДЕГІ ҚАШЫҚТАН ОҚЫТУ

Оқу-әдістемелік жұмысты ұйымдастырудың маңызы

Біздің арнаулы білім беру ұйымы да пандемия кезінде студенттерге қашықтан оқыту платформасын қолдану арқылы білім беруде. Әрине алғашқы сәттерде электрондық білім ресурстарының жетіспеушілігі туындап, бұл модульдер/пәндер бойынша видеосабактар жедел түрде әзірленді. Сондай-ақ бірқатар проблемалар мен қиындықтар қатар келгені де жасырын емес.

Компьютерлік сауаттылық қашықтан оқытуға қатысатын барлық адамдар үшін қажет. Осы орайда электрондық білім беру ресурстарының жетіспеушілігі анықталды және бұл жағдай модульдер/пәндер бойынша видеосабактарды жасақтауға әсерін тигізді. Оқыту платформасында курстарды жасау бойынша арнайы пәндер оқытушылары нұсқаулық-видеолар жасады. Мұның бәрі оқытушыдан жеткілікті күрделі білім мен дағдыларды, арнайы және жеткілікті дайындықты талап етеді. Заманауи технологияны қолдана отырып оқытудың осал тұстарын жою үшін виртуалды кеңістікте білім алушының ынтасы мен қызығушылығы үлкен рөл атқаратынын ескеру қажет болды.

Оқу процесін оңтайландырусыз ақпараттық және психологиялық-педагогикалық сияқты ең озық және алдыңғы қатарлы технологиялар да керісінше әсер етуі мүмкін. Сондықтан сапалы және қолжетімді білім алу үшін қашықтан оқыту жүйесін оқу процесіне енгізу жеткіліксіз, оқытушылардың шығармашылық көзқарасы, оқытушылар мен студенттердің ұйымдастырылған ұжымдық жүйесін құру қажет болды.

Электрондық цифрлық білім беру ресурстарын құру бойынша ұжымды дұрыс ұйымдастырылғаны және ұй-

лесімді жұмысың нәтижесінде YouTube видеохостингінде колледждің «TJK stories» атты колледждің арнасы құрылды, сонымен қатар «Talar» Коммерциялық емес акционерлік қоғамының сайтында жарияланған цифрлық білім беру ресурстардың, оқулықтардың, оқу құралдарының, әдебиеттердің, әдістемелік ұсыныстардың көмегі өте зор. Бүгінде оқытушылар платформадағы теориялық, практикалық сабақтардың мазмұнын сапалы толтыру оны ұйымдастыру бойынша көптеген жұмыстар атқарды.

Аралық аттестаттау материалдары (тест тапсырмалары, емтихан сұрақтары, практикалық және шығармашылық тапсырмалар) әр оқу пәнінің және (немесе) модульдің жұмыс оқу жоспарлары мен бағдарламалары негізінде жасалады. Барлық өзіндік жұмысқа қолжетімділік үшін қашықтан оқыту платформасында алдын ала орналастырылған. Платформада «Оқу-әдістемелік жұмыс» курсы жасалды, оған оқытушылар арналған барлық материалдар жүктелді және осы аралықтағы барлық құжаттар салынды.

Қашықтан оқыту барысында оқу-әдістемелік жұмысы жоспар бойынша жүріп жатыр, осы аралықта «Үздік медиа-сабақ», «Студенттердің ғылыми-зерттеу жұмысы» және да басқа ішкі шараларымыз да ойдағыдай ұйымдастырылуда. Бүгінгі оқыту дәстүрлі оқу процесінің негізін өзгертуді және педагогикалық қызметтегі қағидалар мен әдістерді қайта қарауды талап ететіндігіне маңызды. Толыққанды қашықтан оқыту қазіргі заманғы бәсекеге қабілетті мамандарды даярлау деңгейін көтеретіндігіне сенім мол.

Эльмира НУРМАГАНБЕТОВА,
Теміртау жоғары
политехникалық колледжі
директордың ғылыми
және оқу-әдістемелік
жұмысы бойынша
орынбасары,
Қарағанды облысы

К 30-ЛЕТИЮ НЕЗАВИСИМОСТИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Этапы социально-экономической модернизации Казахстана

Казахстан с обретением независимости поставил перед собой цель: строительство собственной государственности, переход к рыночной экономике, создание демократического общества и укрепление национального самосознания. Анализ исторического пути Казахстана свидетельствует, что заслуга всех достижений страны обусловлена ролью Первого Президента Республики Казахстан Н.А. НАЗАРБАЕВА.

Казахстан стал первопроходцем во многих актуальных вопросах реформирования экономики. Елбасы Нурсултан Абишевич Назарбаев выбрал путь постепенного реформирования экономики, поставив задачу экономического развития впереди политических изменений. Практика и успешный результат модернизационных процессов показали, что этот выбор был верным. Формула Н.А. Назарбаева «сначала – экономика, затем – политика» стала классическим выражением методологии успешных реформ на постсоветском пространстве.

Первый этап социально-экономической модернизации страны характеризовался переходом от плановой экономики к рыночной. Это было начало коренного реформирования экономики, на этом этапе шел процесс изменения форм собственности во время проведения разгосударствления и приватизации. Несмотря на социальные трудности, экономико-правовые сложности того периода: отсутствие опыта реформирования, необходимой законодательной базы – Казахстан выстоял и продолжил свой путь к совершенствованию страны.

Следующий этап модернизации ознаменован выходом Казахстана из рублевой зоны. 15 ноября 1993 года страна выпускает важнейший атрибут экономической независимости – национальную валюту. «Приходилось месяцами с экономистами работать, строить рыночную экономику. Но именно эти реформы привели к нам инвестиции, которые подняли эконо-

мику Казахстана и превратили из отсталой периферии в наиболее успешное экономическое государство, ставшее лидером реформ в СНГ», – отметил Елбасы на конференции «30 лет лидерства». Республика Казахстан первая на постсоветском пространстве проводит налоговую реформу. Благодаря внедрению данной реформы налоги стали рассматриваться не только как метод пополнения государственного бюджета, но и как инструмент стимулирования инвестиционно-производительной деятельности. Наша страна стала лидером среди стран СНГ по объемам освоения прямых иностранных инвестиций на душу населения. Успешная реализация Стратегии «Казахстан-2030» позволила сформировать в стране класс отечественных предпринимателей, развивать малый и средний бизнес.

Выдвинутая Елбасы в 2006 году Стратегия вхождения Казахстана в число 50 наиболее конкурентоспособных стран реализовала целый ряд прорывных проектов национального и международного значения.

Важным документом к инновационному пути развития стало Послание Первого Президента Республики Казахстан Н.А. Назарбаева от 27 января 2012 г. «Социально-экономическая модернизация – главный вектор развития Казахстана», где основными вопросами на ближайшие десятилетия были обозначены модернизация экономики и социальной сферы. «Новый этап казахстанского пути – это новые задачи укрепления экономики, повышения благосостояния народа. Казахстану жизненно важно найти оптимальный баланс между экономическими успехами и обеспечением общественных благ. В современном мире это коренный вопрос социально-экономической модернизации. Это главный вектор развития Казахстана в ближайшем десятилетии», – подчеркнул в своем Послании Лидер Нации Н.А. Назарбаев. В условиях роста конкуренции и отсутствия стабильности в мире в 2012 году Елбасы внедряет Стратегию-2050 как новый стратегический шаг, направленный на улучшение экономического благосостояния страны и ее граждан.

Следующим шагом в социально-экономической модернизации страны является реализация Послания Президента Республики Казахстан Н.А. Назарбаева «Третья модернизация Казахстана: глобальная конкурентоспособность» (2017 г.)

В программной статье «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» Нурсултан Абишевич Назарбаев отметил, что «начатые в суверенном Казахстане процессы политической и экономической модернизации должны сопровождаться опережающей модернизацией общественного сознания, которая станет их сердцевинной». И «...новая модернизация – это платформа, соединяющая горизонты прошлого, настоящего и будущего народа. Кроме того, важнейшая миссия духовной модернизации заключается в примирении различных полюсов национального сознания». Социальные, экономические, политические события за 30 лет независимости нашей страны заставляют нас по-новому переосмыслить происходящие процессы, что позволяет не только лучше понять наше прошлое, но и повлиять на трансформационные процессы будущего нашей страны.

Важно отметить, что Елбасы и Президент Республики Казахстан К.К. Токаев подчеркивают, что постоянное улучшение социального самочувствия казахстанцев является первоочередной задачей всех проводимых модернизационных реформ в стране.

В современной экономической и политической литературе широкое распространение получило такое понятие, как «казахстанская модель развития», которое заключается в поступательном движении вперед по четко заданному курсу на основе взвешенной и глубоко продуманной стратегии. За короткий по историческим меркам отрезок времени Казахстан превратился из периферии в успешное экономическое государство, ставшее лидером реформ в СНГ.

Руфина ШАРИПОВА,
старший преподаватель
кафедры Ассамблеи народа
Казахстана и социально-
гуманитарных наук КартУ,
магистр философии

ПЕДАГОГИКАЛЫҚ МЕНЕДЖМЕНТ

Оқыту әдістерінің алуандығы

Оқыту әдістерін дамыту бүгінгі күннің басты талабы. Білім беру қызметкерлері жұмыстың сапасын арттыру, әр пәнді оқытуды ғылыми тұрғыда жетілдіру, оқушылардың дүниетанымдық көзқарасын қалыптастыру және олардың талабын, жеке жұмыс істеу қабілеттілігін нығайту үшін тек оқу жоспарларын жетілдіріп қоймай, сонымен қатар оқыту әдістерін жетілдіруі қажет.

Нурбек БЕКБАЕВ,
Мақаш Бекмұхамбетов атындағы ОМ директорының оқу ісі жөніндегі орынбасары, Атырау қаласы

Педагогиканың дидактика бөлімінде оқыту әдістерін жетілдіру мәселесіне көп көңіл бөлінеді. Оқулықтарда оқыту әдістерінің топтары, жіктелуі туралы әр түрлі пікірлерді кездестіруге болады. Соңғы оқыту әдісіне берілген анықтамада мұғалім мен оқушы арасындағы қарым-қатынас көрсетілмейді. Бұл әдістің «субъективті» – «субъективтілік» ішкі заңдылық негізі ашылмаған. Осы жағдайда оқыту процесі барысында оқушы пассивті позицияда қалады. Ал, оқушының оқыту процесінде белсенді рөлі болу үшін мұғалім мен оқушы арасындағы қарым-қатынас субъектілік негізінде құрылуы керек. Қазіргі педагогикада оқыту әдісі оқушылардың білімді меңгеру және олардың дамуы мен тәрбиесіне бағытталған оқушы және мұғалім арасындағы бірлесіп жүргізілетін іс-әрекеттің субъектілік қарым-қатынас құралдары ретінде анықталды. Оқытушы оқыту әдістерінің жіктелуіне түрлі жол таба білуі керек. Ғылыми әдебиеттерде жіктелудің жиырмадан астам түрі бар.

Осылардың ішіндегі ең кең тарағаны – И.Огородников, Н.Сорокин, Ю.Бабанский, Р.Лемберг ұсынған оқыту әдісінің жүйеленуі. Олар оқыту әдістерін ауызша, көрнекілік және практикалық ретінде үш топқа бөлген. Бұл жүйе білім алудың негізінде, түпнұсқаға негізделген.

ЖАС ҰРПАҚ

Отбасы мен балабақша

Елдің келешегі бүгінгі жас ұрпақтың қолында, ал жас ұрпақтың тағдыры ұстаз бен ата-ананың қолында, – дейді ҚР Тұңғыш Президенті – Елбасымыз Нұрсұлтан Назарбаев. Тәуелсіз еліміздің келешек ұрпағын тәрбиелеу мәселесі бүгінгі күннің өзекті тақырыбы. Мектеп жасына дейінгі баланы толыққанды тәрбиелеу мен балабақшаның тығыз ынтымақтастығы кезінде ғана мүмкін болады. Ата-аналардың балаларға тәрбие беру міндеті еліміздің Конституциясында, ал балалардың отбасындағы құқығы – Бала құқықтары туралы конвенцияда белгіленген.

Алтынай ЕСҚАЛИЕВА,
№32 «Қуаныш» МДҰ меңгерушісі, Ақтөбе қаласы

Бұл алға қойылып отырған негізгі талаптар отандық білім беру жүйесінің бүкіләлемдік білім беру кеңестігіне толық енудің алғашқы даму стратегиясын жасау болып табылады. Айтылған талаптардың

жүзеге асырылуы бағытындағы жұмыстың үздіксіз білім берудің алғашқы сатысы мектепке дейінгі ұйымдарда баланың білімге деген құштарлығын арттырудан, ұлтымызға тән қасиеттерін бойына сіңірген бала тәрбиелеуден бастағанның маңызы зор.

Үй тәрбиесіне өсіп келе жатқан баланың ең алғашқы танымдық ортасы – балабақша болып табылады. Мектепке дейінгі мекеме қызметкерлері бала қабілетін қалыптастыру және дамыту, олардың ой-өрісін кеңейту үшін қажетті орта құруға мүдделі. Осы негізінде ата-ана мен балабақша арасындағы ықпалдастықтың негізгі қаланы барысында қарым-қатынас моделі пайда болады, баланың ой-санасы жетіле түсіп, жеке тұлға болып қалыптасуына жол ашады. Табысқа жету жолында ата-ана мен педагог арасындағы тығыз байланыс үлкен рөл атқарады. Отбасы мен балабақша ынтымақтастығының негізгі бағыттары: серіктестік пен ынтымақтастық негізінде отбасы мен балабақшада балаларға қойылатын біркелкі талаптармен бірыңғай білім беру кеңестігін қамтамасыз ету; баланың отбасы мен балабақшада психикалық-физикалық денсаулығын қамтамасыз ету; баланың жеке дамуы үшін білім беру траекториясын құруда баланың бейімділігі мен отбасы қажеттілігін есепке алу; баланы мектепке даярлауды қамтамасыз ету; отбасы жағдайында жеке тұлғаны қалыптастыру, дамыту мен тәрбиелеу мәселелері бойынша тәжірибе алмасуды қамтамасыз ету; балалармен бірлескен шығармашылық іс-әрекет түрлеріне қатысу; ата-аналардың педагогикалық және психологиялық сауаттылығын мектепке дейінгі ұйымдармен өзара тығыз іс-әрекет негізінде арттыру және ата-аналарды оқыту үшін берілген бағдарламаны меңгеру негізінде көтеру.

Ұрпақ тәрбиесі маңыздылығын жоғалтқан емес. Бүгінгі заман педагогі мен ата-анаға қойылатын талаптар өте жоғары. Педагог үнемі ізденісте жүрсе, ата-ана бұл үдеріске қолдау көрсетіп, көмек келетін болса, жұмыс табысты болмақ.

ХИМИЯ ПӘНІ

Виртуалды жұмыстарды қолданудың тиімділігі

Қазіргі кезде қаратылыстану пәндерін қашықтан оқыту барысында теориялық білімді берумен қатар тәжірибелік, зертханалық жұмыстарды пайдаланудың маңызы артып келеді. Химия сабақтарындағы зертханалық және тәжірибелік жұмыстар оқушылардың танымдық белсенділіктерін арттырудың бір түрі болып табылады. Оқушылар тәжірибе жасау арқылы ғылымның негіздерін түсінеді.

Жасалынған зертханалық және тәжірибелік жұмыстардың нәтижелері олардың ойлауын ынталандырады, талқылауға әкеледі, әртүрлі шамаларды өлшеудің әдістемелерімен танысады, әртүрлі құралдардың жұмыстарын зерттейді, тәжірибелік мәліметтерді жинау және өңдеу технологияларын үйренеді, зертханалық жұмыстың нақты дағдыларын дамытады, қорытынды жасауға мәжбүр етеді. Мұның бәрі оқу үдерісін оңтайландырады. Осы мақсатта заманауи сандық технологиялардың бірі болып саналатын виртуалды зертханаларды интернет платформалары арқылы ұтымды пайдалануға болады. Виртуалды зертханалар дегеніміз не?

Қазіргі химияны оқыту әдістемесінде виртуалды тәжірибелік жұмыстардың түрлері және оларды сабақтарда қолдану мәселелері іс жүзінде толық зерттелмеген. Әзірге виртуалды тәжірибелік жұмыстардың негізгі екі түрін бөліп алуға болады – виртуалды демонстрациялар (көрсетілімдер) және виртуалды зертханалар. Виртуалды демонстрациялар (көрсетілімдер) – химиялық үдерістердің өту шарттарын және белгілерін имитация жасайтын, визуалды

эффектілер туғызатын, компьютерде динамикалық бейнелерді қайталайтын компьютерлік бағдарлама. Мұндай бағдарлама оның жұмысын жүргізетін адамның алгоритмге араласуына мүмкіндік бермейді. Виртуалды зертхана – компьютерде химиялық үдерістерді модельдейтін (үлгілейтін), оның шарттары мен жүргізу параметрлерін өзгертуге мүмкіндік беретін компьютерлік бағдарлама. Бұл бағдарлама интерактивті оқытуды іске асыру үшін ерекше жағдай жасайды. Виртуалды зертханалар химиялық реакциялардың жүру шарттары мен белгілерін сапалы деңгейде үлгілеуге мүмкіндік береді.

Педагог кадрлардың біліктілігін арттыру курстарының қашықтан оқыту арқылы ұйымдастырылатын сабақтарында кәсіби құзыреттілігін арттыру мақсатында органикалық химия пәнінен «Аминқышқылдары. Ақуыздар. Ақуыздар мен аминқышқылдарының сапалы реакциялары» тақырыбы бойынша виртуалды зертханалық жұмысы қолданылады. Бұл жұмыс Macromedia Flash және Photoshop бағдарламалары арқылы жасалған. Көрнекі түрде оқу үшін биурет, нингидрин және ксантопротеин реакциялары бойынша білім алушыларға виртуалды зертханалық жұмыс ұсынылады. Бұл тапсырманы орындап болған соң мұғалім компьютерде оқыту-бақылау бағдарламасы бойынша оқушылардың алған білімдеріне тексеру жүргізе алады. Шәкірт үлгерімінің жеткіліксіздігі байқалған жағдайда пән мұғалімі оқушыға кезекті мәрте мүмкіндік ұсына алады.

Серікбек ШИТЫБАЕВ,
«Өрлеу» БАҰО» АҚФ
«Түркістан облысы және Шымкент қаласы бойынша ПҚ БАИ» доценті

ҚАЗАҚ ТІЛІ МЕН ӘДЕБИЕТІ

Студенттердің шығармашылық қабілеттерін дамыту

Жанартылған білім мазмұнынан күтілетін нәтижелер оқушылардың қалай оқу керектігін үйреніп, соның нәтижесінде еркін, өзіндік дәлел-үздерін нанымды жеткізе білетін, ынталы, сенімді, сыни пікір-көзқарастары жүйелі дамыған, сандық технологияларда құзырлылық танытатын оқушы ретінде қалыптасуын қамтиды.

Гузель ТУРГАНОВА,
Шелек политехникалық колледжінің қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің оқытушысы, Алматы облысы, Еңбекшіқазақ ауданы

Қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің мұғалімі ретінде қашықтан ұйымдастырылатын күнделікті сабақ барысында жаңа технологиялардың тиімді тетіктерін жиі пайдаланып жүрмін. Сабақты жаңашыл үрдіспен ұйымдастыру оқушылардың білім сапасын арттырып, олардың шығармашылық және ойлау қабілеттерін дамытады. Көбіне электрондық ресурстарды қолданамын: мультимедиялық

таныстырылым, слайд, бейнежазба, интернетте табылған материалдар, интерактивті тестілер және тағы да басқалар. Олар сабақты түрлендіреді және қызықты етеді әрі білімгерлерді әр түрлі жаңа технологияларды пайдалануға үйретеді. Таныстырылым жасау, материалдарды таңдап алуда, құрамын ойластыруда, оларды түрлендіруде мұғалімнен үлкен дайындық қажет етеді. Қазіргі білім беру жүйесінің маңыздылығы жеке тұлғаға бағытталған оқытудағы тәсілді енгізуге бағытталған. Басты ерекшелігі топтық жұмыс істей отырып, бала өзін еркін сезінеді, мұғалім мен оқушының арасында ынтымақтастық қарым-қатынас орнайды, сенімділік артады.

Сыни тұрғыдан ойлау әдісі бойынша жоспарланған сабаққа қалған модульдерді еркін енгізуге болатындығына сенімдімін. Оқушылар сабақты қалай оқу керектігін меңгереді және дағдыланады. Яғни метатаным пайда болады. Жеке ой қорытып, нәтижеге жетуге ұмтылады. Жаңа білімді меңгертудің ең тиімді әдісі – сұрақ-жауап пен әңгімелесу және диалог. Менің әр сабағым диалогқа құрылды. Топтық жұмыс арқылы оқушы мен оқушы арасында, оқушы мен мұғалім арасында диалогты тиімді ұйымдастыру арқылы мақсатқа қол жеткізе алдым. «Блум таксономиясы» бойынша сабақ жоспарын жасап, оқушылардың сабақта ойлау деңгейіне арнап сұрақтар, тапсырмалар беруім және тапсырмада мұғалім қандай әрекет жасайды, оқушы берілген тапсырманы қалай орындайды, орындауда оқушылар қалай және қандай критерийлер бойынша.

Сабақ бойынша пайымды пікірлерін және сыни ойлау деңгейінің қаншалықты артып отырғанын анықтау мақсатында кері байланыс жасап отырамын. Жаңа тақырыпты түсіндіріп, тапсырманың орындалуы сұралған соң оқушылардың рефлексиясын мұқият зерттеп, ұсыныстарын ескеру арқылы түзетулер енгізуге үйренгенмін.

ЗАМАНАУИ ЖАҢАШЫЛДЫҚ

Білім берудің
технологиялары

Ақпараттық технологиялардың дамуымен әлемде білім беру үдерісін заманауи шындыққа бейімдеу мәселесі тұр. Білім беруді жетілдіретін осындай құралдардың бірі – әлеуметтік желілер. Қазіргі уақытта өзекті мәселелер: еліміздегі білім беру үдерісіне әлеуметтік желілерді қосу мүмкіндігі.

Бұл әдістің отандық тәжірибесінде жұмыс істеу ерекшеліктері; білім беру процесінде әлеуметтік желілердің тиімділігі; даму болашағы. Түйінді сөздер: оқу процесі, әлеуметтік желілер, EdTech, ұлттық білім платформалары. Бүгінгі білім беру жағдайында педагогикалық және білім беру практикасында қолдануға болатын әр түрлі әдістер мен ресурстарды іздеу үздіксіз жүргізіліп келеді. Осы мүмкіндіктерге әлеуметтік желілер кіреді. Бұл құбылысқа деген көзқарас отандық және батыстық

зерттеушілер арасында әр түрлі екенін түсіну керек. Біріншіден, бұл мәселе бойынша біздің арнайы әдебиет авторларымыз әлеуметтік желі дегенді бір пікірге келтіре алмайды. Біз білетіндей, интернет – бұл кеңістікте жұмыс істейтін барлық ресурстар желілік сипатта болатын желілік құрылым. Осыған сүйене отырып, әлеуметтік желіні корпоративті электрондық пошта, форум, кәсіпорын ішіндегі электрондық құжат айналымы жүйесі, веб-сайттар мен блогтар жүйесі, бейнеконференциялар немесе білім беру мекемесінде құрылған әлеуметтік желі ретінде түсінуге болады.

Әлеуметтік желілер қызметі – графиктермен бейнеленетін тиімді қатынастарды құруға, бейнелеуге және ұйымдастыруға арналған платформа, онлайн қызмет немесе веб-сайт. Салалық сарапшылардың көпшілігі әлеуметтік медианы оқушылармен өзара әрекеттесу және білім беру үшін пайдалану ең өзекті бағыттардың біріне балайды. Қоғам дамуының қазіргі кезеңінде

біз әлеуметтік платформаларды оқыту үдерісіне кеңінен тартудың күйі болып отырмыз. Рас, заманауи желілік технологиялардың орасан зор педагогикалық әлеуеті бар. Оқу үдерісіне әлеуметтік медианы интеграциялаудың ең танымал тәсілдерінің бірі – нұсқау блогтарын құру.

Оқушылар мықты жақтарын тексеріп, мемлекеттік емтиханға алдын ала дайындалуы үшін порталға оқу әдебиеттерінің кітапханасы мен емтиханды тестілеуге арналған онлайн тренингтер енгізілген. Күнделік қашықтан оқыту, мектеп құжаттарын басқару және әлеуметтік желіден тұратын үш модульге бөлінген. Интернет арқылы әлеуметтік желілерді дамытудың нәтижесінде үздіксіз ақпаратқа қолжетімділік артып келеді.

**Гүлбақыт СЕЙІТМАН,
«Өрлеу» БАҒО» АҚФ
«Түркістан облысы және Шымкент қаласы бойынша ПҚ БАИ»
«Түркістан облысы бойынша өкілдігі»
бөлімінің бас маманы**

НАЧАЛЬНАЯ ШКОЛА

Наша задача – целостное
развитие личности

Образование, полученное в начальной школе, служит базой, фундаментом для последующего обучения. В связи с этим я как учитель начальных классов эффективно использую активные формы и методы обучения.

**Любовь КОСАТОВА,
учитель
начальных классов КГУ
«Средняя школа №4»
г. Петропавловска, СКО**

Это создание учителем проблемной ситуации и организация выхода из нее. Побуждающий от проблемной ситуации диалог обеспечивает подлинно творческую деятельность учеников, развивает их речь и твор-

ческие способности.

Таже моя основная задача состоит в том, чтобы организовать исследовательскую работу детей, чтобы дети сами «додумались» до решения ключевой проблемы урока и сами объяснили, как надо действовать в новых условиях.

Формирование способности и готовности учащихся реализовывать универсальные учебные действия позволит повысить эффективность образовательно-воспитательного процесса в начальной школе.

В основе инновационного обучения лежат 7 модулей:

- новые подходы в обучении;
- управление и лидерство в обучении;
- обучение критическому мышлению;
- обучение талантливых и одаренных;
- воспитание и обучение в соответствии с возрастными особенностями;
- использование информационно-коммуникативных технологий в воспитании и обучении;
- оценивание для обучения и оценивание обучения.

Использование инновационных технологий стимулирует ребенка к самостоятельной работе мысли, к поиску и творчеству, позволяет эффективно работать с детьми, делать урок эмоционально

ярким, создавать психологический комфорт для всего класса.

Но самое главное, ребенок развивается с когнитивной, эмоциональной и социальной стороны, что обеспечивает целостность развития как личности и обеспечивает дальнейшую успешность в жизни.

Программа обновленного содержания образования направлена на совершенствование четырех навыков: слушание, говорение, чтение и письмо. Они тесно связаны в учебном плане и сравнимы с «методом спирали», это повторное рассмотрение материала, который будет усложняться на протяжении всего школьного обучения.

Немаловажная особенность обновленного содержания образования – это критериальное оценивание. Для меня важно научить ребенка и его родителей обратной связи.

Именно в начальной школе формируются первоначальные основы моральных ценностей, жизненных позиций, происходит различение нравственно-смысловых категорий (добро и зло, ответственность, уважение, согласие и др.).

Огромное число учебных сайтов, копилки учителей, разнообразные иллюстративные демонстрационные таблицы, разработки уроков и мероприятий коллег помогают в работе с младшим контингентом детей.

ХАЛЫҚ ҚАЗЫНАСЫ

Домбыра – дала шежіресі

Музыка құндылығын сақтау және оны ұрпаққа жеткізу, балаларды ұлттық игіліктер мен адамзат мәдени мұрасының сабақтастығын сақтай отырып оқыту, тәрбиелеу, оның жан-жақты дамуына мүмкіншілік жасау – балалар өнер мектептерінің негізгі мақсаты болып табылады. Музыка өнері тек эстетикалық тәрбие құралы емес, оның өзге де сипаттары бар: ұлттық болмыс, мазмұн, сипат.

Музыка десе ең бірінші қос ішекті домбыра аспабымыз еске түседі. Қазақ халқының музыкалық мәдениетінің басты символы әрі ұлы аспабы домбыра екендігі сөзсіз. Домбыра – қазақ халқының ең кең тараған екі ішекті, көп пернелі музыкалық аспабы. Ол – қазақтар өмірінде маңызды орын алатын, өзіндік музыкалық сипаты бар аспап. Алғаш эпикалық дәстүр шеңберінде жыр, толғау, термелерді сүйемелдеуге қолданылған домбыра кейін аспаптық шығарма – күй жанрының қалыптасуына ықпал еткен. Қазіргі кезде домбыра жеке әнді сүйемелдеуге, күй тартуға, халықтық-фольклорлық музыкада, классикалық шығармаларды орындауға қолданылатын, мүмкіндігі кең музыкалық аспап болып табылады. Домбыра ежелде қазақтың тарихын баяндаған музыкалық аспаптардың бірі. Шертпелі, екі ішекті аспап түрлі мамандық иелерінің, діні мен ұлты басқа жандардың басын қосады. Домбыраның күмбірлеген дыбысы

терең ой-толғауларды сөзден артық жеткізе алады.

Ән, жыр айтуға арналған домбыраның пернелері 8-9, әрі кеткенде 14-15-ке жетсе, күй домбырасына 20-дан астам перне тағылады. Олардың құлақ бұрауы да қажетіне қарай (кварта, квинта) өзгертіледі. Домбыра, негізінен, екі ішекті және кейде үш ішекті болып келеді. Қағыстардың да «сермеп ойнау», «іліп қағу», «шертіп ойнау» сынды алуан түрі кездеседі. Ұлттық аспаптың да жиырмадан астам түрі табылған. Әсіресе ән мен күй домбырасы; торсық; тұмар; кең шанақты (екі нұсқасы); балдырған; балашық; шіңкілдек; аша; үш ішекті; қуыс мойын; шертер; оркестр домбыралары: қоңыр дауысты (альт); жіңішке дауысты (прима); ащы дауысты (секунда); бас домбыралар (екі нұсқасы).

Екі ішекті қоңыр үнді домбыра, бүкіл бір халықтың тіршілік болмысын көз алдына жайып салады. Киелі егіз ішек – екі дүние философиясы және ұлттық болмысымыз. Әлемнің басқа мемлекетінде жоқ күй өнермен қазақ қана мақтана алады. Себебі бұл ерекше мұраны байырғы бабаларымыз ұрпағына сабақтастырған. Қорқыты, Кетбұғасы, Асан қайғысы, Қазтуғаны, Байжігіті, хан Абылайы, Құрманғазысы, Динасы, Дәулеткерейі, Қазанғалы, Тәттімбеті, Сүгірі, Нұрғисасы мен Секені бар елдің жоғалмас бай дәстүрі бар. Ендеше, домбыра барда, ұлтымыз мәңгілік. Мәңгілік ұлтың өлмес әнін құйқылжытып сала бер, домбырам!

**Бибігүл ТӨЛЕГЕНОВА,
балалар өнер мектебі,
Қарағанды облысы,
Жезқазған қаласы**

СПОРТ

Один и без оружия

В нефтяной столице страны прошли соревнования по рукопашному бою. В них приняли участие юноши и девушки – старшеклассники и студенты местных колледжей.

Организатором регионального первенства выступил кабинет начальной военной и технической подготовки (НВТП) Атырауского регионального центра развития физкультуры и спорта. Состязания проходили в номинациях «Самооборона от холодного оружия» и «Ката» с участием девяти команд, состоящих из двух юношей и двух девушек.

Как пояснил руководитель кабинета НВТП Нурлан Елеуов, за выступлением каждой команды члены жюри наблюдали в режиме онлайн,

а затем выставляли свои оценки.

– По итогам соревнований в номинации «Самооборона от холодного оружия» первое место заняла команда Атырауского высшего политехнического колледжа имени С.Мукашева, – рассказывает Н.Елеуов. – Второе место – у Мақатского технологического колледжа нефти и газа, на третьем месте – средняя школа села Нуржам Курмангазинского района. В номинации «Ката» первого места удостоился Атырауский высший политехнический колледж имени С.Мукашева, на втором месте – средняя школа имени А.Кекилбайұлы Индерского района, а третьей стала средняя школа имени О.Шонаева Махамбетского района.

**Адам ГУРЬЕВ
Фото: кабинет НВТП
Атырау**

ДИНАСТИЯ

Любовь к профессии передается по наследству

В Петропавловской областной школе-интернате для учащихся с нарушениями слуха немало семейных династий. У истоков одной из них стояла СИВИНСКАЯ Маргарита Викторовна – педагог с 35-летним стажем, талантливый учитель и администратор, опытный наставник, умеющий зажечь в сердцах молодых искру любви к особым детям, стремление помочь им «услышать» мир.

Родилась Маргарита Викторовна в Петропавловске 10 июня 1960 года. Мама Тарасова Римма Дмитриевна – участковый педиатр, ветеран труда, много времени проводила в поликлинике, принимая больных. Будучи старшеклассницей, а потом и студенткой Маргарита после занятий часто забегала на работу к маме (с 1972 года Римма Дмитриевна была медицинским работником в школе для детей с нарушениями слуха), здесь девушка познакомилась и начала общаться с неслышащими сверстниками. Это сыграло решающую роль в выборе трудовой деятельности.

В 1977 году поступила в Петропавловский педагогический институт им. К.Д. Ушинского на специаль-

ность учителя химии и биологии, а после его окончания 10 августа 1982 года Маргарита Викторовна вошла в знакомую школу для детей с нарушениями слуха уже как начинающий педагог. Но работать с такими детьми непросто, для этого нужны специальные знания. Поэтому в 1984 году она поступила в Ленинградский государственный педагогический институт им. А.И. Герцена. Там преподавали корифеи советской сурдопедагогики, доктора педагогических наук, профессора, члены-корреспонденты РАО.

С 1982 по 1986 годы Маргарита Викторовна накопила большой опыт преподавания географии, биологии, работы в школьной теплице. В 1986 году заместитель директора по учебной работе заметила глубокие знания молодого сурдопедагога, желание работать и назначила ее заведующей слухового кабинета. В 1999-2000 годах Маргариту Викторовну официально признали специалистом высокого уровня, она вошла в состав комиссии на выпускных государственных экзаменах студентов-дефектологов Петропавловского филиала Карагандинского государственного университета, а затем и Северо-Казахстанского государственного университета им. М.Козыбаева.

В 2003 году Маргарита Викторовна была переведена на должность заместителя директора по учебной работе, так как у нее

Тарасова Р.Д. (нижний ряд, слева) и Сивинская (Тарасова) М.В. (второй ряд, вторая справа), школа-интернат для детей с нарушениями слуха, г. Петропавловск, 1983 г.

имелись необходимые для этого глубокие знания сурдопедагогики, практический опыт работы, педагогический талант и организаторские качества. При ее непосредственном участии школа вышла на международный уровень, были проведены научно-практические конференции и семинары не только областного, регионального плана, но и с участием сурдопедагогов из России. Осуществлялась разнообразная исследовательская и методическая работа, обмен опытом, изучение современных направлений сурдопедагогики, инновационных технологий.

За годы работы Маргарита Викторовна неоднократно поощрялась Почетными грамотами управления образования области, обкома профсоюзов, награждена Почетной грамотой МОН РК и Благодарностью акима СКО, нагрудным знаком «Отличник образования Республики Казахстан».

Маргарита Викторовна всегда считала образцом для подражания своего старшего брата Сергея Львовича Самарина. Он капитан второго ранга, подводник, прошел

все моря и океаны с востока до запада, а после окончания службы тоже занимался педагогией – был начальником курса Высшего военно-морского училища, подготовил немало талантливых и перспективных офицеров.

Учительский путь Маргариты Викторовны продолжил ее сын, Сивинский Алексей Михайлович. Он пришел работать в областную школу-интернат для детей с нарушениями слуха в возрасте 19 лет и внес значительный вклад в развитие системы коррекционного образования. Активно внедряя информационные технологии в педагогический процесс, проводя глубокую научную и методическую работу, он вывел школу в лидеры отечественного образовательного веб-пространства: под его руководством была проведена первая в Республике Казахстан международная интернет-олимпиада для детей с нарушениями слуха.

Алексей Михайлович имеет квалификацию в различных областях: информатике, сурдопедагогике, математике и информационных системах. В

настоящее время он работает над диссертацией по проблемам обучения неслышащих и слабослышащих детей, соисканием ученой степени доктора филологии (PhD) по педагогике и психологии.

За вклад в развитие образовательной, научно-технической и инновационной деятельности был награжден грамотами и благодарственными письмами управления образования СКО, Благодарностью МОН РК, нагрудным знаком «Казахстан Ұстазы».

Учитель – это особый образ жизни, высочайшая шкала нравственных ценностей. Только талантливый человек, который искренне любит детей, предан своей профессии, достоин быть продолжателем педагогической династии.

Александр ДЬЯЧЕНКО,
педагог-исследователь,
КГУ «Областная специальная
(коррекционная)
школа-интернат
для детей
с нарушениями слуха»,
г. Петропавловск

Сивинская М.В. (в центре) и Сивинский А.М. (справа) школа-интернат для детей с нарушениями слуха, г. Петропавловск, 2011 г.

ОПРОС

Плюсы и минусы онлайн-уроков

Слова Уинстона Черчилля «Успех – это умение двигаться от неудачи к удаче, не теряя энтузиазма» приобрели важное значение при переходе на дистанционное обучение, а цитата стала девизом нашего методического объединения.

Базаркуль БАЙБИСОВА,
Зауре КУЛБАЕВА,
учителя-модераторы
русского языка и литературы
г. Алматы

Администрация НИШ ХБН города Алматы, руководитель методи-

ческого объединения русского языка и литературы Байбисова Б.Ш. в самом начале дистанционного обучения неоднократно проводили онлайн-семинары по подготовке и проведению уроков в дистанционном режиме, предлагали обмениваться мнениями, опытом в применении Microsoft Teams на предстоящих практических занятиях. Учителя русского языка и литературы Байбисова Г.К., Джубатова П.С. помогли нам в изучении новой платформы и поделились своими знаниями в ее применении, так что к началу четверти мы были готовы.

На одном из этапов дистан-

ционного обучения совместно с учащимися 11 классов была проведена онлайн-конференция на тему «Плюсы и минусы дистанционного обучения с точки зрения учащихся НИШ». Большая работа по организации конференции легла на плечи самих учащихся, в процессе которой были освещены как положительные, так и отрицательные стороны ДО с точки зрения учащихся НИШ, а в организаторы были приглашены преподаватели общественно-гуманитарного цикла: учителя русского языка и литературы Байбисова Б.Ш., Кулбаева З.Т., учитель всемирной истории Кулиженова Г.Х., учитель английского языка Мырзахмет Д.Е., также были приглашены гости: Алибаев Сунгат, учитель казахского языка и литературы, Сабуров Нурсултан Жаксығалиевич, учитель физической культуры,

Таукебаева Гульсум Омаровна, учитель математики, учителя МО русского языка и литературы НИШ ХБН. Цель конференции – проанализировать и определить траекторию совместной деятельности учителей и учащихся по выявлению проблем дистанционного обучения и повышения эффективности работы, качества обучения.

В работе конференции приняли участие более 180 учащихся с 7 по 11 классы нашей школы, выступило 14 спикеров.

Необычное выступление ученика 11 класса Серікбай Мираса вызвало у слушателей особый интерес. Старшеклассник предложил их вниманию работу на тему «Бомбинг. Обеспечение безопасности онлайн-уроков от всевозможных уловок при дистанте». Некоторые моменты бомбинга были продемонстрированы на

практике, и учителя увидели, как учащиеся могут заблокировать их или одноклассника во время онлайн-урока.

В заключение конференции Бекишев Алиаскар и Хидуан Арман (11 «Д» класс) поделились результатами проведенного мини-исследования по вопросам дистанционного обучения. Количество опрошенных – 211 учащихся (7-12 классы). Основное внимание респондентов было акцентировано на плюсах и минусах онлайн-обучения, большинство учащихся отметили, что к минусам дистанционного обучения можно отнести то, что большее количество времени уходит на подготовку домашнего задания, а plusами считают, что учащиеся повысили уровень самостоятельной работы, самоорганизации и самоконтроля.

САҢДАР ЛОГИКАСЫ

Таңдау пәндерінде қолданудың тиімділігі

Бүгінгідей ғылым мен техника дамыған жаһандану кезеңінде жаратылыстану ғылымдарының көш бастап тұрғандығы, соның ішінде математика пәніне деген оқушылардың қызығушылығы да, оны тереңдетіп оқуға деген сұраныстың артып отырғаны белгілі.

Айман ИБРАИМОВА,
Мыңбаев ОМ директоры,
математика пәнінің мұғалімі,
Алматы облысы,
Жамбыл ауданы

Әлемдік бәсекеде өзгемен иық тірестіре отырып, мектепте, жоғары оқу орнында алған білімі мен біліктілігін көрсете алатын ұрпақты дайындау, әрине, өзінен де соншалықты құзыреттілікті талап ететін ұстаздар қауымына тікелей байланысты. Бүгінде еліміздің са-

лалық министрлігі мұғалімдердің де жан-жақты өз білімін көтеріп, шығармашылығын шыңдап, құзыреттілігін қалыптастыруға барынша жағдай жасап келеді. Әріптестеріміздің қатысуымен түрлі семинар, курс, вебинарлар ұйымдастырылып, әдістемелік тұрғыдан тәжірибе алмасуда.

Теориялық тұрғыдан мықты қаруланған, кәсіби жетілген мұғалімдердің шығармашылығының жемісі – шәкіртінің жеңісінен көрінеді. Қазір кез келген заманауи ұстаз дарынды, қабілетті оқушымен нәтижеге жұмыс істеуді басты орынға қояды. Мұндай оқушыны шыңдап, терең жұмыс істеуде мектепте жүргізілетін факультатив, үйірме сабақтардың маңызы ерекше.

Мектептегі таңдау курстары мен үйірме сабақтарына қойылатын талап та, міндет те зор. Өйткені қазіргі білім беру жағдайына орай құрастырылған, оқушының ішкі уәжін қанағаттандыра алатын, олардың жас ерекшеліктері мен қабілеттері ескерілген арнайы бағдарлама ғана оқытылуға рұқсат етіледі. Біріншіден, 34 сағатқа міндеттелген, жоспарлы бағдарламамен жұмыс істеу, жүйелілік пен бірізділікті, жаңартылған білім беру бағдарламасына сай жеңілден ауырға қарай оқу мен оқытуды дамытар сөзсіз. Екіншіден, оқушы негізгі сабақтарда білу, түсіну деңгейі бойынша ғана білім қалыптастырса, факультатив сабақтарда сол алған білімін жүйелеуге, оны

шығармашылықпен қолдана білу мүмкіндігіне ие болады. Үшіншіден, пәнді тереңдете оқи отырып, қабілетті, дарынды оқушылармен жұмыс жандана түседі. 6-7 сынып оқушыларына арналып құрастырылған «Сандар логикасы» курсы аталған мақсат-міндеттерге сай келеді деуге болады.

Жалпы, математиканы логикалық ғылымдардың күре тамыры ретінде қарастырсақ, сандардың логикалық ұғымы оқушылардың дұрыс ойлау мәдениетін қалыптастыруға, дамытуға және оны шыңдай түсуге бағытталған. Оқушылар математикалық сөйлемдерді тұжырымдауды үйренумен қатар ойлап, талқылауға, фактілерді салыстыруға, қорытынды жасауға жаттығады.

БІЛІМ БЕРУ МАМАНДЫҚТАРЫ

Модульдік оқыту технологиясы

Жаңа білім технологиясы бірінші орынға баланың білімін, білігі мен дағдысын емес, оның тұлғасын, білім алу арқылы дамуын қойып отыр. Яғни бұл жүйе педагогикалық және психологиялық ілімдер негізінде құрылған дамытушы, тұлғалық бағдарлы тәсіл. Ерекшелігі модульдік блокпен оқыту. Білім мазмұны, білімді игеру қарқыны, өз бетінше жұмыс істей алу мүмкіндігі, оқудың әдістері негізінде дербестікті қамтамасыз етеді.

Мөлдір КАЛЫБАЕВА,

Самал КОДАНОВА,
Жамбыл политехникалық жоғары колледжінің арнайы пән оқытушылары,
Тараз қаласы

Модульдік оқыту берілетін білімнің студенттердің жеке бастарының ерекшеліктеріне, іскерліктеріне, жұмыс істеу қабілетіне, белсенділігі мен пәнге қызығушылығына бағыттауға, оқыту жүйесін студенттің жеке басының игеру қабілетімен үндестіру мәселесін іске асыруға мүмкіндік туғызады. Тиімділігі: берілген тапсырмаға сәйкес жұмыстың нәтижелілігін ұйымдастыру; студенттердің әрбір сабақта іс-әрекетін бағалау үшін диалогтық қарым-қатынас негізінде танымдық іс-әрекетін ұйымдастыру; жалпы білім сапасын және сабақтың тиімділігін жоғарылату; дарынды студенттермен жұмыс жүйесін жасау; студенттердің мақсаттарына жету жолындағы жетістіктерін есепке алу жүйесін жасау; жеке тұлғаның өзін-өзі реттеуі, өзін-өзі тәрбиелеуі, өзін-өзі дамытуы. Модульдік технологияның ерекшелігі: жадының алуан түрлерін (есту, көру, қимыл) ойлауды, ынтаны, қабылдау қабілетін арнайы жасалған оқу, сондай-ақ өзін-өзі бекіту, қарым-қатынас, шығармашылық қажеттіліктерін, сөздік қорын дамытуға бағытталған.

Жүйелі түрде сабақта технологияның қолдану барысында төмендегідей жетістіктерге жетуге болады: студенттер еркін сөйлеседі; өз ойларын ауызша, жазбаша баяндай алады; белсенділік пен ынтаны арттырады; табысқа жетелейді; жағымды эмоциялар алады. Модульдік оқыту білім мазмұны, білімді игеру қарқыны, өз бетінше жұмыс істей алу мүмкіндігі, оқудың әдістері мен тәсілдері бойынша оқытудың дербестігін қамтамасыз етеді. Модуль оқу материалының мазмұнын сапалы, көрнекі түрде меңгеруге ықпалын

тигізеді. Оқу үрдісінде модульдің мазмұны бірнеше блогқа жіктеледі. Модульге кіру блогы. Басты мақсат – студенттердің тақырыпқа қатысты бұрынғы білетіндерін толықтыру, еске түсіру, білім деңгейін тексеру, қайталау сұрақтары гипермәтінге сәйкес беріледі.

Проблемалық блокта студенттерді ойландыратын, іздендіретін құзыреттілік түріндегі сұрақтар мен тапсырмалар беріледі. Тереңдету блогында студенттерге ұсынылған ақпараттық мәліметтер, жазба жұмыстары, әдеби-теориялық ұғымдар тереңдетіп талдауды қажет етеді, ізденушілік бағыт басым болады. Қорытынды бекіту блогы. Оқытушы студенттердің әр алған теориялық білімдерін іс жүзінде қолдана алуына бақылау жасайды. Тексеру блогы. Берілетін тапсырмалар білім, білік, дағдылардың мақсатқа сай орындалуын, студенттердің оқу жетістігінің нәтижелілігін тексереді.

Білім мазмұнының модульға топтасуы студенттердің білімін нығайтуда, мазмұндық интеграцияны нығайтуда ұтымдылық байқатады. Демек студенттердің оқу материалын тұтас, жүйелі ұғынуына жағдай тудырады, ақпараттық білімділік орта құру арқылы модульден мәтінге, тапсырмалар мен тесттерге өтуге болады. Модульге ену студенттердің ақпаратпен жұмыс істеуі, іс-әрекеттерінде пайдалана алу біліктіліктері мен құзыреттіліктерін жетілдіреді. Осыған орай білімгер басты міндетін нақты жоспарлайды, берілген тақырыптар бойынша әртүрлі тапсырмалар орындауға жаттығады. Біздің арнаулы оқу орнындағы студенттер модульдік оқыту технологиясы және дуалды оқыту үрдісі бойынша білім алуға.

ШЕБЕРЛІК СЫҢЫБЫ

Асинхронды сабақтардағы бағдарлама

Бүгінгі дамыған заманда оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамыту білім берудің ең жоғарғы мақсаттарының бірі. Қашықтан оқыту формасы бүгінде әлемде орын алған пандемия жағдайында уақыт және кеңістік белдеулерінен тәуелсіз, білім беру үдерісінде жалпы білім алу жүйесін, өзара ақпарат алмасуын қалыптастырады және жүзеге асырады.

Линар ОРАЗБЕК,
№185 ЖББМ математика пәнінің мұғалімі,
Алматы қаласы

Бұл міндетті тиімді ұйымдастыру оқытылатын пән түріне қарай қолданыстағы бағдарламаларды қамтитын мазмұннан; әдістемелерден, ұйымдастыру формасынан, оқу құралдарын мақсатқа сай қолданудан көрінуі қажет. МИФ бірлестігінің онкүндігі аясында математика ғылымдары магистрлары Г.Ауэзбекова, Л.Оразбек және С.Тулеухасымның бірлесуімен «Синхронды, асинхронды сабақтарда GeoGebra, Classroom және Edpuzzle бағдарламаларын тиімді пайдалану» – шеберлік сыныбы ұйымдастырылды. Шеберлік сыныбында математика сабақтарында динамикалық бағдарламалар мен ақпараттық платформалар оқушылардың функциялық сауатты-

лығы мен сандық сауаттылығын қалыптастыру тақырыптары қозғалды.

GeoGebra.org/classic бағдарламасы геометрия (планиметрия және стереометрия) сабағында динамикалық сызбаларды жандандыру арқылы практикалық сабақтар жүргізуге болады. Бұл оқушының кеңістіктік ойлау дағдысы мен шығармашылық тұрғыдан ойлауға, соның негізінде шешім қабылдауы және өмірмен байланыстыруға үйретеді. Edpuzzle ақпараттық платформасы қашықтан білім алушының жаңа тақырыпты түсінуінде, үй жұмысын орындауда, қайталау тақырыбын ұсынғанда таптырмас құрал. Себебі, тек видеоматериалды көріп отырмай, оқушының қаншалықты дұрыс түсініп отырғандығына мұғалім тарапынан талдау жүргізіледі. Қалыптастырушы бағалау жүргізеді, оқушының білім алу динамикасын көрсетіп отырады. Кез келген уақытта сол тақырыпты қайталауға және түсінуге мүмкіндік береді.

«Өрлеу» АО біліктілікті арттыру институтының аға менеджері Ақбота Қоңырова семинардан алған жаңа білімдердің маңыздылығына тоқталып, пікір білдірді. Шеберлік сағатының қашықтан оқытудағы тиімділіктері ашып көрсетілгеніне, практикалық тұрғыдан семинар қатысушыларының алары мен түйгені көп болғанын айтып кетті. ГНМЦНТО математика және ақпараттандыру бөлімінің методисті Салтанат Кадырова практикалық бөлімдегі есептерді талдау арқылы өз ойын ортаға салды. Тәжірибе алмасып, пікір бөлісудің маңызы зор екенін айтып, ұйымдастырушыларға алғысын білдірді. Басқосу соңында біздің білім ордасының директоры Данагүл Кержикеева сөз сөйлеп, қашықтан оқытудың маңыздылығы – білім берудің біртұтас ақпараттық жүйесін құру арқылы оқушының білім деңгейін көтеруге бағытталғанын жеткізді.

«ӨРЛЕУ» БАҒО» АҚҒ «ҚЫЗЫЛОРДА ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ПҚ БАУ»

Ізгіліктің тұнық тұжырымдамасы

Елімізде жүргізіліп жатқан жаңартылған білім беру мазмұны бағдарламасында «білім – ғылым – инновация» үштігіне басымдық берілген. Ендеше, еліміздің әлемдік үрдістерге енуі білім беру жүйесінің жаңа сапалық деңгейге өту қажеттілігін арттыруда екені түсінікті.

Қазақ тілінде оқытатын мектептердегі «Қазақ тілі мен әдебиеті» пәндері бойынша жаңартылған оқу бағдарламасының мақсаты оқушылардың бойына ХХІ ғасырда өмірдің барлық салаларында табысты болу үшін қажетті дағдыларды дарыту болып табылады. Осы орайда әлемдік деңгейдегі философ, ойшыл, кемеңгер ақын Абай Құнанбайұлының шығармашылығын орта мектепте оқыту, ақынның әдеби-философиялық және діни-танымдық мұраларын тану, зерттеп-зерделеу, идеялық мазмұнына терең метаталдау жасату арқылы оқушылардың бойында жалпыадамзаттық және ұлттық құндылықтарды дарыту мақсаты көзделеді. Ойшыл ақынның «Ғылым таппай мақтанба» өлеңін тиімді оқытуда, ең алдымен, пән мұғалімінің өзі өлеңнің ішкі терең әдеби-мазмұндық және діни-танымдық контекстін жете түсініп, бірлескен оқу үдерісінде белсенді қалыптастырушы бағалау тапсырмалары арқылы оқытып-меңгертуі қажет.

Абай шығармашылығы көпқырлы, көпвекторлы, оқыған сайын таңғалдыратын, таныған сайын тұңғығына тарта түсетін мұхит секілді. Бір оқыған өлеңін немесе қара сөзін қайтара оқы-

саң, басқаша қырынан көрініп, басқаша жарқырайды, ерек ой салады, ойландырады. Ең басты мәселе – біздің білім беру жүйеміздің өлшемі қандай? Тек осы дүниелік игіліктерге бағытталған, тар шеңберлі, баяны жоқ білім бе, әлде екі дүниені қатар қамтитын, нұрлы ақыл беріп, адамшылығыңды байытатын толық білім бе? Біз қанша зер салып, ден қойып оқығанымызбен ғұлама шығармаларының ішкі сыры мен нұрын көре алмауымыздың сыры біржақты таным мен сыңаржақ білімде екенін мойындайтын уақыт жетті.

Хәкімнің жан дүниесін толық түсіну үшін көрінетін және көрінбейтін әлемді мойындауымыз шарт. Сонда ғана физикалық және метафизикалық әлемдегі сыртқы өлшем және ішкі өлшемді бағамдай отырып, өзімізге пайдалы мен пайдасызды, залалды мен залалсызды тани алатын, соған қам-қарекет жасайтын жасампаз қоғамға айналамыз. Өр мақсатқа сәйкес өмірлік мүддеміз бен мәңгілік мұратымызды ажырата алмақпыз.

Талап пен еңбекке, терең ой мен қанағат, рақымға бастайтын пайдалы нұрлы білім мен өзін-өзі қор қылар, қоғамды «сыпыра ез бен сұм қуға» айналдырар пайдасыз білімнің залалын қазір анық көріп отырмыз. Бұл өлеңді зерделеген оқушылар белсенді оқыту стратегияларын тиімді қолдана отырып, Абай танымындағы адамдық пен ізгіліктің тұжырымдамасына бойлайды. Құбылмалы қоғамдағы көкейтесті мәселелерді анықтаған соң тиімді шешудің жолдарын ұсынады.

Жанар ИСАЕВА,
кафедра меңгерушісі,
ф.ғ.к.

Мазмұнды меңгертудегі саралау тәсілдері

Химия пәні сабағында сараланған оқытуды қолданудың негізгі себептері: оқушылардың қызығушылықтарындағы айырмашылық, білім игеру деңгейлеріндегі айырмашылық, тұлғалық-психологиялық факторлардың айырмашылығы. Демек, оқытудағы «саралау» әртүрлі қабілеттері мен қызығушылықтары бар балалардың дамуының кепілі болып табылады.

Жанар ЖУБАУОВА,
аға оқытушысы

Кең таралған саралаудың 10 тәсілі бар: тапсырма, қолдау, нәтиже, жұмыс қарқыны, ресурстар, топтау, сұрақтарды пайдалану, рөлдер, үй жұмысы, бағалау. Аталған тәсілдердің кей түрлерін химия сабағында қалай жүзеге асыруға болады? Блум таксономиясының ойлау деңгейлері бойынша сұрақтар мен тапсырмалар оқушының ойлау дағдыларын дамытуға мүмкіндік ұсынады. Оның

тапсырма тәсілі негізінде берілетін әр түрлі деңгейдегі тапсырмаларды орындау барысында қолдауды (екінші саралау тәсілі) қажет ететін оқушылар болады. Демек, олар: барынша қолдауды қажет ететін, орташа қолдауды қажет ететін, қолдауды аз қажет ететін немесе аса қабілетті оқушылар болып сараланады. Айталық, оқушыларға берілетін тапсырма реакция теңдеуін аяқтаңыз: $Mg + HCl \rightarrow$

Барынша қолдауды қажет ететін оқушыларға аталмыш тапсырманы орындау үшін үлгі беріледі, мысалы: $Ca + H_2SO_4 \rightarrow CaSO_4 + H_2$. Ал, енді орташа қолдауды қажет ететін оқушыларға жетелеуші сұрақтар арқылы көмек беріледі (Жай зат пен күрделі зат арасындағы реакция нәтижесінде не түзіледі? Орынбасу реакциясы дегеніміз не?). Сыныптағы қолдауды аз қажет ететін немесе аса қабілетті оқушы бұл тапсырманы өз бетінше сәтті орындап шығады. Олар басқаларға қарағанда тез орындайтындықтан қосымша сараланған тапсырма (сандық есеп) жоспарлаған жөн. Бұл қарқын саралау тәсілі аталады.

ОБНОВЛЕННОЕ СОДЕРЖАНИЕ

Компетенции в образовании

Любой инновационный процесс в педагогике можно и следует рассматривать как следствие влияния традиционных форм и методов обучения. Существенной характеристикой инновационных процессов являются идеи, выведенные из богатого традициями прошлого. Для успешного решения поставленных учебных задач необходимо постоянное соотношение осуществлённых и планируемых учебных действий, способов их выполнения, соотносённых с полученными результатами, определение их соответствия условиям и требованиям учебной задачи. Таким образом, модернизация системы образования является одним из приоритетных направлений государственной политики и обеспечивает рост творческой, разносторонней индивидуальности педагогов.

Гулнара ДАУЛЕНОВА,
РГКП РУОЦ «Балдаурен»

Ключевые компетенции являются способностями, определяющими готовность учащихся к интеграции познавательных и практических умений и навыков для принятия успешных решений, не противоречащих нравственным и этическим нормам.

Ключевые компетенции создают предпосылки для формирования ценностей и мотивов, а также для развития социальных и поведенческих норм

жизнедеятельности человека, служат основанием для определения ожидаемых результатов по каждой образовательной области.

К ключевым компетенциям относятся: информационная компетенция, коммуникативная компетенция, компетенция разрешения проблем.

Предметные компетенции являются целями, определяющими смысл и назначение образовательных областей, опи-

сывают способности учащихся как действия широкого спектра, служат ориентиром для определения ожидаемых результатов.

В будущем знание и умение должны быть интегрированы в процессе обучения, оно должно одновременно передавать ученикам компетентности действия, жизненные, ценностные установки, а также компетентности, связанные с саморегуляцией (самостоятельностью). Современное понятие компетентности включает в себя, помимо знаний и умений, еще и ряд личностных характеристик, социальных, эмоциональных, мотивационных, волевых, которые обуславливают успешную деятельность человека в современном обществе, стабильное развитие и процветание как общества в целом, так и успехи отдельного человека. В

понятие компетентности входят, помимо знаний и общих когнитивных способностей, также и ценностные ориентации, например, желание учиться, ответственность за свою жизнь и жизнь других, за будущее природы и общества и т.п. Все это входит в новое понятие результата.

Компетентный подход вошел в систему образования в связи со сменой казахстанской образовательной парадигмы, что обусловлено общемировой тенденцией интеграции и глобализации мировой экономики. В связи с объективно изменившимися условиями мы считаем, что главная миссия образовательного учреждения заключается в подготовке человека к осмысленному и реальному восприятию мира.

ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ МАСТЕРСТВО

Мыслительные навыки –
основа критического мышления

Одна из главных задач современного образования – совершенствование методики преподавания дисциплин, подготовка компетентных кадров для этих дисциплин, объективная оценка знаний учащихся. Для решения данных задач в рамках обновленного содержания образования определено основное направление методической работы в школе – внедрение системы критериального оценивания в учебный процесс.

Айжан ЖАНАБАЕВА,
преподаватель педагогики
Мангистауского
гуманитарного колледжа
г. Актау

Внедрение системы критериального оценивания в учебный процесс будет успешным и эффективным в том случае, если образовательная система по подготовке квалифицированных специалистов среднего профессионального звена тоже будет основана на реализации технологии критериального

оценивания уровня развития критического мышления обучающихся.

Будущий педагог будет владеть высоким уровнем педагогического мастерства в том случае, если у будущего педагога на высоком уровне будут развиты умственные способности и мыслительные операции, если он будет владеть основами системы критериального оценивания и сможет точно и объективно оценивать прогресс своих учеников.

Чтобы развить у будущего специалиста данные способности, необходимо научить его владеть диагностическими методиками и методически грамотно познать суть инновационных методов обновленного содержания образования.

Целью критериального оценивания является получение объективной информации о результатах обучения обучающихся на основе критериев оценивания. С помощью четко выработанных критериев оценивания и учитель, и обучающийся будут понимать:

– на какой стадии обучения находится обучающийся?

– куда он стремится в своем обучении?

– что необходимо сделать, чтобы помочь ему достичь ожидаемых результатов обучения?

В рамках критериального оценивания различают низкий, средний, высокий уровень развития учебных достижений учащихся. Определяется он степенью успешности усвоения учебного материала и обусловлен многими факторами: скоростью продвижения учащихся в обучении, степенью сформированности мотивации, индивидуально-типологическими особенностями учащихся.

В связи с этим возникает проблема – научить будущих педагогов так организовывать учебный про-

цесс, чтобы все учащиеся были вовлечены в познавательную деятельность, направленную на формирование основ критического мышления, на каждом этапе обучения осуществлялась диагностика уровня развития способностей учащегося, создавалось эффективное интеллектуальное пространство.

Чтобы сформировать вышеуказанные профессиональные умения у будущих специалистов, я предлагаю следующее:

1. Разработать по своей учебной дисциплине диагностическую карту (для мониторинга), в которой даны основные критерии оценивания результатов обучения учащихся (например, по педагогике). В основе выработки критериев оце-

нивания лежит уровневый подход к оценке достижений обучающегося (см. табл.)

2. Уровень обучаемости и обученности у каждого студента разный. Поэтому, чтобы в процессе обучения каждый смог максимально эффективно развить мыслительные навыки, нужно использовать нетрадиционные методы обучения.

Таким образом, целенаправленно проектируемая дифференцированная образовательная программа позволяет не только выстроить индивидуальный образовательный маршрут обучающегося, но является современной эффективной формой оценивания.

Диагностическая карта наблюдения и оценки развития у студентов ключевых аспектов в теоретической и практической профессиональной подготовке

по предмету _____

Ф.И.О. студента _____

специальность _____ группа _____

№	Ключевые аспекты	Оценка во времени				
1.	Владение профессионально-научной терминологией и понятиями					
2.	Грамматическая правильность, выразительность, образность речи					
3.	Логичное и содержательное изложение материала					
4.	Связь теории с практикой. Примеры					
5.	Обоснованность и доказательность высказываемых суждений					
6.	Решение и анализ педагогических ситуаций					
7.	Разработка, защита творческих, проблемных, учебно-исследовательских заданий					

РЕТРОСКОП

По страницам истории:
от профтехучилищ до высших колледжей

Формирование профессиональной компетенции рабочей молодежи в Советском Союзе началось с открытия рабочих школ и далее профессиональных училищ. По мере совершенствования образовательной системы и модернизации производства возникла необходимость перехода от производственного обучения к обучению в специализированных учреждениях. Таким образом, был открыт путь к формированию профессионального обучения и профессиональных училищ.

Асылхан МУКУШЕВ,
преподаватель истории
и обществознания
Высшего казахского
гуманитарно-технического
колледжа

Первые технические училища появились в 1865 году. Профессиональное техническое училище относилось к начальным профессиональным учебным заведениям, профессионально-техническим учебным заведениям для молодежи, окончившей среднюю школу или не окончившей ее.

Предшественниками профессионального технического училища являлись школы фабрично-заводского ученичества и ремесленные училища, существовавшие еще со времен царской России.

В 1954 г. для выпускников средней школы были открыты

технические училища. В 1958-1959 г. все типы профессионально-технических учебных заведений реорганизованы в городские и сельские профессионально-технические училища и переданы в ведение комитетов по профессионально-техническому образованию союзных республик. В ПТУ принималась молодежь, окончившая 8-летнюю школу. Срок обучения составлял от 0,5 года до 4 лет.

В 1972 году был создан новый тип профессионально-технических учебных заведений – средние ПТУ, которые наряду с рабочей специальностью давали учащимся общее среднее образование, в них принимались учащиеся, окончившие 8 классов, срок обучения составлял 3-4 года. В разные годы было несколько видов ПТУ: технические училища (ТУ), городские профессиональные технические училища (ГПТУ), сельские профессиональные технические училища (СПТУ), средние профессиональные технические

училища (СПТУ), специальные (коррекционные) профессиональные технические училища закрытого типа (СпецПТУ).

С 1 сентября 2013 года ввиду соединения системы начального профессионального образования со средним профессиональным образованием многие училища получили статус техникумов и колледжей.

Училище может иметь статус колледжа или лицея, выпускники которого продолжают свою учебу в вузах, например, в академиях. Колледж – учебное заведение, главным образом в системах образования Великобритании, стран Британского Содружества и США.

По уровню подготовки учащихся различают три типа колледжей: соответствующие уровню высшей школы: входят в состав университетов или автономные вузы, занимающие промежуточное положение между средними и высшими учебными заведениями, соответствующие старшим классам средней школы.

В Казахстане колледжи появились после развала СССР в середине 1990-х, начале 2000-х годов. Учебные заведения с названием «колледж» являлись либо вновь открывшимися, либо созданными на базе существующих техникумов и профессиональных училищ.

В казахстанской системе образования колледжи, являясь средне-специальным учебным заведением и как самостоятельный учебно-производственный комплекс, реализуют профессиональные образовательные программы среднего профессионального образования и осуществляют производственную деятельность, направленную на повышение уровня профессиональной подготовки и компетенции студентов.

Тем самым колледжи открывают возможности их выпускникам получить высшее профессиональное образование по инновационным программам современного уровня.

БАЛАЛАРДЫҢ БАЛ МЕКЕНІ

«Ертөстікке» – 10 жыл

Қазіргі таңда халықтық педагогикаға сәйкес қарапайым еңбек дағдыларын бала санасына жастайынан орнықтыратын алғашқы тәлім-тәрбие баспадағы – балабақша. №11 «Ертөстік ясли-бақшаның» негізгі міндеті – қазақ халқының дәстүрлерін менгерген, дені сау, ақылды, ұлтжанды азамат тәрбиелеу.

Балабақшаның педагогикалық ұжымы алғашқы күннен бастап, атқарылатын жұмыстарын жеке тұлғаның адамгершілік сапаларын тәрбиелеуді сұлулық пен сымбат тәрбиесіне негіздеу тақырыбына бағыттаған. Ұлтымыздың үміт күткен болашағы, ата дәстүрін жалғастырушы мұрагері қазіргі сәби – жаны сұлулық пен сымбаттылыққа, пәктік пен ізгілікке, ұлттық өнерге бейім, қыз инабаты, жігіт сұлтандығы сияқты мінез сапаларын бойына тұмар етіп сіңдіру әрбір ата-ананың, бүкіл педагог қауымының үлкен мүддесі. Осы орайда, оқу-тәрбие мекемесінде, заманауи талаптарға сай, жаңа технологияларды қолдана отырып ұлттық тәрбиені енгізудің тиімді әдістерін қолдану бала тәрбиесінде нәтижелі жемісін беретінін әдістемелік жұмысынан байқауға болады.

Бала тәрбиесінің осындай жүйеде ойластырылуы ата-аналар және қала педагогтері тарапынан үлкен қолдау көріп, жұмыс тәжірибеміз қалалық, облыстық, республикалық, халықаралық деңгейлердегі түрлі конференциялар, семинарлар мен

педагогикалық оқуларда насихатталды. Балабақша мектепке дейінгі тәрбие мен білім берудің негізгі арқауы. Халқымыздың әдептілік, инабаттылық, мейірімділік, қайырымдылық, ізеттілік, қонақжайлылық қасиеттерін жас ұрпақтың бойына сіңіретін білім ұясы. Осы білім ұясының ашылғанына бүгінде он жыл толып отыр. Негізгі қаланғанына біраз уақыт болған балабақшаның ауыз толтырып айтарлық жетістіктері де мол.

– Бүгінгі күні мектепке дейінгі орталықта ұлттық бағытта тәлім мен тәрбие берілуде. Балалардың бойына алғашқы білім мен тәрбие сіңіруге аянбай еңбек ете береміз, өйткені, мемлекет оған барлық жағдайды жасап берді, – дейді әріптестердің әрқайсысы.

«Ұстаздық еткен жалықпас, үйретуден балаға», – дегендей, педагогтердің бойына білім мен өнерді, адамгершілік пен адалдықты, рухани байлық пен ұлттық қасиеттерді сіңіруде, бағыт пен бағдар беруде меңгерушіміз Дурбаева Салет Қазырбековнаның ұйымшыл ұжымға көрсеткен үлгілі ұлағаты мен тағы-

лымы орасан зор. Ұстаз – жүрек жылуын, мейірім шуағын, адамгершілік қасиеттерін баланың бойына дарытуға бар саналы ғұмырын арнайтын жандардың бірі. Жас жеткіншектердің бойына ұлттық өнерді бейімдеп, қыз инабаты, жігіт сұлтандығы сияқты мінез сапаларымен байыта бастаған парасатты педагогтеріміз бар.

Гульмира Турдықыновна, Күміс Мұхтарбековна, Назгуль Ашкеновна, Жаңылтай Кеңесбекқызы, Гульмира Амангазыевна, Гульмира Абуқызы, Гүлім Жеделбекқызы, Жұлдыз Бейсембековна, Гаухар Жумағалиевна, Самал Талғатқызы, Гульмира Халелевна, Арай Аманғалиевна, Гүлшат Маулетовна, Руслан Биғазыевич сияқты озат тәлімгерлердің ортақ іске қосқан үлестері жетерлік. Ұйымшыл ұжымымызға жемісті жетістіктер тілейміз. Тәрбиеленушілер биік шыңдардан көрініп, ерен еңбегіміз ақтала берсін.

**№11 «Ертөстік»
ясли-бақшасының ұжымы,
Шығыс Қазақстан облысы,
Семей қаласы**

УГОЛОК БІЛІМБЕКА

В дни сурка
(Из «Дневника наблюдений Білімбека»)

Привет, друзья! Помните, с каким вдохновением большинство из нас восприняло объявленный карантин – дескать, освоим удаленный метод работы, займемся собственной «физикой», перечитаем кучу литературы и перемоем всю квартиру? А в реальности работа давалась сложнее, спортом заниматься не хотелось, да и книги по-прежнему пылятся. Теперь начинаем винить себя, что совсем обленились. Почему так получается? Ведь времени появилось больше...

Други мои, вы когда-нибудь слышали о том, что человек может чувствовать себя плохо, даже когда его жизнь меняется к лучшему? Например, если растет его доход? Здесь дело не в том, что человек совсем простите, заелся. Дело в нашей голове. Вы меняете питание, жилищные условия, одежду и даже места, в которые ходите. А наше «серое

вещество» это очень не любит. К примеру, появилась возможность что-то упростить – и мозг активно этим пользуется? Ему комфортно от того, что не нужно делать ничего лишнего. А тут бах – и вся жизнь поменялась!

Нет ничего плохого, если после напряженной работы или учебы вы позволите себе немного рассла-

биться. Тем не менее, я по себе чувствую очень тонкую грань между желанием расслабиться и хроническим «ничегонеделанием». Как же освободиться от порока под названием «лень»? Ваш слуга покорный предлагает несколько эффективных и быстрых способов борьбы с ленью.

Во-первых, найдите правильную мотивацию. Из-за ее отсутствия у вас нет желания что-либо делать. Займитесь самовнушением, повторяя фразы о том, что вы должны сделать именно это. Психологи говорят, что очень действенный метод – поощрение самого себя. Мысленно пообещайте себе какую-нибудь награду взамен выполненному.

Во-вторых, выполняйте свои действия пошагово. Самой боль-

шой ошибкой является то, что очень часто мы беремся за выполнение нескольких дел одновременно. Как правило, теряется концентрация, если акцентируем свое внимание на нескольких вещах.

В-третьих, выполняйте легкие физические упражнения. Не обязательно сосредотачиваться на интенсивных тренировках. Иногда все, что вам нужно, это просто встать, одеться и выйти на прогулку. Свежий зимний воздух в сочетании с легкими физическими нагрузками благоприятно действуют на нервную систему и позволят сосредоточиться на поставленных задачах.

В-четвертых, знайте о последствиях в случае невыполнения задачи. Простой пример: если вам

нужно подготовиться к экзамену или зачету, но нет желания, подумайте о том, что вы получите низкую оценку, которая испортит ваш аттестат.

В-пятых, установите крайний срок. Никто из нас не любит так называемый «дедлайн». Но именно крайние сроки стимулируют нас начать работу. И чем раньше начнешь, тем скорее ее закончишь.

...Когда-нибудь затянувшиеся «дни сурка» обязательно закончатся. Будем верить, что скоро мы опять начнем гулять в многолюдных парках, ходить в кафе и возвращаться домой после работы и учебы. Без масок, разумеется.

Желаю всем только терпения!

Ваш Білімбек

СУДЬБЫ

Счастье Дюймовочки

В Атырау живет настоящая Дюймовочка. Рост 19-летней Акерке БОРАН всего один метр, вес – 17 кг и 27-ой размер ножки.

Новостной портал atpress.kz отмечает, что жизнь Акерке настолько насыщена, что ее время распределено буквально по минутам. Помимо учебы, немало времени она уделяет изучению иностранных языков. Сейчас атырауская Дюймовочка владеет четырьмя языками. Кроме родного и русского, девушка свободно говорит английским и турецком языках. Любит рисовать и читать художественную литературу.

– Я не считаю себя неполноценным человеком, – приводит слова Акерке atpress.kz. – Я очень общительная, и у меня много друзей. Впереди много планов, которые нужно реализовать. На данный момент осваиваю профессию программиста.

Известно, что Акерке Боран родилась обычным ребенком. Ее рост был 54 см, вес 3300 граммов. Задержку в росте мама Акерке заметила, когда дочке исполнился год и восемь месяцев. Врачи поставили ей диагноз «хондродистрофия» – врожденное заболевание, связанное с торможением роста конечностей, в результате чего больные выглядят карликами.

Когда девочке исполнилось шесть лет, ей сделали первую операцию на ногу. Тогда в медицине впервые внедрялся метод профессора Илизарова. Девочка

стала вторым ребенком в Казахстане, которого прооперировали по данному методу. После операции рост Акерке с 85 см вырос до метра.

Акерке Боран с отличием окончила школу. Свое знание подтвердила на ЕНТ, набрав 119 баллов. Получив аттестат особого образца, отправилась в Алматы и поступила в университет имени Сулеймана Демиреля. Сейчас она студентка второго курса по специальности «Графический дизайн».

Кроме того, Акерке – солистка ансамбля «Өмір гүлі». Несколько раз становилась победительницей и лауреатом республиканских конкурсов «Жұлдызай», «Бәріміз бірдейміз – кемсітуді білмейміз».

В 2018 году она стала «Талантом года» на ежегодном конкурсе среди студентов университета имени Сулеймана Демиреля.

**Адам ГҮРБЕВ
Фото Facebook
Атырау**

«Труд – отрада, лень – жестокий бич»
Абай КУНАНБАЕВ

<p>Бас редактор: Ләззат Мақсұтқызы Түркістанова ұялы тел. 8(701)512-42-50</p>	<p>«Білімді ел – Образованная страна» Республикалық білімділік қоғамдық-саяси газеті. Меншік иесі: «Қазақстандық білім беру газеті» ЖШС. Тіркеу туралы куәлігінің нөмірі №16015-Г Қазақстан Республикасы Инвестиция және даму министрлігінің Байланыс, ақпараттандыру және ақпарат комитетімен 02.06.2016 жылы берілген. Жазылым индексі 64603.</p>
<p>Шеф-редактор: Миргүл Жылқышинова Шығарушы редактор: Жанет Сүлейменова (жұмыс тел. 8(7172)254 770, ұялы тел. 87015304959 – жарияланымдар үшін) Bilimdinews.kz сайтына қатысты сұрақтар бойынша – 87051094306 Редакция: жұмыс тел. 8(7172)256340, ұялы тел. 87084256340 Дизайн және беттеу: Эрик Муратов</p>	<p>Редакциялық кеңес: Асылва Б.А., Қазақстан Республикасы Білім және ғылым вице-министрі, Аронова И.П., ҚР Парламенті Мәжілісінің депутаты, Шәмшидинова К.Н., «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ Басқарма Төрағасы, Мукашева А.М., Қазақстандық салалық білім және ғылым қызметкерлері кәсіподағының төрайымы, Қадырова Ш.М., Нұр-Сұлтан қаласы Білім басқармасының басшысы, Бейсембаев Ғ.Б., Ы.Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясының президенті, Бимендина А.Т., Бөрібеков К.К., «Татар» коммерциялық емес АҚ президентінің кеңесшілері, Қожамжарова Д.П., М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінің ректоры, Шер Р.П., Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрінің Балалардың құқықтарын қорғау жөніндегі кеңесшісі, Сәкенова Е.Н., «Бөбек» ҰҒПББСО РМК бас директоры, Баширова К.К., «Елбасы Академиясы» ҚҚ Балалар мен жастардың қабілетін анықтау және дамыту орталығының басшысы, Мурзалинова А.Ж., «Өрлеу» БАҰО АҚ СҚО бойынша филиалының директоры.</p>
<p>Редакция мекен-жайы: ҚР, 010000, Нұр-Сұлтан қ., Қабанбай батыр к-сі, 58 А НП 18. E-mail: bilimdi_el@mail.ru</p>	<p>Қолжазбалар рецензияланбайды және қайтарылмайды. Газет жарияланымдарындағы фактілер мен мәліметтердің шынайылығына авторлар жауапты, ал жарнамалар мен хабарландырулар бойынша жауапты тұлғалар – жарнама берушілер. Газет «Астана Интер-Трейддинг» ЖШС баспаханасында басылған, Нұр-Сұлтан қ-сы, Жұбанов к-сі, 24/1.</p> <p>Таралымы: 15 000 дана Тапсырыс: №34 Газет апта сайын сейсенбіде шығады</p>

ПЕРСПЕКТИВА

Союз педагогической науки и журналистики

Президент Национальной академии образования имени Ибрая Алтынсарина Гани БЕЙСЕМБАЕВ провел онлайн-встречу с представителями СМИ. Это большой шаг к открытости, признали сами журналисты. Подтверждая эти намерения, Гани Бейсембаев в неформальной атмосфере рассказал гостям о деятельности академии, остановился на актуальных проблемах и новшествах в системе отечественного образования. Красной нитью через всю встречу прошла мысль, что сотрудничество академии и журналистов жизненно важно для развития образования.

У истоков...

В онлайн-встрече приняли участие более 50 представителей СМИ Казахстана. Среди них Заркын Тайшыбай – ветеран-журналист, профессор СКГУ им. М.Козыбаева, Зейн Алипбек – телеведущий, Бибигуль Жексенбай – руководитель Клуба главных редакторов, Максим Рожин – советник министра образования РК, Абдурахман Сель – специалист в области международного образования (Германия), Толен Тлеубай – заместитель главного редактора газеты «Астана Ақшамы», Канат Ауесбай – директор Атырауского областного телеканала, Дулат Абибуллаев – директор «Казахского радио» и другие.

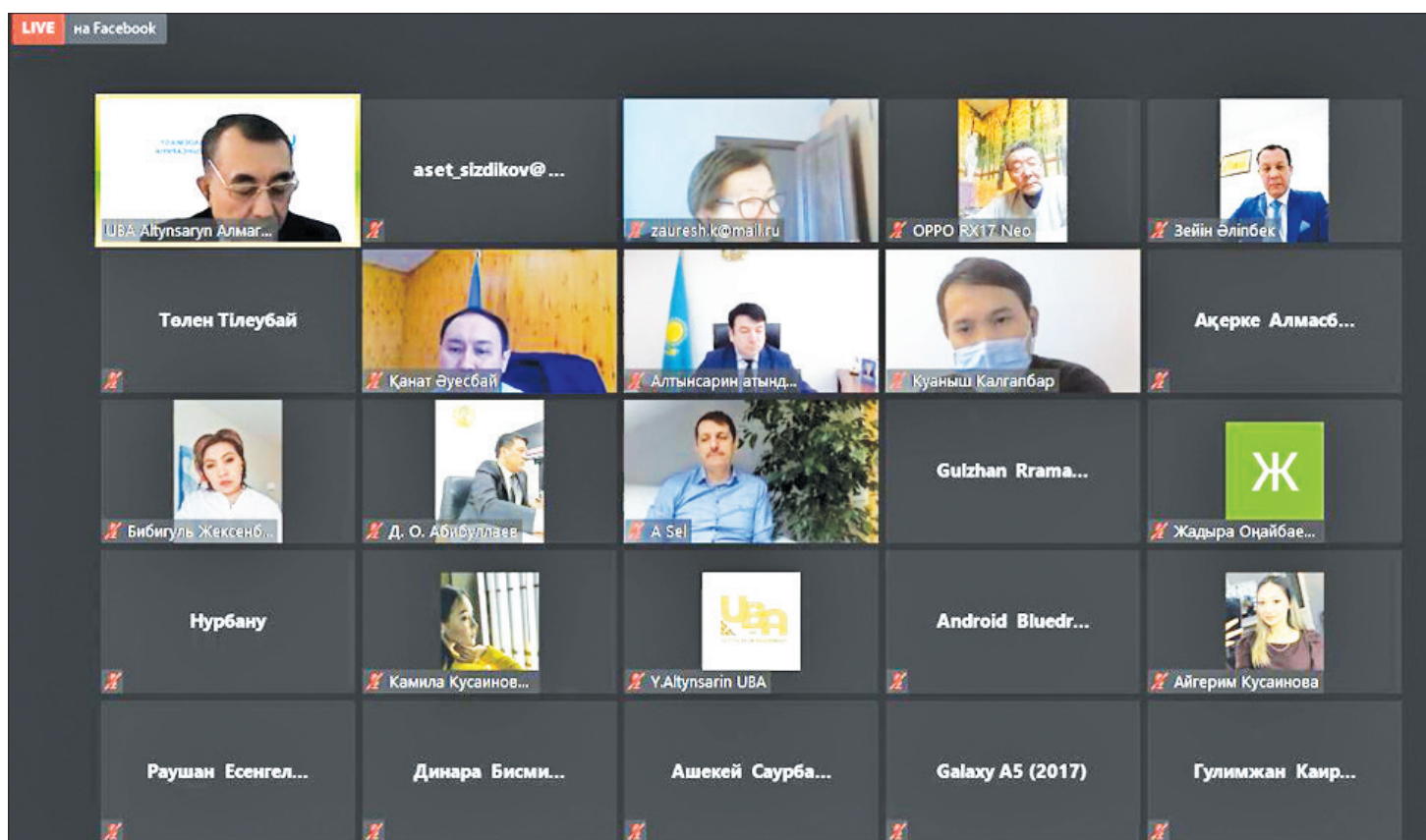

В начале встречи Гани Бейсембаев отметил, что мероприятие символично проходит в преддверии 100-летия со дня образования Национальной академии образования и 180-летия великого казахского педагога-просветителя Ибрая Алтынсарина.

– Национальная академия образования имени И.Алтынсарина была организована в 1921 году под руководством Ахмета Байтурсынова. Она стала главным храмом науки образования. Здесь работали именитые ученые, писатели и поэты. Миржакып Дулатов, Беимбет Майлин, Сакен Сейфуллин именно под этим шаныраком писали свои труды, которые заложили основу нашего образования, – провел экскурс в историю глава академии.

По его словам, сегодня НАО имени И.Алтынсарина продолжает свою главную миссию – проводит научные исследования, обеспечивает учебно-методическую базу образования.

– В академии сегодня проходит процесс обновления, модернизации. С этого года

увеличено финансирование научных исследований ученых. Создаются условия для привлечения молодых ученых. Планируем сформировать совет докторов, будем привлекать студентов магистратуры, чтобы они проходили практику в нашей академии, – рассказал Гани Бейсембаев.

Важная задача академии, по словам его руководителя, – превратить казахстанское образование в национальный бренд.

– Мы всегда с интересом наблюдаем за опытом образования Финляндии, Японии, Германии. Но и у нас есть своя история образования, лучший опыт, который мы можем предложить и внедрить в практику. Мы в силах создать свою уникальную систему, которая будет сочетать опыт, традиции с мировыми достижениями и инновациями в области образования, – отметил спикер.

Включать журналистов в образование

Многие участники встречи с радостью поддержали стремление академии к открытости. Во время встречи почетный ветеран-журналист, профессор СКГУ им. М.Козыбаева Заркын Тайшыбай выразил мысль о важности вхождения журналистов в организации образования.

– Мнение, чтобы школы занимались образованием, а журналисты – информированием, неверно. Нужно наладить связь между школами и журналистами. Например, почему бы не пригласить и не включить журналистов в педсоветы. Ведь там нет никакой секретности. Именно на педсоветах обсуждаются животрепещущие вопросы и проблемы педагогов. Это поле для исследования. Если журналист грамотный, понимающий, он сможет взять оттуда важные факты для своего материала. Таким образом можно включить журналистов в родительские комитеты, методические отделы организаций образования, – предложил Заркын Тайшыбай.

Член Общественного совета Министерства образования и науки РК, доктор юридических наук, профессор Есберген Алауханов поднял вопрос развития правовой журналистики. Советник министра

информации и общественного развития РК Максим Рожин в свою очередь отметил, что министерством рассматривается проект совместной работы по повышению квалификации журналистов, в том числе и в сфере образования.

Опыт Норвегии и Германии

Через прямое подключение из Норвегии выступила руководитель Клуба главных редакторов Бибигуль Жексенбай, которая по рабочим вопросам находится в этой стране. Она поделилась своим наблюдением.

– В Норвегии большое внимание уделяют воспитанию и получению нужных знаний детьми. Поэтому когда ребенка отдадут в школу с 6 лет до 9 класса, ему не ставят никаких оценок. Это делается, чтобы сформировать у ребенка заинтересованность к знанию, а не к оценкам, – отметила журналист.

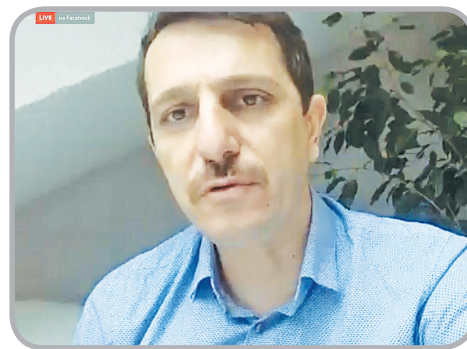
По ее словам, норвежские дети в школах получают не только знания, но и базовые человеческие навыки и ценности.

– Там много проводится занятий, как относиться к родителям, окружающей среде, как укрепить здоровье. И что заметила, преподают много мужчин-педагогов, что дает детям необходимое мужское воспитание. Также там хорошо поставлена профориентационная работа, детям рано рассказывают, какие профессии есть, в чем их преимущества. Этот опыт важно перенимать нашей системе образования, – подчеркнула Бибигуль Жексенбай

С коллегой согласился другой участник из-за рубежа – специалист в области

международного образования (Германия) Абдурахман Сель. На чистом казахском языке турецкий педагог-исследователь рассказал, что Казахстан для него – вторая родина. Здесь он прожил 23 года.

– В 1995 году впервые приехал в Шымкент, работал в сфере образования, был учителем химии. Работал в ряде школ, делился с коллегами своим опытом. И спустя 23 года поступило предложение уехать в Германию. И даже находясь в Германии, я всегда горячо вспоминаю и скучаю по Казахстану, который стал для меня родным домом, – поделился Абдурахман Сель.

В настоящее время эксперт работает в сети школ Вальдорф.

– В германской модели образования в центре стоит учитель. Где бы ни учился педагог, при поступлении в школу Вальдорф он проходит подготовку и повышение квалификации. Так же как и в Норвегии, детям не ставим оценки. У нас даже в школах нет книг, необходимый материал дает учитель. Этого достаточно, чтобы всесторонне развивать ребенка, – отметил Абдурахман Сель.

Президент НАО им. И.Алтынсарина Гани Бейсембаев поблагодарил участников встречи за готовность делиться своим опытом и мнением. И отметил, что подобные встречи в неформальной обстановке – не последние.

– Как вы заметили, я не подготовил доклад, а хотел встретиться с вами, рассказать о наших планах и узнать ваше мнение. Мы продолжим такие встречи, – резюмировал Гани Бейсембаев.